

Nr 8 A.

Godkänd av första kammaren den 26 april 1927.

Godkänd av andra kammaren den 27 april 1927.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels vissa utav
Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under **åttonde**
huvudtiteln gjorda framställningar, dels ock åtskilliga
beträffande samma huvudtitel väckta motioner.*

(Statsutskottets utlåtande Nr 8 och memorial Nr 52.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 4 januari 1927 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1927—1928 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, i avseende å åttonde huvudtiteln (punkt 1) föreslagit riksdagen att

dels från och med den 1 juli 1927, med uteslutande av den å ecklesiastikdepartementets ordinarie stat uppförda registratorsbefattningen i lönegraden B 22, å samma stat upptaga en registratorsbefattning i lönegraden B 15;

dels från och med samma tidpunkt till ecklesiastikdepartementets övergångsstat överföra nuvarande registratorsbefattningen i departementet;

dels godkänna följande ordinarie stater för ecklesiastikdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1927:

Bihang till riksdagens protokoll 1927. 14 saml. (Nr 8 A.)

A. Ordinarie avlöningsstat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 194,400: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>	» 44,600: —
	<hr/> Summa kronor 239,000: —

B. Övergångsstat:

Avlöningar, *förslagsanslag* kronor 17,900: —
dels ock minska det ordinarie förslagsanslaget till ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 260,800 kronor, med 3,900 kronor till 256,900 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär, såsom nämnts, bland annat, att den å ordinarie stat uppförda, i lönegraden B 22 placerade registratorsbefattningen skulle överflyttas å övergångsstat och att i dess ställe skulle å departementets stat upptagas en dylik befattning i lönegraden B 15.

Under hänvisning till riksdagens i skrivelse nr 10 A, punkt 1, anmälda beslut i fråga om registratorsbefattningen i handelsdepartementet får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels från och med den 1 juli 1927, med uteslutande av den å ecklesiastikdepartementets ordinarie stat uppförda registratorsbefattningen i lönegraden B 22, å samma stat upptagit en registratorsbefattning i lönegraden B 15;

dels från och med samma tidpunkt till ecklesiastikdepartementets övergångsstat överfört nuvarande registratorsbefattningen i departementet;

dels godkänt följande ordinarie stater för ecklesiastikdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1927:

A. Ordinarie avlöningsstat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 194,400: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>	» 44,600: —
	<hr/> Summa kronor 239,000: —

B. Övergångsstat:

Avlöningar, *förslagsanslag* kronor 17,900: —;
dels ock minskat det ordinarie förslagsanslaget till ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 260,800 kronor, med 3,900 kronor till 256,900 kronor.

Arkiv, bibliotek och museer.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 2) föreslagit riksdagen att öka det ordinarie reservationsanslaget till inköp av arkivalier och tryckta arbeten för riksarkivet, nu 1,000 kronor, med 1,000 kronor till 2,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen ökat det ordinarie reservationsanslaget till inköp av arkivalier och tryckta arbeten för riksarkivet, nu 1,000 kronor, med 1,000 kronor till 2,000 kronor.

3:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till uppehållande av expedition i riksarkivets nya lokaler vid Östermalmsgatan i Stockholm anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 4,000 kronor.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 4) föreslagit riksdagen att, med utslutande ur riksstaten av det där uppförda ordinarie anslaget till övergångsstat för landsarkiven, öka det ordinarie förslagsanslaget till landsarkiven, nu 85,600 kronor, med 2,400 kronor till 88,000 kronor.

I riksstaten finnas för landsarkiven uppförda två ordinarie anslag, nämligen ett förslagsanslag å 85,600 kronor och ett bestämt anslag till övergångsstat vid landsarkiven å 2,400 kronor. För minskande av antalet av de särskilda anslagen i riksstaten har nu anslaget till övergångsstaten ansetts böra, med bibehållande av sin karaktär av bestämt anslag, ingå såsom en anslagspost i förslagsanslaget, vilket därigenom skulle uppgå till 88,000 kronor.

Riksdagen har under punkt 32 i sin skrivelse nr 10 A angivit sin uppfattning av det av Eders Kungl. Maj:t i detta och i ett flertal motsvarande fall tillämpade förfaringssättet att till ett gemensamt anslag sammanslå två eller flera fristående å riksstaten uppförda olika anslag. Riksdagen har därvid uttalat, att ur kontrollsynpunkt och med hänsyn till möjligheten att kunna direkt ur budgetredovisningen avläsa resultatet av de för de olika ändamålen avsedda medlens disposition så stora betänkligheter mötte mot ett i större utsträckning tillämpat sammanförande av anslag, att riksdagen måste rent principiellt motsätta sig en sådan åtgärd, allt för så vitt icke i något enstaka fall vägande praktiska skäl talade för en motsatt anordning och samtidigt de förut påpekade betänkligheterna ej ägde tillämplighet.

Riksdagen har nu uppmärksammat, att ifrågavarande förfaringssätt kommit till användning i en hel del fall under åttonde huvudtiteln, men har riksdagen icke kunnat finna, att i flertalet av dessa fall sådana omständigheter föreligga, som kunna föranleda riksdagen att här frångå sin ovanberörda principiella uppfattning av frågan. Riksdagen har sålunda icke kunnat i allmänhet bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i ämnet. Ett undantag härifrån torde dock de fall böra utgöra, där, såsom under nu förevarande punkt, frågan gäller sammanförande av ett ämbetsverks anslag till övergångsstat med det ordinarie avlöningsanslaget. Detta system genomfördes för statsdepartementens vidkommande i sammanhang med den av 1926 års riksdag beslutade omorganisationen av departementen, och innevarande riksdag har i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag beslutat motsvarande anordning beträffande statskontoret och kontrollstyrelsen. Vid sådant förhållande läser

jämväl i avseende å åttonde huvudtiteln ett sammanförande av de båda olika slagen av avlöningsanslag böra äga rum.

Förutom beträffande landsarkiven gäller detta även de under punkterna 115 och 116 här nedan omförmälda anslagen till Chalmers tekniska institut och skolöverstyrelsen.

Med hänsyn till vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, med uteslutande ur riksstaten av det ordinarie anslaget till övergångsstat för landsarkiven, ökat det ordinarie förslagsanslaget till landsarkiven, nu 85,600 kronor, med 2,400 kronor till 88,000 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 5) föreslagit riksdagen att öka det ordinarie reservationsanslaget till inköp av arkivalier och tryckta arbeten för landsarkiven, nu 1,100 kronor, med 450 kronor till 1,550 kronor.

Av 1912 års riksdag uppfördes å de ordinarie staterna för landsarkiven och arkivdepån i Visby särskilda anslagsposter för nu ifrågavarande ändamål, vilka av 1917 års riksdag höjdes till 250 kronor för varje landsarkiv och 100 kronor för arkivdepån. Sedan dessa anslagsposter sedermera utbrutits ur staterna såsom särskilda reservationsanslag, äro de för närvarande i riksstaten sammanförda till ett reservationsanslag å 1,100 kronor till inköp av arkivalier och tryckta arbeten för landsarkiven, vilket anslag av Eders Kungl. Maj:t fördelats på de olika landsarkiven och arkivdepån i Visby med de av 1917 års riksdag bestämda beloppen. Den av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna ökningen, 450 kronor, skulle, enligt vad departementschefen tänkt sig, fördelas med 100 kronor på vart och ett av de fyra landsarkiven och 50 kronor på arkivdepåns vidkommande.

Riksdagen, som funnit goda skäl vara anförda för den föreslagna anslagsökningen, får anmäla, att riksdagen ökat det ordinarie reservationsanslaget till inköp av arkivalier och tryckta arbeten för landsarkiven, nu 1,100 kronor, med 450 kronor till 1,550 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 6) föreslagit riksdagen att till ökning av kungl. bibliotekets arbetskrafter för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 45,000 kronor att av Eders Kungl. Maj:t fördelas i enlighet med i statsrådsprotokollet angivna grunder.

För nu löpande budgetår hava såsom särskilda å riksstaten uppförda anslag anvisats följande belopp, nämligen till förstärkande av kungl. bibliotekets arbetskrafter 11,000 kronor, till utarbetande av katalog över ofullständigt förtecknade delar av kungl. bibliotekets äldre samlingar 29,000 kronor samt till redigering av den för Sveriges offentliga bibliotek gemensamma accessionskatalogen 5,000 kronor. Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär, att för undvikande av ett alltför stort antal särskilda anslag i riksstaten de hittillsvarande anslagen skulle sammanslås till ett gemensamt anslag under rubrik: ökning av kungl. bibliotekets arbetskrafter, att av Eders Kungl. Maj:t fördelas på följande sätt:

till ökning av kungl. bibliotekets arbetskrafter i allmänhet	kronor	11,000:—
» katalogiseringsarbeten inom kungl. biblioteket	»	29,000:—
» slutförande av redigeringen av den för Sveriges offentliga bibliotek gemensamma accessionskatalogens 41:a årgång, omfattande år 1926 samt påbörjande av redigeringen av accessionskatalogens 42:a årgång, omfattande år 1927	»	5,000:—
	Summa kronor	45,000:—

Under åberopande av vad riksdagen under punkt 4 här ovan anført får riksdagen anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1927—1928 anvisat

dels till ökning av kungl. bibliotekets arbetskrafter ett extra anslag av 11,000 kronor;

dels till katalogiseringsarbeten inom kungl. biblioteket, enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, ett extra anslag av 29,000 kronor;

dels ock till slutförande av redigeringen av den för Sveriges offentliga bibliotek gemensamma accessionskatalogens 41:a årgång, omfattande år 1926 samt påbörjande av redigeringen av accessionskatalogens 42:a årgång, omfattande år 1927, ett extra anslag av 5,000 kronor, att användas enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

7:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till redigering av ett tioårsregister till den för Sveriges offentliga bibliotek gemensamma accessionskatalogens 31:a—40:e årgångar, omfattande åren 1916—1925, för budgetåret 1927—1928 beviljat ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor.

8:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bokinköp och bokbindning för kungl. biblioteket för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 9) föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att å det i riksstaten för förra halvåret 1923 anvisade reservationsanslaget till vissa ändringsarbeten i kungl. bibliotekets byggnad m. m. befintlig reservation å 23,919 kronor 96 öre må användas till uppförande i samband med kungl. bibliotekets nuvarande huvudbyggnad av två flygelbyggnader;

dels ock för enahanda ändamål för budgetåret 1927—1928 såsom extra reservationsanslag anvisa ett belopp av 286,000 kronor, därav 150,000 kronor skola utgå av det utav 1925 års riksdag beviljade beloppet av 740,000 kronor för uppförande av ifrågavarande flygelbyggnader.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag beslöt 1925 års riksdag att för uppförande i samband med kungl. bibliotekets nuvarande

huvudbyggnad av två flygelbyggnader i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten A. Anderberg i februari 1920 uppgjorda ritningar bevilja ett belopp av 740,000 kronor samt därav för budgetåret 1925—1926 såsom extra reservationsanslag anvisa 225,000 kronor.

Den beräknade byggnadskostnaden, 740,000 kronor, var avsedd att fördelas på tre budgetår med 225,000 kronor på första, 365,000 kronor på andra och 150,000 kronor på tredje året; i anslutning härtill beviljade riksdagen på Eders Kungl. Maj:ts förslag för budgetåret 1926—1927 det för andra byggnadsåret beräknade beloppet 365,000 kronor.

I anledning av en utav Eders Kungl. Maj:t framlagd proposition (nr 219) medgav emellertid 1926 års riksdag, att de beslutade tillbyggnaderna av kungl. bibliotekets huvudbyggnad finge utföras i huvudsaklig enlighet med vissa av arkitekten Anderberg i november 1925 uppgjorda ändrade ritningar.

Såsom av det vid nyssberörda proposition nr 219 fogade utdraget av statsrådsprotokollet framgår, kommer utförandet av tillbyggnadsarbetena efter de fastställda nya ritningarna att medföra en kostnadsökning med 160,000 kronor utöver förut beräknade 740,000 kronor, vadan totalkostnaden kommer att uppgå till 900,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen,

dels medgivit, att å det i riksstaten för förra halvåret 1923 anvisade reservationsanslaget till vissa ändringsarbeten i kungl. bibliotekets byggnad m. m. befintlig reservation å 23,919 kronor 96 öre må användas till uppförande i samband med kungl. bibliotekets nuvarande huvudbyggnad av två flygelbyggnader;

dels ock för enahanda ändamål för budgetåret 1927—1928 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 286,000 kronor, därav 150,000 kronor skola utgå av det utav 1925 års riksdag beviljade beloppet av 740,000 kronor för uppförande av ifrågavarande flygelbyggnader.

10:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 10) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1927—1928 anvisat

dels till förstärkning av det ordinarie reservationsanslaget till bokinköp, inbindning och vissa expenser för stifts- och landsbiblioteket i Linköping ett extra anslag av 2,000 kronor;

dels ock till vissa konserveringsarbeten vid samma bibliotek ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 11) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till uppehållande av pedagogiska bibliotekets verksamhet för budget-

året 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 6,500 kronor att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

För vart och ett av budgetåren 1924—1925 och 1925—1926 utgick anslag till biblioteket med 11,000 kronor, varjämte för sistnämnda budgetår ett anslag av 2,500 kronor anvisats till bestridande av kostnaderna för bibliotekets flyttning och för inredning i dess nya lokaler. Sedan från och med hösten 1926 lokaler blivit kostnadsfritt upplåtna åt biblioteket i ämbetsverksbyggnaden vid Hantverkargatan å Kungsholmen i Stockholm, utgår för budgetåret 1926—1927 ett med hänsyn härtill nedsatt anslag till biblioteket, 5,000 kronor. För samma budgetår har dessutom anvisats ett extra anslag av 1,500 kronor, för biträde vid bibliotekets ordnande i samband med flyttningen samt till inredningsarbeten i biblioteket.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till uppehållande av pedagogiska bibliotekets verksamhet för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 6,500 kronor, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

12:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till avlöning åt en skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 1,500 kronor, att utgå enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 13) föreslagit riksdagen att höja det för nationalmuseum uppförda ordinarie reservationsanslaget till boksamlingen, nu 2,000 kronor, med 1,000 kronor till 3,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen höjt det för nationalmuseum uppförda ordinarie reservationsanslaget till boksamlingen, nu 2,000 kronor, med 1,000 kronor till 3,000 kronor.

14:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till förstärkning av det för nationalmuseum uppförda ordinarie reservationsanslaget till samlingarnas vård och underhåll samt expenser anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 5,000 kronor.

15:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnader, som äro förenade med genom nationalmuseets försorg anordnade

vandringsutställningar, föreläsningar och konstpropaganda, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

16:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till försäkring och transport av konstföremål, som äro eller varda deponerade hos nationalmuseum, för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 2,500 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 18) föreslagit riksdagen att såsom extra reservationsanslag för budgetåret 1927—1928 anvisa

dels till konservering av handtecknings- och gravyrsamlingar inom nationalmuseum ett belopp av 5,000 kronor;

dels ock till anskaffande av portföljer för vissa äldre samlingar av handteckningar och gravyrer samt till ombyggnad av äldre skåp och anskaffande av nya sådana för dessa samlingar ett belopp av likaledes 5,000 kronor.

I anledning av en av dåvarande överintendenten och chefen för nationalmuseum Richard Bergh gjord framställning föreslog Eders Kungl. Maj:t 1918 års riksdag att till konservering av handtecknings- och gravyrsamlingar inom nationalmuseum bevilja ett anslag av 25,000 kronor samt därav anvisa på extra stat för år 1919 ett reservationsanslag av 5,000 kronor. Riksdagens beslut utföll i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag, och anvisade riksdagen sedermera på Eders Kungl. Maj:ts framställningar av berörda anslag å 25,000 kronor på extra stat för vart och ett av åren 1920—1922 såsom reservationsanslag ett belopp av 5,000 kronor samt för tiden 1 januari—30 juni 1923 ett reservationsanslag av 2,500 kronor. Sedermera har för ändamålet utgått årligt anslag till sistnämnda belopp.

Det för ändamålet erforderliga årliga anslagsbeloppet har nu från nationalmusei sida beräknats till 6,900 kronor. Departementschefen, som finner behovet av ökade medel ådagalagt och förklarar sig hava intet att erinra mot de gjorda kostnadsberäkningarna, anser sig böra inskränka sig till att för ändamålet förorda anslag till samma belopp, som utgick under vart och ett av åren 1919—1922, eller alltså 5,000 kronor.

För anskaffande av portföljer och skåp för vissa äldre samlingar har från museets sida beräknats ett anslagsbehov av 28,400 kronor, att utgå fördelade på tre år. Departementschefen har ej funnit lämpligt, att man nu binder sig för dessa beräkningar, och har med hänsyn härtill föreslagits för ändamålet ett anslag av allenast 5,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts under förvarande punkt framställda förslag, får anmäla, att riksdagen såsom extra reservationsanslag för budgetåret 1927—1928 anvisat

dels till konservering av handteknings- och gravyrsamlingar inom nationalmuseum ett belopp av 5,000 kronor;

dels ock till anskaffande av portföljer för vissa äldre samlingar av handteckningar och gravyrer samt till ombyggnad av äldre skåp och anskaffande av nya sådana för dessa samlingar ett belopp av likaledes 5,000 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 19) föreslagit riksdagen att till konserveringsarbeten för statens tavelamlingar å Gripsholms, Drottningholms och Ulriksdals slott för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 12,000 kronor att utgå efter de grunder, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

För löpande budgetår utgår till konserveringsarbeten för statens tavelamlingar å Gripsholms och Drottningholms slott ett anslag av 12,000 kronor. Eders Kungl. Maj:t:s förevarande förslag innebär, att konserveringsarbetena hädanefter skola omfatta jämväl tavelamlingen å Ulriksdals slott.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:t:s förslag, får anmäla, att riksdagen till konserveringsarbeten för statens tavelamlingar å Gripsholms, Drottningholms och Ulriksdals slott för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 12,000 kronor, att utgå efter de grunder, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 20) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1927—1928 anvisa

dels till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare vid livrustkammaren ett extra anslag av 24,430 kronor att utgå efter av Eders Kungl. Maj:t angivna grunder;

dels ock till underhåll och vård av livrustkammarens samlingar ett extra reservationsanslag av 22,100 kronor att likaledes utgå efter av Eders Kungl. Maj:t angivna grunder.

För löpande budgetår är anslaget till icke-ordinarie befattningshavare uppfört med ett belopp av 23,900 kronor, under det att anslaget till samlingarna utgår med samma belopp som nu äskas. Den begärda höjningen av förstnämnda anslag är föranledd av behovet av ökade medel för beredande av uppflyttning i löneklass åt en vaktmästare och en amanuens.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:t:s förslag, får anmäla, att riksdagen för budgetåret 1927—1928 anvisat

dels till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare vid livrustkammaren ett extra anslag av 24,430 kronor, att utgå efter av Eders Kungl. Maj:t angivna grunder;

dels ock till underhåll och vård av livrustkammarens samlingar ett extra reservationsanslag av 22,100 kronor, att likaledes utgå efter av Eders Kungl. Maj:t angivna grunder.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 21) föreslagit riksdagen att öka den i staten för naturhistoriska riksmuseet uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, nu 12,400 kronor, med 200 kronor till 12,600 kronor samt förty höja det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till naturhistoriska riksmuseet, nu 229,250 kronor, med 200 kronor till 229,450 kronor.

Den begärda anslagsökningen avser beredande i enlighet med gällande avlöningsbestämmelser av avlöningsförhöjning åt två eldare vid naturhistoriska riksmuseet, vartill skulle erfordras i runt tal 200 kronor.

Riksdagen, som bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen ökat den i staten för naturhistoriska riksmuseet uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, nu 12,400 kronor, med 200 kronor till 12,600 kronor samt förty höjt det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till naturhistoriska riksmuseet, nu 229,250 kronor, med 200 kronor till 229,450 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 22) föreslagit riksdagen medgiva, att det nu gällande stadgandet om skyldighet för vaktmästare vid naturhistoriska riksmuseet att vid semester för annan dylik befattningshavare utan särskild ersättning bestrida de med dennes tjänst förenade göromål må utgå ur de särskilda avlöningsbestämmelserna för befattningshavare vid naturhistoriska riksmuseet.

Det nu föreslagna medgivandet innebär likställighet i förevarande hänseende mellan vaktmästare vid naturhistoriska riksmuseet och motsvarande befattningshavare vid andra statens museer.

Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen medgivit, att det nu gällande stadgandet om skyldighet för vaktmästare eller jämförlig befattningshavare vid naturhistoriska riksmuseet att vid semester för annan dylik befattningshavare utan särskild ersättning bestrida de med dennes tjänst förenade göromål må utgå ur de särskilda avlöningsbestämmelserna för befattningshavare vid naturhistoriska riksmuseet.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 23) föreslagit riksdagen att till avlöningar till vissa arbetsbiträden m. m. vid naturhistoriska riksmuseet för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 9,100 kronor att utgå efter av Eders Kungl. Maj:t angivna grunder.

I samband med den av 1926 års riksdag beslutade löneregleringen för naturhistoriska riksmuseet anvisade riksdagen vissa särskilda extra anslag till arbetsbiträden m. m. vid riksmuseet, nämligen 2,400 kronor till ett arbetsbiträde vid paleozoologiska avdelningen, 2,400 kronor till ett arbetsbiträde vid etnografiska avdelningen, 4,000 kronor till vetenskapligt biträde för bearbetning av vissa samlingar å evertebratavdelningen samt 300 kronor

såsom särskilt arvode åt en vaktmästare, tillika trädgårdsskötare. Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär nu, att samtliga dessa anslag skola sammanföras till en gemensam anslagspost.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 4 här ovan anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1927—1928 anvisat såsom extra anslag

dels till arbetsbiträde vid naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska avdelning ett belopp av 2,400 kronor;

dels till arbetsbiträde vid riksmuseets etnografiska avdelning ett belopp av 2,400 kronor;

dels till vetenskapligt biträde för bearbetning av vissa samlingar å evertebratavdelningen ett belopp av 4,000 kronor;

dels ock till särskilt arvode åt en vaktmästare vid museet, tillika trädgårdsskötare, ett belopp av 300 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 24) föreslagit riksdagen att till inköp för naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska avdelning av instrument och museiskåp anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor.

1926 års riksdag anvisade för ifrågavarande ändamål ett reservationsanslag av 2,300 kronor. Från vederbörande avdelningsföreståndare hava nu ingivits anslagsäskanden för budgetåret 1927—1928, uppgående till sammanlagt 7,325 kronor, vilka krav av departementschefen reducerats till 3,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till inköp för naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska avdelning av instrument och museiskåp anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 25) föreslagit riksdagen att till förvärv och kemisk analys av mineral från Långbans gruva i Värmland bevilja ett belopp av 6,000 kronor samt därav för budgetåret 1927—1928 anvisa såsom extra reservationsanslag 2,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till förvärv och kemisk analys av mineral från Långbans gruva i Värmland beviljat ett belopp av 6,000 kronor samt därav för budgetåret 1927—1928 anvisat såsom extra reservationsanslag 2,000 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 26) föreslagit riksdagen att till ordnande och preparering av samt anskaffande av skåp för vissa samlingar inom naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 4,000 kronor att utgå enligt de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt meddela.

Vetenskapsakademien har för ordnande och preparering av botaniska avdelningens samlingar av arktiska lavar och av herbarieväxter från Västindien hemställt om anvisande av 4,000 kronor för de förra och beträffande de senare av 15,000 kronor, fördelade på fem år; vidare har akademien hemställt om 18,250 kronor, fördelade på fem år, till anskaffande av nya herbarieskåp för samma avdelning. Det av Eders Kungl. Maj:t till 4,000 kronor reducerade anslaget är avsett att av Eders Kungl. Maj:t fördelas på de ändamål, där avdelningens behov framträder starkast.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till ordnande och preparering av samt anskaffande av skåp för vissa samlingar inom naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 4,000 kronor, att utgå enligt de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt meddela.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 27) föreslagit riksdagen att till uppvärmning m. m. för vissa av etnografiska avdelningen disponerade provisoriska lokaler för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 3,810 kronor.

Till ifrågavarande ändamål har riksdagen årligen från och med budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 1,750 kronor. Den nu föreslagna anslagsökningen är föranledd därav att etnografiska avdelningen fått till sig upplåtna provisoriska utställningslokaler inom den statsverket tillhöriga fastigheten nr 10 vid Västra Trädgårdsgatan i Stockholm.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till uppvärmning m. m. för vissa av etnografiska avdelningen disponerade provisoriska lokaler för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 3,810 kronor.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 28) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1927—1928 såsom särskilda extra anslag anvisa

dels till täckande av motsedd brist för budgetåret 1926—1927 i den i naturhistoriska riksmuseets reservationsanslag till samlingar m. m. ingående anslagsposten till expenser för avdelningarna vid Frescati ett belopp av 9,000 kronor;

dels ock till förstärkande av såväl nämnda anslagspost som den i samma reservationsanslag ingående anslagsposten till expenser samt till vård, underhåll och förkovran av etnografiska avdelningen för budgetåret 1927—1928 ett belopp av 14,000 kronor att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Nu ifrågavarande expensanslag, för vilka särskilda förstärkningar påkallats, ingå efter den 1 juli 1926 såsom särskilda anslagsposter i det ordinarie reservationsanslaget till samlingar m. m.; dessa anslagsposter utgöra vad

angår expenserna för avdelningarna vid Frescati 40,900 kronor och beträffande expenserna för etnografiska avdelningen 9,100 kronor.

För budgetåret 1926—1927 har riksdagen anvisat dels 1,300 kronor för täckande av en å ifrågakvarande expensanslag uppkommen brist för budgetåret 1924—1925, dels ock 14,000 kronor såsom förstärkningsanslag för budgetåret 1926—1927.

Den nu för budgetåret 1926—1927 motsedda bristen å anslagsposten till avdelningarna vid Frescati är huvudsakligen orsakad av det ökade bränslepriset.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot beräkningen av anslagsbehoven, får anmäla, att riksdagen för budgetåret 1927—1928 såsom särskilda extra anslag anvisat

dels till täckande av motsedd brist för budgetåret 1926—1927 i den i naturhistoriska riksmuseets reservationsanslag till samlingar m. m. ingående anslagsposten till expenser för avdelningarna vid Frescati ett belopp av 9,000 kronor;

dels ock till förstärkande av såväl nämnda anslagspost som den i samma reservationsanslag ingående anslagsposten till expenser samt till vård, underhåll och förkovran av etnografiska avdelningen för budgetåret 1927—1928 ett belopp av 14,000 kronor, att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 29) föreslagit riksdagen att till nordiska museet anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 150,000 kronor att, under villkor att en ledamot i museets nämnd är av Eders Kungl. Maj:t förordnad ävensom på de övriga villkor, Eders Kungl. Maj:t må föreskriva, utgå till nämnden för att enligt dess bestämmande användas för museets ändamål.

Alltsedan år 1875 har anslag av statsmedel varit nordiska museet tillerkänt. För budgetåret 1926—1927 är anslaget till museet uppfört med 115,450 kronor. Under de senare åren hava jämväl vissa andra anslag utgått till nordiska museet, avseende dels tillfällig löneförbättring åt viss museets personal, dels tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare m. fl. vid museet, dels ock dyrtidstillägg åt museets personal. Nämnda anslag äro i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptagna med respektive 14,975 kronor, 3,600 kronor och 44,000 kronor. Museet åtnjuter alltså för löpande budgetår anslag av statsmedel med tillhoppa 178,025 kronor, eller frånsett dyrtidstillägg med 134,025 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag angående ökat statsunderstöd åt nordiska museet avser att möjliggöra genomförandet för dess personal av ny lönereglering i överensstämmelse med de grunder, som nu äro gällande för befattningshavare vid jämförliga statsinstitutioner. Förslaget utgår ifrån en av nordiska museets nämnd i skrivelse den 28 oktober 1925 gjord framställning, varöver statskontoret den 14 november 1925 avgivit utlåtande.

Nämnden avgiver i sin skrivelse följande förslag till tjänstemännens vid museet placering i lönegrader:

Lönegrad enligt löneplan för jämförliga verk	Medelavlöning beräknad efter näst högsta för man, respektive kvinna förekommande löneklass inom lönegraden i ortsgrupp G Kronor	Antal tjänstemän	Beräknad kostnad Kronor
A 1	13,020	1 styresman och chef	13,020
B 26	9,540	1 intendent för museets ekonomi (ekonomichef)	9,540
B 26	9,540	5 intendent	47,700
B 21	7,212	3 andre intendent	21,636
B 11	3,888	7 kansliskrivare, kvinnliga amanuenser	27,216
B 7	3,144	3 kanslibiträden, kvinnliga amanuenser	9,432
B 4	2,676	4 kontorsbiträden, kvinnliga amanuenser	10,704
B 15	5,304	1 manlig bokhållare	5,304
B 10	3,888	1 övervakmästare (vice värd)	3,888
B 8	3,486	1 rustmästare	3,486
B 7	3,300	1 vaktmästare	3,300
B 5	2,988	8 vaktmästare	23,904
B 8	3,486	1 eldare (maskinist)	3,486
Till extra arbetskrafter, manliga och kvinnliga			20,000
Summa beräknad kostnad			202,616

I anslutning till detta förslag framhåller nämnden, att beträffande tjänstemännens ställning ingen annan förändring föreslagits än att tre ordinarie manliga tjänstemän, som hittills haft titeln »amanuens», måtte erhålla titeln »andre intendent» samt avlönas i likhet med motsvarande tjänstemän vid jämförliga institutioner, nämligen t. ex. andre arkivarier vid riksarkivet eller andre bibliotekarier vid kungl. biblioteket.

Statskontoret framhåller, att statsbidraget hittills utgjort omkring 75 procent av avlöningarna och ifrågasätter, att denna grund även nu må vinna tillämpning. I anslutning härtill skulle enligt statskontorets mening statsbidraget beräknas till 152,000 kronor.

Departementschefen finner, att vid ett fasthållande av den ståndpunkt, för vilken riksdagen vid flera tillfällen uttalat sig, nämligen att nordiska museets tjänstemän skola avlönas efter samma grunder som motsvarande tjänstemän vid jämförliga statsinstitutioner, en nyreglering av här ifrågasvarande löner torde vara ofrånkomlig. Av den i ärendet förebragta utredningen framgår

enligt departementschefens mening, att det icke torde vara möjligt för nordiska museet att ensamt bära de kostnader, som denna lönerreglering kommer att medföra.

Mot vad statskontoret i detta hänseende anfört och mot ämbetsverkets framställda beräkningar, har departementschefen i stort sett icke funnit något att erinra men understryker den av statskontoret framhållna synpunkten, att man genom ett beslut i den av statskontoret antydda riktningen ej må anses hava bundit sig för att statsbidrag under alla omständigheter bör utgå med 75 procent av avlöningarna.

Beträffande det av museet framlagda lönerregleringsförslaget har departementschefen icke ansett sig nu böra ingå på någon närmare detaljprövning. Endast i en punkt har han framhållit sina betänkligheter, nämligen i fråga om den därstädes upptagna andre intendentsgraden. Genom en lönerreglering i enlighet med statskontorets förslag finner departementschefen att detta slag av befattningar icke får anses vara godtaget, och borde det av statskontoret föreslagna statsanslaget något reduceras med hänsyn härtill, museet dock obetaget att förmedelst egna medel utfylla vad som erfordras för uppnående av de löner, museet finner för sin verksamhet erforderliga. Anslaget till museet anser departementschefen följaktligen böra avrundas till 150,000 kronor, och bör enligt departementschefens mening såsom villkor för anslagets utgående utöver vad redan gäller föreskrivas, att lönerna till museets personal skola utgå i huvudsaklig överensstämmelse med vad som tillkommer motsvarande befattningshavare vid jämförliga statsinstitutioner.

Drages nuvarande statsbidrag till museet, tillhoppa 178,025 kronor, från de av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna anslagsbeloppen, 150,000 kronor till museet och, såsom framgår av nästföljande punkt, 36,000 kronor till dyrtidstillägg åt viss museets personal, tillhoppa alltså 186,000 kronor, erhålles 7,975 kronor, vilket belopp alltså anger den nu ifrågasatta kostnadsökningen.

Den av statskontoret uttalade uppfattningen, att statsbidraget till nordiska museet skulle utgöra i stort sett 75 procent av de till museets befattningshavare utgående avlöningarna är grundad på den beräkningen, att i nu utgående anslag till museet, 115,450 kronor, skulle ingå dyrtidstillägg med 21,000 kronor utöver det i riksstaten för detta ändamål särskilt uppförda anslaget. Enligt vad emellertid riksdagens vederbörande utskott från museets nämnd inhämtat, är icke så förhållandet, utan hela det ifrågavarande anslaget å 115,450 kronor tages fullt ut i anspråk för bestridande av de ordinarie avlöningarna till museets personal. Då nu Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag i stort sett bygger på nämnda av statskontoret uttalade uppfattning, finner riksdagen det tvivelaktigt, huruvida nämnda förslag bör läggas till grund för ett beslut i ämnet från riksdagens sida.

Riksdagen har vidare uppmärksammat, hurusom i det av museinämnden framlagda statförslaget äro upptagna befattningshavare till ett antal, som

förefaller riksdagen synnerligen rikligt tillmätt i förhållande till den personal, som är anställd vid motsvarande statsmuseer. I den mån statsmakterna binda sig för ett mera fast ekonomiskt understödjande av museets verksamhet, främst i form av avlöningar till museets tjänstemän, bör det framstå såsom ett berättigat krav från statens sida, att museinämnden icke utan Eders Kungl. Maj:ts och riksdagens hörande vidtager sådana regleringar av löner eller sådana nyinrättanden av tjänster, vilka kunna inverka på det utgående statsbidragets storlek.

Då vid nu anförda förhållanden enligt riksdagens mening en ytterligare utredning synes påkallad, vilken bör hava till syfte att mera fullständigt klarlägga den ställning i ekonomiskt hänseende museet bör i förhållande till staten intaga, har riksdagen funnit sig icke nu böra bifalla det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget, utan torde under ännu ett år de hittillsvarande anslagen till museet böra utgå med samma belopp som under innevarande budgetår.

Riksdagen, som kommer att framdeles i särskild skrivelse anmäla sitt beslut angående tillfällig löneförbättring åt viss nordiska museets personal, får sålunda nu anmäla, att riksdagen

dels till nordiska museet anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 115,450 kronor, att, under villkor att en ledamot i museets nämnd är av Eders Kungl. Maj:t förordnad ävensom på de övriga villkor, Eders Kungl. Maj:t må föreskriva, utgå till nämnden för att enligt dess bestämmande användas till museets ändamål;

dels ock för beredande för tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 av tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare m. fl. vid nordiska museet med i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 7 januari 1926 angivna belopp anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 3,600 kronor.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 31) föreslagit riksdagen att till kulturhistoriska museet i Lund anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 25,000 kronor att under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva, utgå till styrelsen för kulturhistoriska föreningen för södra Sverige för att användas för museets förvaltningsomkostnader och i främsta rummet till avlöning åt två vetenskapligt och fackmässigt utbildade biträden vid museet.

För budgetåret 1926—1927 utgår för ändamålet ett anslag av likaledes 25,000 kronor. Genom beslut den 28 maj 1926 ställdes detta anslag till förfogande av styrelsen att mot redovisningsskyldighet inför riksräkenskapsverket användas enligt riksdagens beslut och dessutom under villkor, att utav ledamöterna i styrelsen en vore av Eders Kungl. Maj:t förordnad, att föreningen icke finge utan Eders Kungl. Maj:ts tillstånd föryttra något museets samlingar tillhörande föremål med undantag av dupletter samt att en förteckning på under tiden 1 juli 1926—30 juni 1927 gjorda nyförvärv före den 1 september 1927 överlämnades till ecklesiastikdepartementet.

Riksdagen har icke något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, därvid riksdagen emellertid vill hava uttalat, att någon ändring i de med anslaget förbundna, av Eders Kungl. Maj:t hittills föreskrivna villkoren icke synes riksdagen böra äga rum.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till kulturhistoriska museet i Lund anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 25,000 kronor, att under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva, utgå till styrelsen för kulturhistoriska föreningen för södra Sverige för att användas för museets förvaltningsomkostnader och i främsta rummet till avlöning åt två vetenskapligt och fackmässigt utbildade biträden vid museet.

30:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32), har riksdagen, i likhet med vad för löpande budgetår ägt rum, till musikhistoriska museet för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 4,000 kronor, att på de villkor och under de förbehåll, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva, utgå till museets ändamål.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 33) föreslagit riksdagen att till svenska skolmuseet anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 3,000 kronor att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma, utgå till centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläraryörening för museets ändamål.

Anslaget utgår för innevarande budgetår med 2,450 kronor. Det ökade anslagskravet är föranlett dels av önskvärdheten av att museet må kunna hållas öppet även vissa tider å förmiddagarna, dels av behovet av nya inventarier.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till svenska skolmuseet anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 3,000 kronor, att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma, utgå till centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläraryörening för museets ändamål.

Kyrkliga ändamål.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 34) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till ersättning för prästerskapets tionde, nu 4,510,600 kronor, med 9,900 till 4,520,500 kronor.

Ifrågavarande ersättning kommer jämlikt grunderna för lagen om indragning till statsverket och avskrivning av prästerskapets tionde samt om ersättning därför den 9 december 1910 att årligen stegras intill år 1944, då den slutligen skall fixeras. Anslaget för ändamålet motsvaras till viss del av de till statsverket från församlingarna ingående tiondeavgifterna, vilka å

riksstatens inkomstsida upptagas under titel »Prästerskapets till statsverket indragna tionde». Nämnade avgifter hava i 1927 års statsverksproposition upptagits med ett från 2,596,500 kronor till 2,493,000 kronor minskat belopp.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till ersättning för prästerskapets tionde, nu 4,510,600 kronor, med 9,900 kronor till 4,520,500 kronor.

33:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 35) föreslagit riksdagen att, med utslutande av de i riksstaten nu uppförda ordinarie anslagen: Pastor vid svenska Gustafs församlingen i Köpenhamn å 6,000 kronor och Pastor vid svenska Viktorias församlingen i Berlin å likaledes 6,000 kronor i stället därstädes uppföra ett ordinarie anslag under rubriken: Pastorerna vid de svenska församlingarna i Köpenhamn och Berlin å 12,000 kronor.

Under återopande av vad riksdagen under punkt 4 här ovan anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels uppfört det ordinarie anslaget: Pastor vid svenska Gustafs församlingen i Köpenhamn med oförändrat belopp 6,000 kronor;

dels ock uppfört det ordinarie anslaget: Pastor vid svenska Viktorias församlingen i Berlin med likaledes oförändrat belopp 6,000 kronor.

34:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlöning åt pastor vid svenska Olaus Petri-församlingen i Hälsingfors anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 6,000 kronor.

35:o Sedan riksdagen år 1926 till tre stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket, beviljat ett extra anslag å 10,800 kronor samt därav för budgetåret 1926—1927 anvisat ett belopp av 3,600 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 37) föreslagit riksdagen att av ifrågavarande extra anslag för budgetåret 1927—1928 anvisa 3,600 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras rörande de sålunda anvisade medlens användande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det utav 1926 års riksdag beviljade extra anslaget till tre stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket, för budgetåret 1927—1928 anvisat 3,600 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras rörande de sålunda anvisade medlens användande.

36:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 38) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till avlöning av svenska sjömanspräster i vissa utländska hamnstäder anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 46,500 kronor.

Till beredande av religionsvård åt svenska sjömän med flera i utländska hamnar samt åt andra sig därstädes uppehållande landsmän har riksdagen på extra stat anvisat medel alltsedan år 1875.

För budgetåret 1926—1927 utgör anslaget 41,500 kronor. Den 28 maj 1926 ställdes detta anslag till svenska kyrkans missionsstyrelsens förfogande att användas till avlöande under budgetåret 1926—1927 av:

1) en svensk sjömanspräst i Kiel	kronor	4,500
2) en d:o i West-Hartlepool	»	5,000
3) en d:o i Calais-Dunkerque, som tillika innehar pastorsbefattningen i svenska Sofiaförsamlingen i Paris	»	2,500
4) en d:o i Stettin	»	4,500
5) en d:o i London	»	5,000
6) en d:o i Antwerpen	»	5,000
7) en d:o i Rotterdam	»	5,000
8) en d:o i Oslo	»	5,000
9) en d:o i Hull	»	5,000

Summa kronor 41,500

Den nu föreslagna anslagsökningen avser beredande av medel för avlöande av ytterligare en sjömanspräst, nämligen i Buenos Aires.

Vad till en början beträffar själva rubriceringen av anslaget vill riksdagen erinra, hurusom anslagsrubriken, vars lydelse i riksstaten till och med år 1920 var »religiös och social verksamhet bland svenskar i vissa utländska hamnstäder», från och med 1921 års riksstat erhöll sin nuvarande lydelse. Riksdagen, som funnit, att den tidigare rubriken giver bättre uttryck åt ändamålet med anslaget, har alltså beslutat återinförande av denna anslagsrubrik.

Förslaget om anslagets höjning för beredande av arvode till en sjömanspräst i Buenos Aires har ej givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till religiös och social verksamhet bland svenskar i vissa utländska hamnstäder för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 46,500 kronor.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 40) föreslagit riksdagen att till bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra förslagsanslag å 15,000 kronor.

I överensstämmelse med ett av Eders Kungl. Maj:t framlagt förslag medgav 1926 års riksdag, att det under nionde huvudtiteln för budgetåret 1926—1927 uppförda extra förslagsanslaget å 15,000 kronor till bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område finge enligt Eders Kungl. Maj:ts närmare bestämmande under samma tid i mån av behov och i överensstämmelse med de av föredragande departementschefen angivna grunder användas jämväl till bestridande i vissa fall av kostnader för friköp av lägenheter å kyrklig jord.

Eders Kungl. Maj:t har den 4 januari 1927 utfärdat lag angående tillstånd till försäljning av kyrklig jord i vissa fall samt till upplåtelse av sådan

jord under tomträtt. Samtidigt har Eders Kungl. Maj:t utfärdat kungörelse med tillämpningsföreskrifter till nämnda lag. Beträffande bestridandet med allmänna medel under budgetåret 1927—1928 av de kostnader, som äro förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, har det syntts lämpligast, att de kostnader, om vilka här är fråga, bestridas av ett särskilt anslag, som bör uppföras under åttonde huvudtiteln. Vad angår storleken av detta anslag, har departementschefen funnit vanskligt att, innan tillräcklig erfarenhet vunnits, uttala sig om det belopp, som kan erfordras. Emellertid innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag ett för ändamålet uppfört anslag med samma belopp, som ovan omförmälda under nionde huvudtiteln uppförda anslag.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra förslagsanslag å 15,000 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen, att det ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner, nu 91,350 kronor, måtte i riksstaten för budgetåret 1927—1928 uppföras med oförändrat belopp.

Vidare har Eders Kungl. Maj:t (punkt 41) föreslagit riksdagen att till ökade arbetskrafter vid domkapitlens expeditioner för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 36,400 kronor.

Dessutom har Eders Kungl. Maj:t (punkt 42) föreslagit riksdagen att
dels medgiva,

att provisorisk lönereglering enligt följande grunder må under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 gälla i fråga om notarier och amanuenser vid de ecklesiastika konsistorierna, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må befinnas erforderliga:

1) Det provisoriska avlöningstillägget utgår med följande belopp för hela året räknat:

a) till notarie vid domkapitlet med 2,500 kronor, dock att avlöningstillägget icke må utgå med högre belopp än att detsamma jämte den inkomst, som under närmast föregående räkenskapsår å vederbörande tjänst uppburits av sådana avlöningsbidrag och sportler, som jämlikt cirkuläret den 13 juni 1902 angående fastställande av avlöningsstat för tjänstemännen vid de ecklesiastika konsistorierna fortfarande må utgå till konsistorienotarie, uppgår till: beträffande notarien vid Visby domkapitel sammanlagt högst 2,500 kronor och beträffande notarie vid annat domkapitel sammanlagt högst 2,700 kronor;

b) till notarien vid Stockholms stads konsistorium med 1,800 kronor;

c) till amanuens vid domkapitlen i Uppsala och Luleå med 1,700 kronor, vid domkapitlen i Linköping, Skara, Strängnäs, Växjö och Lund med 1,500 kronor samt vid domkapitlen i Västerås, Göteborg, Karlstad och Härnösand med 1,000 kronor.

2) Av det provisoriska avlöningstillägget till notarie utgöra två tredjedelar lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar. För amanuensens utgår avlöningstillägget i samma ordning som arvodet; samt

att tillfälliga lönetillägg må under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 till extra biträden och vaktmästare vid konsistorierna utgå enligt de grunder, som i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden förordat av Eders Kungl. Maj:t bestämmas,

dels ock till bestridande av kostnaderna för den provisoriska lönerегleringen för notarier och amanuenser vid de ecklesiastika konsistorierna samt för berörda tillfälliga lönetillägg åt därstädes anställda extra biträden och vaktmästare för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra förslagsanslag å 49,000 kronor, av vilket anslag högst 883 kronor 33 öre må enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter användas till höjande av ersättningen för vikariat under konsistorienotaries semester.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta likalydande motioner, I: 28 och II: 30, däri hemställts, att riksdagen ville

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1927 äga tillämpning å befattningshavare vid domkapitlens expeditioner samt att i samband därmed de sportler, som hittills tillkommit konsistorienotarierna i form av expeditionslösen samt arvoden för förvaltning av vissa fonder och kassor och för utdelning av fosterlöner, skola, i den mån arvodena prövas fortfarande böra utgå, till statsverket indragas;

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid domkapitlens expeditioner på följande sätt:

Domkapitel	Stifts- sekreterare	Stifts- notarie	Kansli- biträde	Expedi- tionsvakt
	Lönegrad B 30	Lönegrad B 24	Lönegrad B 7	Lönegrad B 5
Uppsala	1	1	1	1
Linköping	1			1
Skara	1			1
Strängnäs	1			
Västerås	1			1
Växjö	1	1	1	
Lund	1	1	1	1
Göteborg	1		1	1
Karlstad	1		1	1
Härnösand	1		1	1
Luleå	1	1	1	1
Visby	1			

dels godkänna den av statskontoret föreslagna staten för domkapitlens expeditioner med härovan föreslagna ändringar;

dels medgiva, att i fråga om placering i löneklass å den nya lönestaten konsistorienotariebefattning skall anses motsvara stiftssekreterarebefattning;

dels föreskriva, att vid tillämpningen i fråga om befattningshavare vid de ecklesiastika konsistorierna av de i 13 § 3 mom. 1 punkten i ovan nämnda avlöningsreglemente givna bestämmelserna om tjänstemans förflyttningskyldighet skall med uttrycket »det verk han tillhör eller varunder han lyder» förstås samtliga ecklesiastika konsistorier;

dels föreskriva, att för konsistorienotarie, som vid den nya avlöningsstatens ikraftträdande tillträder stiftssekreterarebefattning, den rätt till tjänst-år och nådår, som ansetts tillkomma stärbhus efter konsistorienotarie, skall upphöra;

dels medgiva, att den ökade utgift för pensioner, som i anledning av nyssnämnda föreskrift kommer att drabba prästerskapets änke- och pupillkassa, må ersättas kassan av statsmedel samt utgå från det under elfte huvudtiteln, allmänna indragningsstaten, uppförda förslagsanslaget diverse föremål;

dels medgiva, att för vaktmästare vid domkapitel, som den 1 juli 1927 erhåller ordinarie expeditionsvaktbefattning vid domkapitel, må, under förutsättning att han anställts vid domkapitlet före den 1 juli 1926, av statsmedel utgå bidrag till de befordringsavgifter, han kan hava att erlægga till civilstatens änke- och pupillkassa, i överensstämmelse med de grunder, som varit fastställda för motsvarande bidrag beträffande vissa befattningshavare, tillhörande sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens hospital och asyler;

dels medgiva, att kvinnligt biträde vid domkapitel, som den 1 juli 1927 erhåller ordinarie kanslibiträdesbefattning vid domkapitel, må under enahanda förutsättning erhålla motsvarande nedsättning i de avgifter, hon har att till civila pensionsfonden erlægga för pensionering av efterlevande barn;

dels medgiva, att statens ovan nämnda bidrag till expeditionsvakternas vid domkapitlen befordringsavgifter må bestridas av den i staten för domkapitlens expeditioner upptagna anslagsposten till ordinarie tjänstemän;

dels besluta att, där ordinarie tjänsteman vid domkapitel, å vilken ovan nämnda avlöningsreglemente kommer att från och med den 1 juli 1927 äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som provisoriskt avlöningstillägg — i förskott, skall vid ingången av juli månad 1927 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1927 innehade, i förskott uppburit för juli månad 1927, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande (övergångslön);

dels medgiva, att övergångslönen må bestridas av den i staten för domkapitlens expeditioner upptagna anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne-regleringen för befattningshavare vid statsdepartementen med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande befattningshavare vid domkapitlens expeditioner;

dels ock under åttonde huvudtiteln — med uteslutande av det ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner — under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av kronor 295,100.

Vad först beträffar det motionsvis väckta förslaget om en definitiv löne-reglering för de ecklesiasitiska konsistoriernas befattningshavare, vill riksdagen erinra, att konsistorienotariernas nu gällande lönestat daterar sig från 1902 och att, fränsett det år 1919 beslutade provisoriska lönetillägget, någon löne-reglering icke kommit dessa tjänst innehavare till del, liksom övrig personal vid domkapitlen alltjämt innehava den osäkra ställning den extra ordinarie anställningsformen innebär. Förslag om en definitiv löne-reglering för domkapitlens tjänstemän hava upprepade gånger framlagts inför Eders Kungl. Maj:t utan att dock hava lett till någon proposition i ämnet till riksdagen. Det senaste förslaget är år 1926 avgivet av statskontoret; ej heller detta förslag har lett till framställning till riksdagen. Motionärernas förslag bygger i stort sett på statskontorets utredning.

Vid den prövning, riksdagen ägnat ifrågavarande motioner, har riksdagen ej kunnat undgå finna, hurusom kraven på en löne-reglering synas vara i hög grad berättigade. Under senare år har den ena tjänstemannakåren efter den andra fått sina löner reglerade efter numera vedertagna principer, och så mycket mera missgynnade torde domkapitlens befattningshavare kunna betraktas, som deras senaste definitiva löne-reglering härrör från år 1902 och dessutom flertalet av personalen aldrig erhållit någon reglering av sina löner utan fortfarande utgöres av extra ordinarie befattningshavare med snävt begränsade arvoden. Hur mycket riksdagen än behjartar det motionsvis framförda förslaget, har riksdagen dock icke funnit sig böra på grundvalen av enskild motion bifalla ett förslag i en fråga, som tarvar en så noggrann och detaljerad prövning som en löne-reglering av nu förevarande beskaffenhet.

Riksdagen vill dock framhålla angelägenheten av att Eders Kungl. Maj:t ägnar detta spörsmål all den uppmärksamhet, det enligt riksdagens mening förtjänar, och håller riksdagen för önskligt, att proposition i ämnet varder förelagd nästkommande års riksdag. Vid sådant förhållande har riksdagen icke ansett sig böra ingå i någon prövning av de detaljer, som innefattas i det i motionerna framförda löne-regleringsförslaget, utan förutsätter, att samtliga hithörande spörsmål varda på vederbörligt sätt av Eders Kungl. Maj:t prövade, då förslag i ämnet skall föreläggas riksdagen.

Vid nu angivna förhållanden torde anslag till domkapitlens expeditioner böra för budgetåret 1927—1928 utgå på enahanda sätt som hittills. Beträf-

fande det ordinarie anslaget 91,350 kronor, har någon ändring av Eders Kungl. Maj:t icke ifrågasatts.

Det extra anslaget till ökade arbetskrafter vid domkapitlens expeditioner utgår för innevarande budgetår med 34,070 kronor. Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen till 36,400 kronor avser beredande av ersättnings- *dels* till extra biträden, vid domkapitlet i Linköping 600 kronor, vid domkapitlet i Lund 1,200 kronor och vid domkapitlet i Göteborg 200 kronor, *dels* till vaktbetjäning vid domkapitlet i Linköping 330 kronor. Riksdagen har häremot icke funnit något att erinra.

Anslaget till provisorisk lönereglering för tjänstemän vid de ecklesiastiska konsistorierna utgår nu med 42,000 kronor. Med den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen till 49,000 kronor avses att bereda biträdes- och vaktmästarpersonalen vid domkapitlen tillfälliga lönetillägg. Ej heller häremot har riksdagen funnit något att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen,

A) uppfört i riksstaten för budgetåret 1927—1928 det ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner med oförändrat belopp 91,350 kronor;

B) till ökade arbetskrafter vid domkapitlens expeditioner för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 36,400 kronor;

C) medgivit, att provisorisk lönereglering enligt följande grunder må under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 gälla i fråga om notarier och amanuenser vid de ecklesiastiska konsistorierna, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må befinnas erforderliga:

1) Det provisoriska avlöningstillägget utgår med följande belopp för hela året räknat:

a) till notarie vid domkapitel med 2,500 kronor, dock att avlöningstillägget icke må utgå med högre belopp än att detsamma jämte den inkomst, som under närmast föregående räkenskapsår å vederbörande tjänst uppburits av sådana avlöningsbidrag och sportler, som jämlikt cirkuläret den 13 juni 1902 angående fastställande av avlöningsstat för tjänstemännen vid de ecklesiastiska konsistorierna fortfarande må utgå till konsistorienotarie, uppgår till: beträffande notarien vid Visby domkapitel sammanlagt högst 2,500 kronor och beträffande notarie vid annat domkapitel sammanlagt högst 2,700 kronor;

b) till notarien vid Stockholms stads konsistorium med 1,800 kronor;

c) till amanuens vid domkapitlen i Uppsala och Luleå med 1,700 kronor, vid domkapitlen i Linköping, Skara, Strängnäs, Växjö och Lund med 1,500 kronor samt vid domkapitlen i Västerås, Göteborg, Karlstad och Härnösand med 1,000 kronor.

2) Av det provisoriska avlöningstillägget till notarie utgöra två tredjedelar lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar. För amanuens utgår avlöningstillägget i samma ordning som arvodet;

D) medgivit, att tillfälliga lönetillägg må under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 till extra biträden och vaktmästare vid konsistorierna utgå enligt de grunder, som bestämmas av Eders Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 förordat;

E) till bestridande av kostnaderna för den provisoriska löneregleringen för notarier och amanuenser vid de ecklesiastika konsistorierna samt för berörda tillfälliga lönetillägg åt därstädes anställda extra biträden och vaktmästare för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra förslagsanslag å 49,000 kronor, av vilket anslag högst 883 kronor 33 öre må enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter användas till höjande av ersättningen för vika-riat under konsistorienotaries semester.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 43) föreslagit riksdagen

dels höja det under åttonde huvudtiteln och rubriken: »Kyrkors underhåll» upptagna ordinarie anslaget till underhåll, nu 1,028 kronor, med 1,000 till 2,028 kronor,

dels ock uppföra det under samma rubrik upptagna ordinarie förslagsanslaget till ersättningar med oförändrat belopp 275,000 kronor.

I 1926—1927 års riksstat äro under åttonde huvudtiteln och rubriken: »Kyrkors underhåll» uppförda *dels* ett ordinarie anslag till underhåll å 1,028 kronor, *dels ock* ett ordinarie förslagsanslag till ersättningar å 275,000 kronor. Av förstnämnda anslag utgå till Varnhems f. d. klosterkyrka 27 kronor 50 öre samt till Visby domkyrkas iståndsättande och framtida bestånd 1,000 kronor.

Skuldigheten att bekosta domkyrkans underhåll åligger Visby stads- och landsförsamlingar. På grund av domkyrkans storlek och beskaffenhet överstiga emellertid underhållskostnaderna avsevärt vad som åligger församlingar av motsvarande storlek att utgöra till kyrkas byggnad och underhåll, med hänsyn vartill domkyrkan åtnjutit ifrågavarande årliga statsbidrag. Med hänsyn till de ganska avsevärda bidrag församlingarna lämnat till kyrkans underhåll, och då församlingarna lära jämväl för framtiden få vidkännas icke obetydliga kostnader för samma ändamål, har departementschefen funnit skäligt, att de ytterligare medel, som behövas för domkyrkans underhållande i värdigt skick, beredas genom höjning av statsbidraget från dess nuvarande belopp. 1,000 kronor, till 2,000 kronor.

Riksdagen, som finner goda skäl tala för bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels höjt det under åttonde huvudtiteln och rubriken: »Kyrkors underhåll» upptagna ordinarie anslaget till underhåll, nu 1,028 kronor, med 1,000 kronor till 2,028 kronor;

dels ock uppfört det under samma rubrik upptagna ordinarie förslagsanslaget till ersättningar med oförändrat belopp 275,000 kronor.

Akademier m. m.

40:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till utarbetande av en katalog över svensk naturvetenskaplig litteratur för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 2,500 kronor.

41:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till underhåll av det vetenskapsakademien tillhöriga, i dess fastighet i Djursholm förvarade och av styrelsen för makarna Mittag-Lefflers matematiska stiftelse förvaltade matematiska biblioteket för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 15,000 kronor, att utgå enligt de grunder, som Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

42:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts framställning (punkt 46) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 4,100 kronor.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 47) föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnaderna för hållande av den internationella unionens för geodesi och geofysik fjärde generalkonferens i Stockholm år 1930 anvisa ett anslag av 50,000 kronor samt därav för budgetåret 1927—1928 såsom extra reservationsanslag anvisa ett belopp av 8,000 kronor.

Alltsedan budgetåret 1923—1924 har av riksdagen anvisats medel för bestridande av kostnaderna för Sveriges deltagande i internationella unionen för geodesi och geofysik. Genom beslut den 21 mars 1924 fastställde Eders Kungl. Maj:t stadgar för en svensk nationalkommitté för geodesi och geofysik och bestämde därvid, att kommittén skulle bestå av *dels* en av Eders Kungl. Maj:t utsedd ordförande, *dels* innehavarna av sju angivna befattningar, *dels* ock högst fem, för tre år av vetenskapsakademien utsedda representanter. Under sommaren 1924 hölls i Madrid en internationell kongress för geodesi och geofysik, vid vilken Sverige var företrätt av tre representanter. Sedan från unionen anmälan ingått, att en permanent kommission skulle bildas, bestående av en ledamot för varje stat, för att kunna konsulteras av det av sju medlemmar bestående exekutiva utskottet inom unionen, har Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 19 september 1924 förordnat en ledamot i den permanenta kommissionen inom den geodetiska sektionen av den internationella unionen.

Svenska nationalkommittén, från vilken ifrågavarande framställning utgått,

har meddelat, att en kongress vore avsedd att äga rum på eftersommaren år 1930 och omfatta minst en veckas sammanträden i Stockholm i och för diskussioner och föredrag inom unionens olika sektioner.

Härför måste från svensk sida en del förarbeten utföras, en del rapporter om vetenskapliga resultat och förslag till nya arbeten tryckas och distribueras. Under själva kongressen skulle våra vetenskapliga institutioner inom det geodetisk-geofysiska området i Stockholm och Uppsala beses. Vidare borde en del utställningar anordnas för att åskådliggöra Sveriges arbete inom ifrågakommande område. Efter kongressens slut borde en del exkursioner anordnas. Utgifterna för mötet, grupperade under några allmänna rubriker, beräknades till: Utgifter för själva mötet i Stockholm, tryckning av cirkulär m. m., organisationskostnader, diverse förutsedda utgifter, tillsammans omkring 24,000 kronor; tryckning av vetenskapliga rapporter och utredningar, 15,000 kronor; till anordnande av utställningar, 9,000 kronor; till exkursioner, och deras förberedande, 12,000 kronor; tillsammans 60,000 kronor. Utgifterna för exkursionerna beräknades skola i viss mån bestridas av deltagarna själva. Självklart måste dock kostnaderna för de nödvändiga förarbetena, samt för tryckning av vägvisare m. m., betalas av Sverige ensamt.

Enär inbjudan till 1930 års kongress måste framlämnas redan vid 1927 års kongress i Prag, vore det av nöden, att den blivande kongressens ekonomi dessförinnan vore betryggad.

Departementschefen, som funnit att totalkostnaden tills vidare borde kunna begränsas till 50,000 kronor, har beträffande summans storlek fäst uppmärksamheten å att de förarbeten, som vore av nöden, betingade ej obetydliga kostnader samt framhållit vikten av att vårt land komme att på ett sätt, motsvarande vårt anseende och vår ställning inom den vetenskapliga världen, utöva det värdskap, generalkonferensens förläggande till Sverige medförde.

Riksdagen har ej kunnat undgå att hysa en viss tvekan inför det nu föreliggande förslaget, men har riksdagen likväl med hänsyn till den förpliktande ställning, vårt lands deltagande i det internationella vetenskapliga samarbetet medför, funnit skäl tala för ett bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, därvid riksdagen emellertid förutsätter, att statsunderstödet hålles inom den nu föreslagna anslagsramen. Riksdagen får förty anmäla, att riksdagen till bestridande av kostnaderna för hållande av den internationella unionens för geodesi och geofysik fjärde generalkonferens i Stockholm år 1930 beviljat ett anslag av 50,000 kronor samt därav för budgetåret 1927—1928 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 8.000 kronor.

44:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för bestridande av kostnaderna för Sveriges anslutning till den baltisk-geodetiska kommissionen under år 1927 och vissa i samband därmed stående utgifter för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 2.875 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 49) föreslagit riksdagen att höja det till fornlämningars vård uppförda ordinarie reservationsanslaget, nu 4,000 kronor, med 4,000 kronor till 8,000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att det stora antalet fornlämningar i förening med vårt lands vidsträckta omfattning i hög grad försvårade statens fornminnesvårdande verksamhet, och än mer förlamades densamma av de i förhållande till det krävande arbetet obetydliga anslagsmedel, som stode till vitterhetsakademiens förfogande. Den omfattande och med allt större snabbhet fortgående bebyggelsen särskilt vid våra större städer hade, erinrar departementschefen vidare, för akademien varit en ständig källa till oro, då det gällt att bevara de härstädes ofta talrikt förekommande fornminnena, och den mängd förstörda och vandaliserade minnen av nu ifrågavarande slag, som man ej sällan påträffade, bure vittne om akademiens bristande förmåga att här träda hindrande emellan.

Riksdagen, som funnit goda skäl tala för bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det till fornlämningars vård uppförda ordinarie reservationsanslaget, nu 4,000 kronor, med 4,000 kronor till 8,000 kronor.

46:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 50) föreslagit riksdagen att öka det till vård och underhåll av Visby ruiner och andra byggnadsminnesmärken anvisade ordinarie reservationsanslaget, nu 5,000 kronor, med 2,000 kronor till 7,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag grundar sig på en framställning från vitterhetsakademien, som framhållit, att de fortskridande förvittringsprocesserna inom Visbyruinerna icke kunnat neutraliseras förmedelst hittills till buds stående underhållsanslag. En följd härav vore att så gott som samtliga ruiner befunne sig i ett mer eller mindre otillfredsställande skick. Det hade ej heller kunnat undvikas, att ras inträffat inom en av de gamla ruinerna, i det att delar av en valvkappa i S. Nicolaus ruin störtat in.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen ökat det till vård och underhåll av Visby ruiner och andra byggnadsminnesmärken anvisade ordinarie reservationsanslaget, nu 5,000 kronor, med 2,000 kronor till 7,000 kronor.

47:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) har riksdagen, i likhet med vad för löpande budgetår ägt rum, till ökade medel för fornminnesvården, närmast i syfte att åstadkomma en inventering av landets fornminnen, för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor, att utgå efter de grunder, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 52) föreslagit riksdagen att till omedelbara iståndsättningsåtgärder å vissa byggnadsminnesmärken för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

I riksstaten har för vart och ett av budgetåren 1925—1927 för ändamålet varit uppfört ett extra reservationsanslag å 15,000 kronor. Den nu begärda anslagsökningen motiveras främst därav, att beträffande ett antal av Visby ruiner ett omedelbart ingripande är av nöden. Departementschefen erinrar särskilt därom, att nödvändigheten av ett mera effektivt underhåll av dessa ruiner starkt betonats av riksdagens år 1924 församlade revisorer.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till omedelbara iståndsättningsåtgärder å vissa byggnadsminnesmärken för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

49:o Eders Kungl. Maj:ts har (punkt 53) föreslagit riksdagen att dels till beredande av ökade medel till avlöning av icke-ordinarie befattningshavare vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 44,250 kronor.

dels ock till tillfällig ökning av akademiens arbetskrafter för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 8,650 kronor.

Den ordinarie staten för vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien upptager dels en anslagspost å 60,730 kronor för avlöningar till ordinarie tjänstemän, dels ock en anslagspost å 33,600 kronor för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Till förstärkande av sistnämnda anslag utgår ett extra anslag av 42,250 kronor.

Från Eders Kungl. Maj:ts sida föreslås nu den anordningen, att det hittillsvarande extra anslaget å 42,250 kronor ökas med 2,000 kronor för beredande åt den extra-ordinarie personalen av författningsenligt medgivna uppflyttningar i löneklass, och att dessutom under rubrik: tillfällig ökning av akademiens arbetskrafter, uppföres ett extra anslag av 8,650 kronor.

Departementschefen har erinrat om det av det stegrade fornminnesvårdsintresset i landets skilda delar föranledda ökade arbetet samt framhållit, hurusom nödvändigheten medfört, att den personal, varom nu vore fråga, redan måst hos akademien anställas, och hade dess avlöningar hittills bestritts av donerade eller på annat sätt insamlade medel. Denna sistnämnda anordning borde man icke för framtiden städse kunna räkna med, och det har för övrigt knappast synts departementschefen lämpligt att på detta sätt ett allmänt erkänt statsbehov måste tillgodoses.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen

dels till beredande av ökade medel till avlöning av icke-ordinarie befattningshavare vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 44,250 kronor,

dels ock till tillfällig ökning av akademiens arbetskrafter för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 8,650 kronor.

50:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till inventering och konservering av vissa samlingar inom statens historiska museum m. m. för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor, att utgå efter de närmare grunder, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

51:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till vård och underhåll av det under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens inseende ställda biblioteket för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor.

52:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till underhåll av det under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens inseende ställda antikvariskt-topografiska arkivet för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,500 kronor.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 57) föreslagit riksdagen att för anskaffande av nödig magasinsinredning i statens historiska museum för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

I anledning av särskilda av vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien åren 1924 och 1925 gjorda framställningar framlade Eders Kungl. Maj:t förslag till riksdagen om utverkande av anslag för fullföljande av vissa inre ändringsarbeten i de av akademien disponerade lokalerna i nationalmuseibygnaden, avseende framförallt att skaffa lämpliga arbetslokaler för statens historiska museums och riksantikvarieämbetets tjänstemän. Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar beviljade 1925 års riksdag för ändamålet ett anslag av 147,000 kronor och sedermera 1926 års riksdag ett anslag av 35,000 kronor. De inredningsarbeten, för vilka medel nu föreslås, hava befunnits vara nödvändiga för att vitterhetsakademien skall kunna på ett effektivt och ändamålsenligt sätt tillgodogöra sig de ökade utrymmen, som genom av 1925 och 1926 års riksdagar beviljade anslag ställts till akademiens disposition.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen för anskaffande av nödig magasinsinredning i statens historiska museum för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

54:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1927—1928 anvisat

dels till inredningsarbeten, såsom anskaffande av montrar m. m., ävensom till ett studiebibliotek för den ostasiatiska arkeologiska samlingen ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor,

dels ock till lokalhyra för denna samling ävensom densammnas bearbetning, vård och underhåll ett extra anslag av 33,000 kronor.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 59) föreslagit riksdagen att till beredande av förstärkning av vissa anslagsposter i det för akademien för de fria konsterna uppförda ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriell m. m., nämligen anslagsposterna till belysning, undervisningsmateriell m. m., till levande modeller, till samlingarnas ökande och underhåll, till städning och renhållning samt till elevernas studieresor anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 17,000 kronor.

Alltsedan år 1919 hava av riksdagen medel anvisats å extra stat till förstärkning av de i staten för akademien för de fria konsterna uppförda anslagsposterna till belysning, undervisningsmateriell m. m., till levande modeller, till samlingarnas ökande och underhåll, till städning, renhållning samt betjäningens beklädnad ävensom till elevernas studieresor. Sålunda har riksdagen under de senaste åren för ifrågavarande ändamål anvisat, för budgetåret 1925—1926 ett extra anslag av 12,000 kronor samt för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 12,300 kronor.

Det nu ökade anslagsbehovet har främst och huvudsakligen föranletts därav, att konsthögskolan, vars undervisning till största delen överflyttat till de åt densamma upplåtna nya lokalerna vid Sergelgatan, härigenom erhållit väsentligen ökade utrymmen för sin verksamhet.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till beredande av förstärkning av vissa anslagsposter i det för akademien för de fria konsterna uppförda ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriell m. m., nämligen anslagsposterna till belysning, undervisningsmateriell m. m., till levande modeller, till samlingarnas ökande och underhåll, till städning och renhållning samt till elevernas studieresor anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 17,000 kronor.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 60) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till uppehållande av verksamheten vid den vid konsthögskolan anordnade skolan för dekorativ konst för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 20,600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär, att de nuvarande anslagen till uppehållande av verksamheten vid den vid konsthögskolan anordnade skolan för dekorativ konst å 18,400 kronor samt till uppehållande av vaktmästargörömmål vid de åt konsthögskolan upplåtta lokalerna vid Sergelgatan i Stockholm å 2,200 kronor skola sammanslås till ett anslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till uppehållande av verksamheten vid den vid konsthögskolan anordnade skolan för dekorativ konst för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 20,600 kronor.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 61) föreslagit riksdagen att till förstärkande av den i det ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriell m. m. för akademien för de fria konsterna ingående anslagsposten å 1,000 kronor till skandinaviska konstnärsföreningen i Rom anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 500 kronor.

Med det nu föreslagna extra anslaget avses att bispringa föreningen i en brydsam ekonomisk situation, som uppstått bl. a. genom föreningens flyttning och installering i ny lokal.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till förstärkande av den i det ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriell m. m. för akademien för de fria konsterna ingående anslagsposten å 1,000 kronor till skandinaviska konstnärsföreningen i Rom anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 500 kronor.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 62) föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1927—1928 under rubriken Musikaliska akademien uppföra det ordinarie reservationsanslaget till stipendier m. m. med oförändrat belopp 25,000 kronor.

Fördelningen av ifrågavarande anslag, d. v. s. utdelandet av stipendier, uppmuntran och belöningar har hittills tillkommit Eders Kungl. Maj:t. Det har nu syntts departementschefen förenligt med pågående decentralisationssträvanden att till akademien helt överlämna bestämmanderätten rörande dispositionen av detta anslag, helst man saknade anledning att emotse annat än att akademien härvid förföre i full överensstämmelse med hittills tillämpade principer.

Riksdagen, som håller före, att fördelningen av de från ifrågavarande anslag utgående stipendier m. m. alltjämt bör ligga hos Eders Kungl. Maj:t, får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1927—1928 under rubriken Musikaliska akademien uppfört det ordinarie reservationsanslaget till stipendier m. m. med oförändrat belopp 25,000 kronor.

59:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 63) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1927—1928 till förstärkande av det för musikaliska akademien uppförda ordinarie reservationsanslaget till materiell och expenser m. m. såsom extra anslag anvisa ett belopp av 20,000 kronor, varav 3,500 kronor skola avse bindning av böcker och musikalien i akademiens bibliotek.

1926 års riksdag har till materiell och expenser m. m. vid musikaliska akademien anvisat ett ordinarie reservationsanslag å 6,740 kronor. Till för-

stärkning av berörda ordinarie reservationsanslag beviljade riksdagen för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 16,500 kronor, därav 2,000 kronor voro avsedda för biblioteket. Sistnämnda anslag å 16,500 kronor har nu befunnits behöfligt jämväl för budgetåret 1927—1928.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär dessutom anvisande för bibliotekets räkning för budgetåret 1927—1928 av ett extra anslag av 3,500 kronor, vilket skulle sammanslås med förenämnda anslag å 16,500 kronor till ett extra anslag å tillhoppa 20,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i annat hänseende än att enligt riksdagens mening ifrågavarande anslagsbelopp å respektive 16,500 och 3,500 kronor böra anvisas såsom särskilda extra anslag för angivna ändamål.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen anvisat för budgetåret 1927—1928

dels till förstärkande av det för musikaliska akademien uppförda ordinarie reservationsanslaget till materiell och expenser m. m. ett extra anslag av 16,500 kronor;

dels ock till bindning av böcker och musikalier i akademiens bibliotek ett extra reservationsanslag av 3,500 kronor.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 64) föreslagit riksdagen att till biträde åt bibliotekarien hos musikaliska akademien vid vården av biblioteket för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 1,500 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till biträde åt bibliotekarien hos musikaliska akademien vid vården av biblioteket för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 1,500 kronor.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 65) föreslagit riksdagen att till gäldande av årspremier för brandförsäkring av operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad samt av viss staten tillhörig, huvudsakligen i nämnda byggnader förvarad lösegendom ävensom av den av departementschefen i statsrådsprotokollet omnämnda förrådsbyggnaden och där förvarad lösegendom för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 41,700 kronor att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

För brandförsäkring av de staten tillhöriga teaterbyggnaderna i Stockholm har, vad angår operan, allt från år 1900 och, vad dramatiska teatern beträffar, sedan år 1910, av riksdagen anvisats anslag, som för vart och ett av åren 1919—1921 utgått med 39,760 kronor. Försäkringsbeloppen hava utgjort för operabyggnaden 4,578,441 kronor 79 öre — däri dock inbegripet det belopp, 295,358 kronor 21 öre, för vilket operahusets terrassbyggnad är för all framtid försäkrad hos Stockholms stads brandförsäkringskontor — samt för dramatiska teaterns byggnad 4,500,000 kronor. I sistnämnda belopp är inräknad en försäkring för all framtid hos

berörda brandförsäkringskontor å 425,960 kronor, å vilket belopp emellertid utgår en särskild årlig avgift av $3\frac{1}{2}$ pro mille eller 1,490 kronor 86 öre.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen vidare å tilläggsstat för år 1921 såsom förslagsanslag, högst, anvisat bland annat, dels till gäldande av årspremie för brandförsäkring under tiden 15 juli 1921—15 juli 1922 av staten tillhörig, i operabyggnaden förvarad lösegendom ett belopp av 7,280 kronor, dels ock till gäldande av årspremier för brandförsäkring under samma tid av staten tillhörig, i dramatiska teaterns byggnad och i ett magasin vid Solnavägen i kvarteret Cedern förvarad lösegendom ävensom av själva magasinet ett belopp av 6,300 kronor.

På tilläggsstat för år 1922 hava för enahanda ändamål motsvarande belopp som för år 1921 beviljats, vilka sammanförts till ett enda förslagsanslag, högst, å 53,340 kronor, att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

För budgetåren 1923—1926 hava av riksdagen för ändamålet anvisats respektive 52,910 kronor, 53,047 kronor och 53,430 kronor. För budgetåret 1926—1927 utgår anslaget med ett belopp av 52,643 kronor, i vilket belopp ingå brandförsäkringspremier för själva byggnaderna med 39,760 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär dels ett fortsättande av försäkringen av teatrarnas lösegendom m. m., för vilken årspremien beräknas till 13,033 kronor 10 öre, dels ock en ändrad anordning beträffande försäkringen av själva byggnaderna, vilken försäkring skulle enligt förslaget ske i vissa s. k. nontariffbolag och till nuvarande försäkringssummor, därvid premierna beräknats till ett till 28,665 kronor 9 öre nedsatt belopp.

Upprepade gånger har dryftats frågan, huruvida ifrågavarande teaterbyggnader alltjämt böra vara försäkrade eller huruvida det icke vore riktigare, att statsverket i detta som i andra fall uppträdde såsom sin egen assuradör. Då nu en omläggning av försäkringen ifrågasättes, därvid visserligen premierna skulle sänkas, men byggnaderna alltjämt vara försäkrade till värden, som uppgå till något mer än hälften av de verkliga värdena, har riksdagen ansett sig böra till prövning återupptaga det principiella spørsmålet, huruvida dessa byggnader över huvud böra vara brandförsäkrade eller icke. Statsverket har sina fastigheter i regel oförsäkrade, och riksdagen har vid övervägande av denna fråga icke funnit tillräckliga skäl föreligga, att nu ifrågavarande teaterbyggnader skola i förevarande avseende längre bilda ett undantag från den allmänna regeln. Då med hänsyn till byggnadernas centrala läge och nutidens utvecklade brandväsande en ellsolycka torde kunna begränsas, anser riksdagen att statsverket ej längre bör ikläda sig en så dryg kostnad, som försäkrandet av de båda byggnaderna drager, helst som en försäkring till i stort sett hälften av de fulla värdena i allt fall utgör en skäligen svag form av försäkring.

Däremot har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag angående brandförsäkring av de i statsrådsprotokollet omförmälda teatrarna tillhöriga löseegendomen m. m.; anslaget torde böra avrundas till 13,033 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen — med avslag å Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till gäldande av årspremier för brandförsäkring av operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad — till gäldande av årspremier för brandförsäkring av viss staten tillhörig, huvudsakligen i nämnda byggnader förvarad löseegendom ävensom av den av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1927 omnämnda förrådsbyggnaden och där förvarad löseegendom för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 13,033 kronor, att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Universitetet, den medicinska undervisningen m. m.

62:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 66) föreslagit riksdagen angående inrättande av en ordinarie lärarbefattning i medicinsk radiologi vid universitetet i Uppsala anmäler riksdagen i särskild skrivelse nr 118 sitt beslut.

63:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 67) föreslagit riksdagen att i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala, avdelningen I. C. Avlöningsstat för assistenter och amanuenser, under obstetrisk-gynekologiska kliniken uppföra till arvode åt en amanuens, tillika underläkare, ett anslag av 1,800 kronor, att utgå under villkor, att ett lika stort belopp tilldelas honom från akademiska sjukhusets stat, ävensom att för ändamålet höja det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, med ett belopp av 1,800 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag är föranlett av det genom akademiska sjukhusets färdigblivande väsentligt ökade patientantalet och den därmed förbundna stegrade arbetsmängden å obstetrisk-gynekologiska kliniken.

Riksdagen, som funnit goda skäl tala för bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala, avdelningen I. C. Avlöningsstat för assistenter och amanuenser, under obstetrisk-gynekologiska kliniken uppfört till arvode åt en amanuens, tillika underläkare, ett anslag av 1,800 kronor, att utgå under villkor, att ett lika stort belopp tilldelas honom från akademiska sjukhusets stat,

dels ock för ändamålet höjt det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, med ett belopp av 1,800 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 68) föreslagit riksdagen att i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala under I Avlöningsstater för professorer och lärare

m. fl., C. avlöningsstat för assistenter och amanuenser, fysiska institutionen, uppföra ytterligare en amanuens med ett arvode av 1,800 kronor samt förty höja det ordinarie anslaget till Uppsala universitet, universitetsstaten, med nämnda belopp.

Enligt gällande stat äro vid universitetets i Uppsala fysiska institution anställda två amanuenser, en var med ett arvode av numera 1,800 kronor. Antalet amanuenser är oförändrat alltsedan år 1907 eller i stort sett sedan den nuvarande institutionsbyggnadens tillkomst. På grund av den större omfattningen av det experimentella övningsarbetet ävensom tillkomsten av ytterligare övningskurser har en utökning av personalen vid institutionen ansetts erforderlig.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala under I Avlöningsstater för professorer och lärare m. fl., C. Avlöningsstat för assistenter och amanuenser, fysiska institutionen, uppfört ytterligare en amanuens med ett arvode av 1,800 kronor samt förty höjt det ordinarie anslaget till Uppsala universitet, universitetsstaten, med nämnda belopp.

65:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 69) föreslagit riksdagen

a) att vid universitetet i Uppsala under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppföra 1 tekniskt biträde vid anatomiska institutionen och 1 dylikt biträde vid patologiska institutionen, båda dessa biträden med placering i lönegraden B 7;

b) vid bifall till vad under a) föreslagits minska den i utgiftsstaten för universitetet under II Anslag till materiell m. m. uppförda anslagsposten till anatomiska institutionen, nu 12,100 kronor, med 1,000 kronor till 11,100 kronor samt förty minska det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, med samma belopp, 1,000 kronor;

c) vid bifall till vad under a) föreslagits, i stället för det i avlöningsstaten för vissa tjänstemän och betjante vid universitetets i Uppsala samlingar och inrättningar, under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppförda förlagsanslaget: avlöningar till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare 76,450 kronor därstädes uppföra under rubrik: avlöningar till ordinarie tekniska biträden och till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare ett förlagsanslag å 82,850 kronor samt förty öka det ordinarie förlagsanslaget för Uppsala universitet, avlöningar till vissa tjänstemän och betjante vid universitetets samlingar och inrättningar m. m., nu 349,500 kronor, med 5,800 till 355,300 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels vid universitetet i Uppsala under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppfört 1 tek-

niskt biträde vid anatomiska institutionen och 1 dylikt biträde vid patologiska institutionen, båda dessa biträden med placering i lönegraden B 7;

dels med anledning därav minskat den i utgiftsstaten för universitetet under II Anslag till materiell m. m. uppförda anslagsposten till anatomiska institutionen, nu 12,100 kronor, med 1,000 kronor till 11,100 kronor, samt förty minskat det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, med samma belopp 1,000 kronor;

dels ock med anledning av förstnämnda beslut — i stället för det i avlöningsstaten för vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets i Uppsala samlingar och inrättningar, under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppförda förslagsanslaget: avlöningar till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, 76,540 kronor — därstädes uppfört under rubrik: avlöningar till ordinarie tekniska biträden och till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare ett förslagsanslag å 82,340 kronor, samt förty ökat det ordinarie förslagsanslaget för Uppsala universitet, avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets samlingar och inrättningar m. m., nu 349,500 kronor, med 5,800 kronor till 355,300 kronor.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 70) föreslagit riksdagen att för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid universitetet i Uppsala anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 35,280 kronor att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna ändamål.

Under denna punkt hava sammanförts åtskilliga anslagsfrågor, vilka väsentligen avse avlöningar åt vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän. Beloppen äro desamma, som bestämts för budgetåret 1926—1927.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid universitetet i Uppsala anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 35,280 kronor, att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 70 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1927 angivna ändamål.

67:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71) har riksdagen, i huvudsaklig överensstämmelse med vad för innevarande budgetår ägt rum, till materiell för vissa institutioner m. m. vid universitetet i Uppsala anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 76,350 kronor, att av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 71 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1927 omförmälda ändamål.

68:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 72) föreslagit riksdagen att till mekaniska arbeten vid fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 9,000 kronor.

De här ifrågavarande arbetena skulle främst bestå i förfärdigande av de specialinstrument, som erfordras för undersökningarna å institutionen. Institutionsföreståndaren professor M. Siegbahn meddelar, att för ändamålet skulle förmedelst det nu ifrågasatta anslaget anställas 2 instrumentmakare med en genomsnittsavlöning av 300 à 400 kronor per månad samt eventuellt en lärling för enklare arbeten.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, vill emellertid framhålla, att ett bifall till förslaget icke får anses innebära ett fastknyttande för all framtid vid fysiska institutionen av de arbetskrafter, som skulle avlönas med ifrågavarande anslag, utan att någon tids erfarenhet torde böra avvaktas, innan anslaget erhåller en mera permanent karaktär. Riksdagen får emellertid nu anmäla, att riksdagen till mekaniska arbeten vid fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 9,000 kronor.

69:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 73) föreslagit riksdagen att till inköp av instrument, modeller och preparat för den geologisk-mineralogiska institutionen vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 13,500 kronor.

I den framställning, som vid 1926 års riksdag gjordes i fråga om anslag till instrumentutrustning för nu ifrågavarande institution, beräknades medelsbehovet till 28,000 kronor. Sedan 4,500 kronor av kanslern anvisats från universitetets reservfond för att möta de mest trängande behoven, återstodo 23,500 kronor, vilket belopp ansågs böra fördelas på vart och ett av budgetåren 1926—1927 och 1927—1928. I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag beviljade riksdagen för budgetåret 1926—1927 10,000 kronor för ändamålet, och avser den nu föreliggande framställningen anvisande av det återstående beloppet.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till inköp av instrument, modeller och preparat för den geologisk-mineralogiska institutionen vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 13,500 kronor.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 74) föreslagit riksdagen att till arvode åt biträdande lärare i ryska vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 2,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag avser, att den biträdande läraren i ryska, vilkens undervisningsverksamhet omfattar en tredjedel av universitetslektors undervisningsskyldighet och som nu åtnjuter en ersättning av 1,200 kronor,

tillerkännes ett arvode, som står i viss proportion till universitetslektors arvode, 6,600 kronor, eller med någon avrundning nedåt ett belopp av 2,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till arvode åt biträdande lärare i ryska vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 2,000 kronor.

71:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 76) föreslagit riksdagen att till bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket i Uppsala för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 49,500 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, likalydande motioner (I : 54 och II : 32), däruti hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1927—1928 höja det till universitetsbiblioteket i Uppsala för närvande utgående extra reservationsanslaget å 44,500 kronor (som i Kungl. Maj:ts proposition förordats uppgå till 49,500 kronor) med 15,000 kronor till 59,500 kronor.

Sedan en lång följd av år hava, med hänsyn till de stegrade kostnaderna för bokinköp och bokbindning och den ökade bokproduktionen, extra anslagsmedel utgått till biblioteket, under senare år 44,500 kronor om året. Från bibliotekets sida har nu föreslagits dels en höjning av det ordinarie anslaget till biblioteket från 50,000 kronor till 110,000 kronor, dels ock ett extra anslag å 20,000 kronor för budgetåret 1927—1928.

Såsom framgår av statsrådsprotokollet, erinrar departementschefen, hurusom redan år 1925 äskanden förelägo om ökade anslag till bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteken och kungl. biblioteket, och hurusom till 1926 års riksdag framställning gjordes om ökning med 25,000 kronor av anslaget till kungl. biblioteket, vilken framställning jämväl av riksdagen bifölls, men samtidigt frågan om ökade anslagsmedel till universitetsbiblioteken uppsköts till ett kommande år. Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär en ökning av hittills utgående anslagsmedel till biblioteket med 5,000 kronor. I ovanberörda motioner har äskats en ökning för ändamålet med 15,000 kronor.

Behovet av en höjning av universitetsbibliotekets anslag finner riksdagen vara ställt utom allt tvivel. Den starkt ökade bokproduktionen i förening med de oerhört stegrade bokpriserna, framför allt å den utländska tidskriftslitteraturen, torde göra det nödvändigt att söka genom ökade anslagsmedel bereda biblioteket möjlighet att tillmötesgå alla de berättigade krav, som göras från biblioteksbesökande forskares sida.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, hava svårigheterna för universitetsbiblioteket att införskaffa den erforderliga litteraturen allt mer ökats, och väsentliga inskränkningar hava måst göras i bok- och tidskriftsinköpen. Att detta icke kan ske utan men för verksamheten vid

universitetet, torde ligga i öppen dag, och riksdagen vill framhålla såsom en av de viktigaste universitetsangelägenheterna att ej förhålla den vid universitetet bedrivna forskningen och undervisningen dess utan gensaga viktigaste arbetsmateriel. I betraktande härav och med hänsyn till vad som såväl i statsrådsprotokollet som i ovanberörda motioner anförts, har riksdagen funnit starka skäl tala för det högre belopp, som i motionerna nu ifrågasättes för ändamålet.

Riksdagen har vid nu anförda förhållanden ansett sig böra bifalla motionärernas förslag och får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till ovanberörda motioner (I:54 och II:32), till bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket i Uppsala för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 59,500 kronor.

72:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av ytterligare medel till materiell m. m. för de av departementschefen under punkt 77 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 angivna institutionerna vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

73:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 78) föreslagit riksdagen angående inrättande av en ordinarie lärarbefattning i medicinsk radiologi vid universitetet i Lund anmäler riksdagen i särskild skrivelse, nr 118, sitt beslut.

74:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 79) föreslagit riksdagen att i utgiftsstaten för universitetet i Lund, avdelningen I. C. Avlöningsstat för assistenter och amanuenser, under Kirurgiska kliniken, uppföra ytterligare en amanuensbefattning samt förty höja det ordinarie anslaget till universitetet, universitetsstaten, med 3,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag är föranlett av det ökade antalet studerande samt det alltjämt växande patientantalet och operationsarbetet, på grund varav en förstärkning av arbetskrafterna visat sig nödvändig såväl för utnyttjandet i undervisningens tjänst av patientmaterialet som för det praktiska sjukvårdsarbetet å kliniken.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen i utgiftsstaten för universitetet i Lund, avdelningen I. C. Avlöningsstat för assistenter och amanuenser, under Kirurgiska kliniken, uppfört ytterligare en amanuensbefattning samt förty höjt det ordinarie anslaget till universitetet, universitetsstaten, med 3,000 kronor.

75:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 80) föreslagit riksdagen att i utgiftsstaten för universitetet i Lund i avseende å den under avlöningsstaten för profes-

sorer m. fl., teologiska fakulteten, införda anmärkningen vidtaga den ändring beträffande ämnesomfattningen för tre av fakultetens professorsbefattningar, som nu av departementschefen i statsrådsprotokollet angivits.

I den av 1925 års riksdag fastställda staten för universitetet i Lund är under teologiska fakulteten angiven en bestämmelse av innehåll, att av fakultetens sju professorsbefattningar 2 skola omfatta vardera exegetisk teologi och de övriga 5 vardera ett av följande ämnesområden: 1) dogmatik och moralteologi, 2) kyrkohistoria och symbolik, 3) praktisk teologi, 4) praktisk teologi och moralteologi samt 5) teologisk encyklopedi och teologiska prenotationer. Denna föreskrift var formulerad i enlighet med det av Eders Kungl. Maj:t för nämnda års riksdag framlagda statsförslaget. Härvid hade emellertid icke uppmärksammats, att vissa av nu angivna professorsbefattningar redan förut erhållit en ändrad ämnesomfattning; så hade genom Eders Kungl. Maj:ts beslut den 13 juli 1909 professuren i praktisk teologi förklarats skola vid nästa ledigblivande tillsättas såsom professur i praktisk teologi med kyrkorätt, genom Eders Kungl. Maj:ts beslut den 10 november 1911 professuren i dogmatik och moralteologi förändrats till en professur i systematisk teologi med undervisnings- och examinationsskyldighet i dogmatik samt genom Eders Kungl. Maj:ts beslut den 21 juni 1912 professuren i praktisk teologi och moralteologi förändrats till en professur i systematisk teologi med undervisnings- och examinationsskyldighet i teologisk etik.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär nu att i universitetets stat skola uppföras de benämningar å nu ifrågavarande professorer, som angivits i ovanberörda av Eders Kungl. Maj:t meddelade beslut.

Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen i utgiftsstaten för universitetet i Lund i avseende å den under avlöningsstaten för professorer m. fl., teologiska fakulteten, införda anmärkningen vidtagit den ändring beträffande ämnesomfattningen för tre av fakultetens professorsbefattningar, som av departementschefen under punkt 80 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 angivits.

76:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 81) föreslagit riksdagen att vid universitetet i Lund under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna uppföra 1 tekniskt biträde vid fysiologiska institutionen och 1 tekniskt biträde vid histologiska institutionen, båda dessa biträden med placering i lönegraden B 7; samt

att vid bifall härtill i stället för det i avlöningsstaten för vissa tjänstemän och betjante vid universitetets i Lund samlingar och inrättningar under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppförda förslagsanslaget: avlöningar till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare 49,900 kronor därstädes uppföra under rubrik: avlöningar till ordinarie tekniska biträden och till

ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare ett förslagsanslag å 55,500 kronor samt förty öka det ordinarie förslagsanslaget för Lunds universitet, avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets samlingar och inrättningar m. m., nu 245,300 kronor, med 5,600 kronor till 250,900 kronor.

Under punkt 65 härövan har riksdagen meddelat sitt beslut i frågan om inrättande av ordinarie tekniska biträden vid vissa medicinskt-teoretiska institutioner vid universitetet i Uppsala. Även vid universitetet i Lund hava vid åtskilliga institutioner sedan en längre tid varit knutna biträden med arbetsuppgifter och åligganden av samma slag som vid Uppsalainstitutionerna. De institutioner i Lund, vid vilka dylika biträden nu äro anställda, äro den fysiologiska institutionen, den histologiska institutionen och den patologisk-anatomiska institutionen. Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär uppförande å ordinarie stat av endast två biträdesbefattningar, nämligen vid fysiologiska och histologiska institutionerna.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen

dels vid universitetet i Lund under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppfört 1 tekniskt biträde vid fysiologiska institutionen och 1 tekniskt biträde vid histologiska institutionen, båda dessa biträden med placering i lönegraden B 7;

dels ock med anledning härav — i stället för det i avlöningsstaten för vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets i Lund samlingar och inrättningar under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppförda förslagsanslaget: avlöningar till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare 49,900 kronor — därstädes uppfört under rubrik: avlöningar till ordinarie tekniska biträden och till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare ett förslagsanslag å 55,500 kronor samt förty ökat det ordinarie förslagsanslaget för Lunds universitet, avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets samlingar och inrättningar m. m., nu 245,300 kronor, med 5,600 kronor till 250,900 kronor.

77:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid universitetet i Lund anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 52,435 kronor, att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 82 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 angivna ändamål.

78:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till materiell för

vissa institutioner vid universitetet i Lund m. m. anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 48,225 kronor, att av Eders Kungl. Maj:t användas för av departementschefen under punkt 83 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 omförmälda ändamål.

79:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 84) föreslagit riksdagen att i enlighet med de av 1925 års riksdag godtagna grunderna såsom bidrag till täckande av driftkostnaderna under år 1926 vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 84,337 kronor.

För ändamålet anvisade 1925 års riksdag ett anslag av 104,093 kronor, vilket anslag var beräknat efter följande grunder: 1) staten lämnar i viss utsträckning landstinget ersättning för de direkta kostnader, som utomlänspatienterna å allmän sal betinga därigenom att legosängsavgiften, 4 kronor 50 öre, är avsevärt lägre än underhållskostnaden; 2) överläkaren å barnbördsavdelningen äger rätt att befria från legosängsavgift för 20 procent av underhållsdagarna av ett kalenderår, varvid staten övertager kostnaderna härför.

De beräkningar, på vilka Eders Kungl. Maj:t nu grundar sin här ifrågasvarande framställning, stå i full överensstämmelse med de av 1925 års riksdag godtagna grunderna i avseende å statsbidragets utgående till lasarettets driftkostnader.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen, i enlighet med de av 1925 års riksdag godtagna grunderna, såsom bidrag till täckande av driftkostnaderna under år 1926 vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 84,337 kronor.

80:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 86) föreslagit riksdagen att till vissa ändrings- och reparationsarbeten i den utav Lunds universitets historiska museum disponerade byggnaden i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsförslag för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

Till ändrad inredning m. m. av förutvarande zoologiska institutionsbyggnaden vid universitetet i Lund för inrymmande därstädes av universitetets historiska museum samt mynt- och medaljkabinettet anvisade 1917 års riksdag på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 105,436 kronor. I förslaget till inredningsarbetena hade vissa besparingar gjorts, väsentligen genom uppskov med bland annat vindsvåningens inredande till skulpturgalleri. Vindsvåningen och takbeläggningen å byggnaden hava nu befunnits i sådant skick, att det ansetts icke längre försvarligt att låta anstå med reparationsarbeten, i samband varmed den ursprungligen planerade omändringen av vindsvåningen skulle äga rum.

Kostnaderna för arbetena hava beräknats till 53,050 kronor, varifrån departementschefen dragit de till omkring 8,000 kronor beräknade kostnaderna för en hissanläggning. Kostnaden för de föreslagna arbetena skulle alltså belöpa sig till i runt tal 45,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till vissa ändrings- och reparationsarbeten i den utav Lunds universitets historiska museum disponerade byggnaden i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsförslag för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

81:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 87) föreslagit riksdagen att till arvode åt en amanuens vid psykologiska institutionen vid universitetet i Lund för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 1,800 kronor.

Behovet av en amanuens vid ifrågavarande institution är föranlett av den starka tillströmningen av studerande, varjämte krav gjorts gällande på biträde för de experimentella undersökningarna vid institutionen.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till arvode åt en amanuens vid psykologiska institutionen vid universitetet i Lund för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 1,800 kronor.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 88) föreslagit riksdagen att till arvode åt biträdande lärare i ryska vid universitetet i Lund för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 2,000 kronor.

Även vid universitetet i Lund hava under en lång följd av år anvisats medel till beredande av undervisning i slaviska språk förmedelst infödda lärare. Arvodet till den biträdande läraren i ryska vid universitetet utgår nu med 1,200 kronor.

Av samma skäl, som anförts beträffande motsvarande lärare vid universitetet i Uppsala, har nu från Eders Kungl. Maj:ts sida för ifrågavarande ändamål föreslagits ett förhöjt arvode till samma belopp, som äskats för läraren vid Uppsala universitet.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till arvode åt biträdande lärare i ryska vid universitetet i Lund för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 2,000 kronor.

83:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till instrumentell utrustning för fysiska institutionen vid universitetet i Lund för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

84:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 90) föreslagit riksdagen att till bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket i Lund för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

I den ordinarie staten för universitetet i Lund finnes under avdelningen: Anslag till materiell m. m. uppfört för universitetsbiblioteket en anslagspost av 51,625 kronor. På extra stat har biblioteket dessutom sedan åtskilliga år åtnjutit dels ett anslag av 30,000 kronor till materiell m. m., dels ock ett anslag av 7,000 kronor till uppvärmning och belysning m. m.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot den av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna anslagsökningen, får anmäla, att riksdagen till bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket i Lund för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

85:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av ytterligare medel till materiell m. m. för de av departementschefen under punkt 91 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 angivna institutionerna vid universitetet i Lund för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 63,000 kronor.

86:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 92) föreslagit riksdagen angående inrättande av en ordinarie lärarbefattning i medicinsk radiologi vid karolinska institutet anmäler riksdagen i skrivelse nr 118 sitt beslut.

87:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 93) föreslagit riksdagen att vidtaga sådan ändring i den under staten för karolinska mediko-kirurgiska institutet, A. Avlöningsstat för professorer m. fl. intagna anmärkningen rörande professorernas ämnesområden, att i stället för vad där nu förekommer om två professorsbefattningar i patologisk anatomi införes en professorsbefattning med ämnesområde: patologisk anatomi och en professorsbefattning med ämnesområde: allmän patologi och patologisk anatomi.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen vidtagit sådan ändring i den under staten för karolinska mediko-kirurgiska institutet, A. Avlöningsstat för professorer m. fl. intagna anmärkningen rörande professorernas ämnesområden, att i stället för vad där nu förekommer om två professorsbefattningar i patologisk anatomi införes en professorsbefattning med ämnesområde: patologisk anatomi och en professorsbefattning med ämnesområde: allmän patologi och patologisk anatomi.

88:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 94) föreslagit riksdagen att beträffande den i staten för karolinska mediko-kirurgiska institutet A. Avlöningsstat intagna anmärkningen rörande professorsbefattningarnas ämnesområden vidtaga

den ändringen, att i stället för vad där förekommer angående en professorsbefattning i syfilidologi införes en professorsbefattning med ämnesområde: dermatologi och syfilidologi.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen beträffande den i staten för karolinska mediko-kirurgiska institutet A. Avlöningsstat intagna anmärkningen rörande professorsbefattningarnas ämnesområden vidtagit den ändringen, att i stället för vad där förekommer angående en professorsbefattning i syfilidologi införes en professorsbefattning med ämnesområde: dermatologi och syfilidologi.

89:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 90,958 kronor, att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 95 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 angivna ändamål.

90:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 96) föreslagit riksdagen att *dels* för beredande av höjning av anslaget till materiell m. m. för karolinska mediko-kirurgiska institutets hygieniska institution från 4,000 kronor med 2,000 kronor till 6,000 kronor öka institutets ordinarie reservationsanslag till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker från dess nuvarande belopp, 72,100 kronor, med 2,000 kronor till 74,100 kronor;

dels ock till anskaffande av apparater och instrument vid karolinska mediko-kirurgiska institutets hygieniska institution anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor.

Av det ordinarie reservationsanslaget till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker vid karolinska mediko-kirurgiska institutet å 72,100 kronor utgår ett belopp av 4,000 kronor såsom särskilt reservationsanslag till hygieniska institutionen. Ifrågavarande anslag har nu befunnits otillräckligt.

Till anskaffande av apparater och instrument har lärarkollegiet hemställt om ett anslag av 12,200 kronor, vilket belopp departementschefen ansett kunna nedsättas till 4,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels för beredande av höjning av anslaget till materiell m. m. för karolinska mediko-kirurgiska institutets hygieniska institution från 4,000 kronor med 2,000 kronor till 6,000 kronor ökat institutets ordinarie reservationsanslag till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker från dess nuvarande belopp, 72,100 kronor, med 2,000 kronor till 74,100 kronor;

dels ock till anskaffande av apparater och instrument vid karolinska mediko-kirurgiska institutets hygieniska institution anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor.

91:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 97) föreslagit riksdagen att till materiell m. m. för vissa institutioner vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 42,300 kronor att av Eders Kungl. Maj:t användas för av departementschefen i statsrådsprotokollet omförmälda ändamål.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär icke någon annan ändring i förhållande till vad för budgetåret 1926—1927 för ändamålet utgår än att en anslagspost till förstärkning av allmänna materiellanslaget, nu 30,000 kronor, beräknats i enlighet med myndigheternas förslag till 26,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till materiell m. m. för vissa institutioner vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 42,300 kronor, att av Eders Kungl. Maj:t användas för av departementschefen under punkt 97 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 omförmälda ändamål.

92:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 98) föreslagit riksdagen att såsom ersättning åt biträdande lärare i histologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet under vårterminen 1926 anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 2,014 kronor.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen för budgetåret 1926—1927 anvisat erforderliga medel, och för budgetåret 1927—1928 är avsett ett belopp av 4,200 kronor, ingående i det av riksdagen ovan under punkt 89 anmälda anslaget. Det nu äskade anslaget avser ersättning för den vårterminen 1926 givna kursen i histologi, vilket ändamål karolinska institutet beräknat kunna tillgodoses förmedelst vissa till buds stående medel. Då emellertid av oförutsedda omständigheter dessa medel kommit att anlitas för andra utgifter, har någon annan utväg ej stått öppen än att söka genom framställning till riksdagen erhålla ersättning för nämnda kurs.

Riksdagen, som funnit det anmärkningsvärt, att krav på ersättning för en under vårterminen 1926 given kurs uppkommit, vilka skola tillgodoses förmedelst anslag å 1927—1928 års riksstat, har emellertid, med hänsyn till vad i ärendet upplysts, funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får förty anmäla, att riksdagen såsom ersättning åt biträdande lärare i histologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet under vårterminen 1926 anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 2,014 kronor.

93:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 99) föreslagit riksdagen att för karolinska mediko-kirurgiska institutet till en poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 6,555

kronor under villkor att Stockholms stad för samma tid tillskjuter för enahanda ändamål motsvarande belopp.

Ifrågavarande anslag utgår för närvarande med ett belopp av 6,255 kronor. Orsaken till Eders Kungl. Maj:ts förslag om anslagsökning är att journalföreskan (företvarande skrivbiträdet) och sköterskan vid polikliniken genom 1925 års löne reglering fått en nedsättning i sina löne förmåner, varför kompen sation genom löne för höjning nu ansetts böra beredas dem.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen för karolinska mediko-kirurgiska institutet till en poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 6,555 kronor, under villkor att Stockholms stad för samma tid tillskjuter för enahanda ändamål motsvarande belopp.

94:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 100) föreslagit riksdagen att för inköp av apparater för episkopi och projektion av mikroskopiska preparat för undervisningen i medicin vid karolinska mediko-kirurgiska institutets medicinska kliniker anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 1,500 kronor.

Framställningen om anslag för ifrågavarande ändamål gjordes motionsvis vid 1926 års riksdag. Statsutskottet förklarade sig beakta betydelsen av det ändamål motionen avsåg att befordra, men då något förslag i ämnet ej ansetts från Eders Kungl. Maj:ts sida böra föreläggas riksdagen och utskottet fann vanskligt på grundvalen av enskild motion upptaga till prövning och avgörande en fråga av förevarande beskaffenhet, avstyrkte utskottet det motionsvis gjorda yrkandet. Utskottets uppfattning följdes av riksdagen.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för inköp av apparater för episkopi och projektion av mikroskopiska preparat för undervisningen i medicin vid karolinska mediko-kirurgiska institutets medicinska kliniker anvisat för bud getåret 1927—1928 ett extra anslag av 1,500 kronor.

95:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 101) föreslagit riksdagen att till iordningställande av ett fotografirum i den åt karolinska mediko-kirurgiska in stitutets patologisk-anatomiska institution upplåttna byggnaden anvisa för bud getåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 6,200 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till iordningställande av ett fotografirum i den åt karolinska mediko-kirurgiska institutets patologisk-anatomiska institution upp låttna byggnaden anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 6,200 kronor.

96:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 102) föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att av den i det ordinarie reservationsanslaget till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker vid karolinska institutet ingående anslagsposten till underhåll och förökande av biblioteket må från och med

den 1 juli 1927 tills vidare användas högst 1,200 kronor årligen till katalogisering och därmed jämförligt arbete vid biblioteket;

dels till bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor;

dels ock till hyllinredning vid institutets bibliotek för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor.

I karolinska institutets ordinarie reservationsanslag till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker ingår en anslagspost å 10,000 kronor till underhåll och förökande av institutets bibliotek. Under de senare åren hava dessutom beviljats anslag på extra stat till bokinköp och bokbindning för biblioteket; för budgetåret 1926—1927 utgår detta anslag med 10,000 kronor. Vidare medgav 1924 års riksdag, att av det ordinarie reservationsanslaget till underhåll och förökande av institutets bibliotek finge från och med 1 juli 1924 tills vidare användas högst 1,000 kronor årligen till katalogisering och därmed jämförligt arbete vid biblioteket.

För anskaffning och uppsättning av hyllor i biblioteket har av biblioteksnämnden beräknats en kostnad av 5,790 kronor, vilken av departementschefen ansetts bära fördelas på två år med 3,000 kronor på förestående budgetår.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att av den i det ordinarie reservationsanslaget till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker vid karolinska institutet ingående anslagsposten till underhåll och förökande av biblioteket må från och med den 1 juli 1927 tills vidare användas högst 1,200 kronor årligen till katalogisering och därmed jämförligt arbete vid biblioteket;

dels till bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor;

dels ock till hyllinredning vid institutets bibliotek för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor.

97:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 103) föreslagit riksdagen att — med uteslutande ur riksstaten av det därstädes under serafimerlasarettet nu uppförda ordinarie anslaget till inrättningen för sjukas behandling med elektricitet å 750 kronor — öka det under serafimerlasarettet darsammastädes uppförda ordinarie anslaget till understöd och ersättningar, nu 120,000 kronor, med 750 kronor till 120,750 kronor.

Riksdagen har icke något att erinra mot den ifrågasatta sammanslagningen men förutsätter, att Eders Kungl. Maj:t lämnar vederbörliga föreskrifter i syfte att det hittills för sjukas behandling med elektricitet utgående anslaget å 750 kronor alltjämt bibehålles för sitt ändamål.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen — med uteslutande ur riksstaten av det därstädes under serafimerlasarettet nu uppförda ordinarie anslaget till

inrättningen för sjukas behandling med elektricitet å 750 kronor — ökat det under serafimerlasarettet därsammastädes uppförda ordinarie anslaget till understöd och ersättningar, nu 120,000 kronor, med 750 kronor till 120,750 kronor.

98:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 104) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 266,250 kronor till beredande av ökade medel för upprätthållande under samma tid av serafimerlasarettets verksamhet.

Under en följd av år har riksdagen anvisat betydande belopp för täckande av motsedda brister i serafimerlasarettets räkenskaper.

Sålunda anvisade 1925 års riksdag med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag för budgetåret 1925—1926 dels ett extra anslag av 40,187 kronor till täckande av brist i serafimerlasarettets räkenskaper för budgetåret 1923—1924, dels ock ett extra anslag av 225,000 kronor till beredande av ökade medel för upprätthållande av lasarettets verksamhet under budgetåren 1924—1925 och 1925—1926. Med föranledande av ett utav 1925 års riksdag gjort uttalande i ämnet bemyndigade Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 22 maj 1925 dåvarande departementschefen att tillkalla en sakkunnig för att inom ecklesiastikdepartementet biträda med utredning av frågan om grunderna för bidrag från statens sida för uppehållande av serafimerlasarettets verksamhet. Såsom sakkunnig tillkallades generalfältläkaren F. J. Bauer. Innan Bauer hann slutföra det honom sålunda anförtrodda utredningsarbetet, föreslog emellertid Eders Kungl. Maj:t, efter framställning av direktionen över lasarettet, 1926 års riksdag att för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 317,000 kronor till beredande av ökade medel för upprätthållande av lasarettets verksamhet under budgetåren 1925—1926 och 1926—1927. Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag bifölls av riksdagen.

Departementschefen framlägger nu för riksdagen den av Bauer verkställda utredningen, vilken är dagtecknad den 15 april 1926. Bauer meddelar till en början att han utgått från att, då riksdagen sedan flera år beviljat *ordinarie anslag* till serafimerlasarettet för understöd och ersättningar, staten åtagit sig visst ekonomiskt ansvar för lasarettets verksamhet. Med denna utgångspunkt för sitt uppdrag hade Bauer begränsat detsamma till att omfatta en utredning om storleken eller åtminstone om arten av det statens bidrag till serafimerlasarettets verksamhet, vilket torde vara den ovillkorliga förutsättningen för att denna verksamhet skall kunna fortgå på för sjukvården och undervisningen tillfredsställande sätt.

Av den lämnade redogörelsen framgår bl. a., att några bestämda grunder för statsbidragens utgående ej finnas, utan i stället har så tillgått, att under de senare åren — från och med år 1915 — i lasarettets omkostnadsstat uppkomna brister blivit täckta med extra anslag av växlande storlek

efter framställning i varje särskilt fall. Bauer har i sitt utlåtande till noggrann prövning upptagit frågan om en förändring av lasarettets förvaltning men har på anförda skäl funnit, att en sådan icke bör ifrågasättas, då några besparingar därigenom ej torde kunna ernås. Med hänsyn till de framlagda siffrorna åtföljda av jämförelser med de båda andra undervisningssjukhusen i riket, torde ej heller ett nedbringande av omkostnaderna för underhållsdag vara möjligt. Vidare avvisar Bauer utvägen att genom ett höjande av legosängsavgifterna förskaffa lasarettet ökade inkomster och dymedelst minska statsverkets utgifter för det samma. Dessutom har han övervägt möjligheten, huruvida ökade inkomster kunde beredas lasarettet av andra län än Stockholms genom högre ersättning än den nu fastställda vårdavgiften för därifrån inkomna sjuka, på det sätt att dessa övriga län förbunde sig att ansvara för betalning av åtminstone en del av restkostnaden för sina patienter. Häremot hava anförts åtskilliga tungt vägande betänkligheter, vilka synas omöjliggöra beträddandet av denna väg: en sådan överenskommelse torde icke kunna göras utan motsvarande förpliktelser för lasarettet att ställa visst antal sängplatser till vederbörande läns förfogande, och härtill syntes möjligheten för närvarande utesluten; sannolikt skulle ej något län vilja åtaga sig förpliktelser, som ej gällde för samtliga län; lasarettets ställning som rikssjukhus skulle därigenom rubbas; det vore ur undervisningens synpunkt viktigt, att lasarettet finge behålla hela sitt nuvarande klientel, och detta skulle möjligen försvåras genom en åtgärd som den nu ifrågasatta.

I sammanfattningen av sina uttalanden har Bauer med styrka framhållit, att staten av verksamheten vid serafimerlasarettet har sådant intresse, att för staten icke torde finnas något annat val än att förklara sig eller betrakta sig som huvudman för lasarettet och åtaga sig de skyldigheter, som påvila stadsfullmäktige och landsting beträffande de allmänna sjukhusen, och därjämte de skyldigheter, som påvila staten med hänsyn till undervisningen. Staten skulle i anslutning härtill svara för samtliga de utgifter för lasarettets verksamhet, vilka icke täckas av legosängsavgifter eller av inkomster på grund av avtal med Stockholms stad, med Stockholms län och eventuellt med en del övriga län. För såvitt denna grund för statens bidrag till lasarettet godtages, anser Bauer, att därav följer, att dessa bidrag icke böra utgå i den hittills tillämpade formen såsom ett fast anslag av tämligen obestämd karaktär och extra anslag för täckande av brister, utan böra uppföras som ordinarie statsanslag, dock att möjligen, under ett eller annat år framåt, intill dess mera stabiliserade ekonomiska förhållanden inträtt, anslaget borde uppdelas i ett ordinarie anslag och ett extra anslag eller förstärkningsanslag.

I anledning av nämnda sakkunnigbetänkande har departementschefen erinrat, att Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 24 augusti 1926 tillsatt en kommission för förnyad utredning av frågan om ett nytt kliniskt sjukhus i

Stockholm m. m. Denna kommission hade på grund av det densamma anförtrodda uppdragets vidlyftighet givetvis ännu icke kommit fram till några definitiva resultat, och i avvaktan på dylika funne departementschefen det mindre tillrådligt att nu vidtaga någon ändring vare sig i serafimerlasarettets organisation eller i grunderna för dess ekonomi. Detta torde vara så mycket mindre behöfligt, som nämnda kommission ej torde lämna de nu berörda förhållandena obeaktade, allra minst den uppkomna frågan, huruvida staten nu borde ställa sig som huvudman för lasarettet. Vad i den av Bauer verkställda utredningen förekomme gäve ej heller vid handen, att särskilda åtgärder just nu vore av behovet påkallade. Emellertid innehölles däri flera synpunkter, som väl förtjänade att tagas i beaktande vid en slutlig uppgörelse mellan staten å ena sidan och Stockholms stad och län å andra sidan beträffande lasarettets ställning och ekonomiska förhållanden.

Vad sålunda förekommit och anförts, har icke givit anledning till något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Departementschefen redogör vidare för en av direktionen över serafimerlasarettet framförd fråga om reglering av avlöningar för de biträdande läkarna å serafimerlasarettets polikliniker. Dessa läkares nuvarande och föreslagna avlöning framgår av följande sammanställning:

	Nuvarande	Avlöning	Avlöning
	avlöning	enligt di-	enligt stats-
	kronor	rektionens	kontorets
		förslag	av departements-
			chefen biträdda för-
			slag
			kronor
Biträdande läkaren vid den medicinska polikliniken (7 mottagningsdagar i veckan)	2,000: —	6,500: —	5,500: —
» » » » oftalmologiska polikliniken (6 mottagningsdagar i veckan)	2,000: —	5,600: —	4,800: —
» » » » gynekologiska polikliniken (3 mottagningsdagar i veckan för föreståndaren)	1,500: —	2,820: —	2,400: —
» » » » otiatriska polikliniken (6 mottagningsdagar i veckan)	1,500: —	2,400: —	2,100: —
» » » » neurologiska polikliniken (6 mottagningsdagar i veckan)	900: —	2,100: —	1,800: —

Vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit beträffande poliklinikläkarnas avlöning har riksdagen ansett sig böra bifalla.

Slutligen har departementschefen till prövning upptagit frågan om anvisande av ökade medel för uppehållande av serafimerlasarettets verksamhet och erinrar till en början därom, att bristen för budgetåret 1924—1925, som hösten 1924 av direktionen beräknades till 228,163 kronor, i verkligheten uppgick till 204,417 kronor. För budgetåret 1925—1926 beräknades bristen till 229,847 kronor, för vars täckande funnos tillgängliga dels 154,866 kronor av det av 1925 års riksdag anvisade anslaget å 225,000 kronor, dels i avrundat tal 75,000 kronor av det utav 1926 års riksdag anvisade anslaget å 317,000 kronor. Den verkliga bristen för budgetåret 1925—1926 uppginge till 222,454 kronor, sålunda något mindre än vad direktionen beräknat. Med hänsyn tagen till de nu anförda siffrorna torde man hava anledning att antaga, att det av 1926 års riksdag anvisade anslaget skulle visa sig tillräckligt för budgetåret 1926—1927. Vad så beträffade de av direktionen framlagda beräkningarna för budgetåret 1927—1928 hade departementschefen icke funnit något annat att däremot erinra än att, vid ett bifall till vad departementschefen förordat angående lönerna åt de biträdande läkarna vid poliklinikerna, det av direktionen föreslagna anslagsbeloppet å 269,550 kronor skulle kunna minskas med 3,300 kronor till 266,250 kronor.

Mot departementschefens beräkning i denna del har riksdagen intet att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 266,250 kronor till beredande av ökade medel för upprätthållande under samma tid av serafimerlasarettets verksamhet.

99:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 105) föreslagit riksdagen att till uppehållande av verksamheten vid allmänna barnbördshuset under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 136,000 kronor.

Anslaget utgör för löpande budgetår 127,104 kronor. Att det nu föreslagna förstärkningsanslaget är något högre än nu utgående förstärkningsanslag är till en del beroende därpå, att antalet patienter, som icke tillhöra Stockholms stad och Stockholms län, något ökats, i följd varav jämlikt gällande avtal de härigenom uppkomna kostnaderna falla på statsverket.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till uppehållande av verksamheten vid allmänna barnbördshuset under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 136,000 kronor.

100:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till anordnande vid epidemisjukhusen i Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala av

klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 9,400 kronor, att användas enligt av vederbörande departementschef till statsrådsprotokollet över ecklesiastik-ärenden den 9 januari 1919 angivna grunder samt av Eders Kungl. Maj:t i övrigt meddelade bestämmelser.

101:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107) har riksdagen, i likhet med vad för löpande budgetår ägt rum, för budgetåret 1927—1928 anvisat såsom särskilda extra reservationsanslag, att utgå enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser,

dels såsom bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet ett belopp av 30,000 kronor;

dels ock såsom bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar vid högskolorna i Stockholm och Göteborg ett belopp av 6,000 kronor.

102:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till arvoden å 100 kronor åt biträdande läkare samt till kostnader för materiell m. m., 25 kronor, vid en var av två kurser i skyddskoppypmpning vid vardera av universiteten i Uppsala och Lund samt vid en var av fyra dylika kurser vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

103:o) I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till ersättning för opposition å disputationavhandling åt person, som icke tillhör vederbörande universitets eller karolinska mediko-kirurgiska institutets lärarkår, för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 1,500 kronor.

104:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, som bidrag till uppehållande av verksamheten vid Institut d'études scandinaves vid Paris universitet för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 2,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t må finna gott bestämma.

105:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till utgivande i tryck av vederbörligen granskade anteckningar efter föreläsningar, hållna inom juridiska fakulteterna vid rikets universitet, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

106:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1927—1928 anvisat såsom extra reservationsanslag

dels till resestipendier åt ordinarie lärare och vissa andra tjänstemän vid rikets universitet och karolinska mediko-kirurgiska institutet ett belopp av 20,000 kronor;

dels ock till resestipendier åt obefordrade vetenskapsidkare vid universiteten i Uppsala och Lund ett belopp av 15,000 kronor.

107:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 113) föreslagit riksdagen i fråga om forskarstipendier för docenter vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet har riksdagen i särskild skrivelse, nr 101, anmält sitt beslut.

108:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till upprätthållande av verksamheten vid rasbiologiska institutet för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 65,000 kronor, att disponeras enligt av Eders Kungl. Maj:t fastställda grunder.

Tekniska högskolan m. m.

109:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 115) föreslagit riksdagen att öka den i staten för tekniska högskolan A. Avlöningsstat ingående anslagsposten till arvoden till speciallärare, nu 105,500 kronor, med 2,000 kronor till 107,500 kronor, samt förty höja det ordinarie förslagsanslaget till tekniska högskolan, avlöningar, nu 672,600 kronor, med 2,000 kronor till 674,600 kronor.

Rörande detta förslag anmäler riksdagen i särskild skrivelse sitt beslut.

110:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av ökade medel till samlingar och laborationer vid tekniska högskolan för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 35,000 kronor, att av Eders Kungl. Maj:t fördelas på de olika avdelningarna vid högskolan på sätt, Eders Kungl. Maj:t finner skäligt bestämma.

111:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av ökade medel för tekniska högskolan till uppvärmning, belysning och diverse utgifter för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 35,000 kronor.

112:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till nyanskaffning av apparater och instrument för de till vissa institutioner vid tekniska högskolan hörande laboratorierna anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor, att fördelas på sätt, Eders Kungl. Maj:t finner skäligt bestämma.

113:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 119) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till kostnaderna för utgivandet av vetenskapliga skrifter i anledning av tekniska högskolans hundraårsjubileum år 1927 för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Från tekniska högskolans sida har för ändamålet beräknats ett belopp av 20,000 kronor, vilket av departementschefen ansetts böra begränsas till 10,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen såsom bidrag till kostnaderna för utgivandet av vetenskapliga skrifter i anledning av tekniska högskolans hundraårsjubileum år 1927 för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

114:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 120) föreslagit riksdagen att till reparation av tekniska högskolans modellsamling för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor.

En verkställd inventering har visat, att modellsamlingen i fråga, vilken bland annat innesluter en del av Christoffer Polhems modeller, är synnerligen värdefull och att till densamma knappast finnes motstycke i något annat land. Ett omedelbart påbörjande av restaureringen, vilken beräknats draga en kostnad av inalles 15,000 kronor, har ansetts vara av synnerlig vikt med hänsyn till det skick vari modellsamlingen befinner sig.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till reparation av tekniska högskolans modellsamling för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor.

115:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 121) föreslagit riksdagen att

1) besluta, att vid Chalmers tekniska institut skall från och med den 1 juli 1927 inrättas en professorsbefattning i kemisk teknologi med placering för innehavaren av denna befattning i lönegraden B 28;

2) vid bifall härtill *dels* öka det i den nuvarande ordinarie staten under A) Avlöningsstat uppförda förslagsanslaget: avlöningar till professorer, nu 123,100 kronor, med 10,300 kronor till 133,400 kronor *dels ock* vidtaga den ändring i den vid staten fogade anmärkningen 1, att professorsbefattningarna vid institutet angivas till 13, att den under 7) angivna professuren i kemi och kemisk teknologi uppföres såsom professur i organisk kemi, samt att under 13) ytterligare en professur införes med ämnesområde: kemisk teknologi;

3) med uteslutande ur riksstaten av det där nu uppförda anslaget å 7,000 kronor till övergångsstat för institutet, i staten för institutet under A) Avlöningsstat uppföra såsom särskild anslagspost: övergångsstat för institutet, 7,000 kronor;

4) vid bifall till vad under 2) och 3) föreslagits höja det i riksstaten under Chalmers tekniska institut med rubrik: avlöningar uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 253,200 kronor, med 17,300 kronor till 270,500 kronor, dels i riksstaten med oförändrade belopp upptaga följande ordinarie reservationsanslag till vissa omkostnader för uppehållande av institutets verksamhet, nämligen

a) till stipendier och premier åt elever å 600 kronor, samt

b) till materiell m. m. för institutet å 62,000 kronor;

dels till avlöningsförbättring m. m. åt innehavarna av de å nämnda övergångsstat uppförda befattningarna för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag å 3,300 kronor, att utgå enligt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas;

dels ock till beredande av ökade medel till uppvärmning, belysning och diverse utgifter vid Chalmers tekniska institut för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 12,000 kronor.

Frågan om en professur i kemisk teknologi vid Chalmers tekniska institut har sedan flera år stått på dagordningen. Då nu nybyggnaderna vid institutet nått sin fullbordan, har tiden ansetts vara inne att framlägga förslag härom för riksdagen.

Riksdagen har icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag beträffande inrättande av ifrågavarande professur.

Det föreslagna sammanförandet av anslaget å 7,000 kronor till övergångsstat med det ordinarie förslagsanslaget har riksdagen, under återopande av vad riksdagen under punkt 4 här ovan anfört, funnit sig böra bifalla.

Ovannämnda anslag å 3,300 kronor till avlöningsförbättring m. m. åt de å övergångsstaten uppförda befattningshavarna är föreslaget att utgå med samma belopp som för nu löpande budgetår.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag uppförde 1926 års riksdag i staten för Chalmers tekniska institut under rubriken B. Omkostnadsstat ett ordinarie reservationsanslag till uppvärmning, belysning och diverse utgifter å 35,000 kronor, varjämte riksdagen till beredande av ökade medel till uppvärmning, belysning och diverse utgifter vid institutet för budgetåret 1926—1927 anvisade ett extra anslag av 9,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av ökade medel för nu ifrågavarande ändamål är grundat på en av institutets styrelse i skrivelse den 2 september 1926 gjord framställning. Då kolpriset något sjunkit sedan ifrågavarande beräkning verkställdes, har riksdagen funnit ett anslag av 11,000 kronor böra vara för ändamålet tillfyllest.

Riksdagen, som i övrigt icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen

a) beslutat, att vid Chalmers tekniska institut skall från och med den 1 juli 1927 inrättas en professorsbefattning i kemisk teknologi med placering för innehavaren av denna befattning i lönegraden B 28;

b) med anledning härav *dels* ökat det i den nuvarande ordinarie staten under A) Avlöningsstat uppförda förslagsanslaget: avlöningar till professorer, nu 123,100 kronor, med 10,300 kronor till 133,400 kronor, *dels ock* vidtagit den ändring i den vid staten fogade anmärkningen 1, att professorsbefattningarna vid institutet angivas till 13, att den under 7) angivna professuren i kemi och kemisk teknologi uppföres såsom professur i organisk kemi, samt att under 13) ytterligare en professur införes med ämnesområde: kemisk teknologi;

c) med uteslutande ur riksstaten av det där nu uppförda anslaget å 7,000 kronor till övergångsstat för institutet, i staten för institutet under A) Avlöningsstat uppfört såsom särskild anslagspost: övergångsstat för institutet, 7,000 kronor;

d) med anledning av de under b) och c) här ovan anmälda besluten höjt det i riksstaten under Chalmers tekniska institut med rubrik: avlöningar uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 253,200 kronor, med 17,300 kronor till 270,500 kronor;

e) i riksstaten med oförändrade belopp upptagit följande ordinarie reservationsanslag till vissa omkostnader för uppehållande av institutets verksamhet, nämligen

1) till stipendier och premier åt elever å 600 kronor, samt

2) till materiell m. m. för institutet å 62,000 kronor;

f) till avlöningsförbättring m. m. åt innehavarna av de å nämnda övergångsstat uppförda befattningarna för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag å 3,300 kronor, att utgå enligt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas;

g) till beredande av ökade medel till uppvärmning, belysning och diverse utgifter vid Chalmers tekniska institut för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 11,000 kronor.

Skolöverstyrelsen.

116:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 122) föreslagit riksdagen att *dels* med uteslutande ur riksstaten av det därstädes under rubriken: Övergångsstat för skolöverstyrelsen nu upptagna ordinarie anslaget å 1,900 kronor i staten för skolöverstyrelsen uppföra såsom särskild anslagspost: Övergångsstat ett belopp av 1,900 kronor,

dels uppföra den i staten för skolöverstyrelsen ingående anslagsposten till skrivmaterialier, expenser, bränsle samt tryckningskostnader, nu 70,000, med 80,000 kronor,

dels ock i anledning därav öka det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till skolöverstyrelsen, nu 528,100 kronor, med 11,900 kronor till 540,000 kronor.

Såsom skäl för den av skolöverstyrelsen beräknade och av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna anslagsökningen har andragits, att utgifterna för överstyrelsens

drift komme att ökas genom överstyrelsens under sommaren 1926 skedda flyttning till större lokaler i det nya ämbetsverkshuset vid Hantverkargatan. Det har emellertid synts riksdagen, att i skolöverstyrelsens kostnadsberäkning vissa besparingar kunna göras, varför riksdagen ansett försiktigheten bjuda att begränsa höjningen av anslagsposten till skrivmaterialier m. m. till 8,000 kronor.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om sammanslagning av anslaget till övergångsstat med det ordinarie förslagsanslaget till skolöverstyrelsen gäller vad riksdagen i motsvarande fall anfört under punkt 115 här ovan. Riksdagen har alltså ansett sig böra bifalla detta förslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels med uteslutande ur riksstaten av det därstädes under rubriken: Övergångsstat för skolöverstyrelsen nu upptagna ordinarie anslaget å 1,900 kronor i staten för skolöverstyrelsen uppfört såsom särskild anslagspost: Övergångsstat ett belopp av 1,900 kronor,

dels uppfört den i staten för skolöverstyrelsen ingående anslagsposten till skrivmaterialier, expenser, bränsle samt tryckningskostnader, nu 70,000, med 78,000 kronor,

dels ock i anledning därav ökat det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till skolöverstyrelsen, nu 528,100 kronor, med 9,900 kronor till 538,000 kronor.

117:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 123) föreslagit riksdagen att till uppehållande av skolöverstyrelsens verksamhet anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 17,100 kronor att utgå med den fördelning på olika ändamål, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär sammanförande till ett anslag av följande å nu gällande riksstat såsom särskilda anslag utgående belopp, nämligen

till inspektion och sakkunniga biträden	kronor 10,500: —
» byggnadssakkunnigt biträde	» 4,800: —
» bestridande av expeditionsvaktsgöromål	» 1,800: —
	<hr/>
	eller tillhopa kronor 17,100: —

På de skäl, som av riksdagen under punkt 4 här ovan anförts har riksdagen beslutat, att de hittills utgående särskilda anslagen skola såsom sådana allt fortfarande utgå till sina respektive ändamål och får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1927—1928 såsom extra anslag anvisat

dels för inspektion och sakkunniga biträden hos skolöverstyrelsen ett belopp av 10,500 kronor;

dels till arvode åt byggnadssakkunnigt biträde hos skolöverstyrelsen ett belopp av 4,800 kronor;

dels ock för bestridande av expeditionsvaktsgöromål hos skolöverstyrelsen ett belopp av 1,800 kronor.

Allmänna läroverken m. m.

118:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen i fråga om högre lärarinnesseminariet (punkt 124) samt de allmänna läroverken (punkt 126) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

119:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 128) föreslagit riksdagen att till extra arvoden åt övningslärare vid de allmänna läroverken anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 123,650 kronor.

Till extra arvoden åt teckningslärare är för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag å 70,100 kronor. Anslagsbehovet för budgetåret 1927—1928 är nu beräknat till samma belopp.

Bland de i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående särskilda anslagen avser ett att bereda medel till extra arvoden åt gymnastiklärare. Anslaget uppgår till 20,000 kronor. Härutöver har riksdagen under åtskilliga år för ändamålet anvisat medel å extra stat. Av 1925 och 1926 års riksdagar höjdes det extra anslaget till respektive 27,540 och 41,600 kronor. Højningen berodde därpå, att 1925 års riksdag godtog en plan att under två år öka antalet extra undervisningstimmar i gymnastik med 208, fördelade på två år, detta för att medeltalet lärjungar i varje gymnastikavdelning skulle utgöra högst 80. Medelpriset för varje veckotimmes undervisning beräknades till 135 kronor. Med tillämpning av den utav 1925 och 1926 års riksdagar uttalade principen rörande storleken av gymnastikavdelningarna vid de allmänna läroverken och med beräkning för läsåret 1927—1928 av en ökning med 24 veckotimmar i gymnastik, föreslås nu en anslagshøjning av 24×135 kronor eller 3,240 kronor. Anslagsbehovet skulle alltså för budgetåret 1927—1928 utgöra i runt tal 44,800 kronor.

I det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingår en anslagspost å 5,000 kronor, avsedd till extra arvoden åt musiklärare. För samma ändamål har riksdagen under åtskilliga år anvisat medel på extra stat. För budgetåret 1926—1927 utgår detta extra anslag med 5,100 kronor. Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär nu en ökning av detta anslag med 800 kronor, motsvarande i runt tal kostnaden för 5 timmar efter en medelkostnad för varje sådan timme av 145 kronor. Det extra anslagsbehovet skulle alltså för budgetåret 1927—1928 utgöra 5,900 kronor.

Till extra arvoden åt lärarinnor i kvinnligt handarbete vid statens samskolor beräknas för budgetåret 1927—1928 samma belopp, som nu såsom särskilt anslag för ändamålet utgår, eller 2,850 kronor.

Samtliga under denna punkt omförmälda anslag, vilka hittills upptagits vart för sig i riksstaten, föreslås nu skola för vinnande av större överskåd-

lighet sammanföras till ett anslag under benämning extra arvoden åt övningslärare vid de allmänna läroverken att fördelas mellan de särskilda ändamålen på sätt departementschefen i statsrådsprotokollet förordnat.

Riksdagen har icke något att erinra vare sig mot ett fortsatt utgående av nuvarande anslag till extra arvoden åt teckningslärare och lärarinnor i kvinnligt handarbete eller mot de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningarna till extra arvoden åt gymnastiklärare och musiklärare.

Vad beträffar det ifrågasatta sammanförandet av förevarande fyra, nu i riksstaten såsom särskilda anslag uppförda anslagsbelopp till ett gemensamt anslag, får riksdagen, under erinran om vad riksdagen under punkt 4 här ovan i motsvarande fall anfört, anmäla, att riksdagen beslutat, att den nuvarande anordningen med särskilda för de olika kategorierna av övningslärare utgående anslag skall bibehållas.

Riksdagen har alltså för budgetåret 1927—1928 såsom extra anslag anvisat *dels*, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till extra arvoden åt teckningslärare vid de allmänna läroverken ett belopp av 70,100 kronor;

dels till extra arvoden åt gymnastiklärare vid de allmänna läroverken ett belopp av 44,800 kronor;

dels till extra arvoden åt musiklärare vid de allmänna läroverken ett belopp av 5,900 kronor;

dels ock, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till extra arvoden åt lärarinnor i kvinnligt handarbete vid statens samskolor ett belopp av 2,850 kronor.

120:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130) har riksdagen till arvoden åt skolläkare vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra förslagsanslag av 58,000 kronor.

121:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131) har riksdagen, i likhet med vad för löpande budgetår ägt rum, för upprätthållande under läsåret 1927—1928 vid ett högre läroverk i Göteborg av provårskurs för blivande lärare vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 15,500 kronor.

122:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132) har riksdagen, i likhet med vad för löpande budgetår ägt rum, för anordnande genom infödda lärare av undervisning i tyska och engelska vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 7,000 kronor.

123:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133) har riksdagen, i likhet med vad för löpande budgetår ägt rum, såsom bidrag till

bestridande av kostnaderna för en svensk studiekurs i Frankrike anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 3,000 kronor.

124:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 134) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till tackande, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, av utgifter, som skola bestridas av ljus- och vedkassan vid allmänt läroverk, anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till tackande, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, av utgifter, som skola bestridas av ljus- och vedkassan vid allmänt läroverk, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

125:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de allmänna läroverken för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 13,000 kronor.

126:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 137) föreslagit riksdagen i fråga om ökning av det ordinarie förslagsanslaget till kommunala mellanskolor kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

127:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 138) föreslagit riksdagen att till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de kommunala mellanskolorna anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

För löpande budgetår utgår för ändamålet ett anslag av 2,500 kronor. Anslagsökningen är föranledd av ökningen av de kommunala mellanskolornas antal och storlek.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de kommunala mellanskolorna anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor, att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

128:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 139) föreslagit riksdagen i fråga om höjning av det ordinarie reservationsanslaget till privatläroverk kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

129:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 143) föreslagit riksdagen att till understöd åt utbildningskurser för lärarinnor i huslig ekonomi anvisa för budgetåret

1927—1928 ett extra anslag av 96,000 kronor att utgå med den fördelning samt under de villkor och bestämmelser Eders Kungl. Maj:t må finna lämpligt föreskriva.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta motioner (I: 56 och II: 155), vari hemställts, i motionen I: 56 att riksdagen, i stället för vad Eders Kungl. Maj:t i ärendet föreslagit, måtte besluta att till utbildningskurser för lärarinnor i huslig ekonomi anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 96,000 kronor att utgå med den fördelning och under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t må finna lämpligt föreskriva, dock utan indragning av något slag i fråga om befintliga utbildningsanstalter; samt i motionen II: 155 att riksdagen måtte besluta att som understöd till utbildningskurser för lärarinnor i huslig ekonomi bevilja det av Eders Kungl. Maj:t förordade anslaget å extra stat av 96,000 kronor, på villkor, som Eders Kungl. Maj:t må finna lämpligt föreskriva, dock utan indragning av hela skolor eller av enskilda kurser.

Utbildning av lärarinnor i hushållsgöromål har under åtskilliga år meddelats — förutom vid statens skolköksseminarium och hushållsskola — vid tre statsunderstödda läroanstalter, nämligen vid en kurs, anordnad vid Ateneum för flickor i Stockholm och vanligen kallad Ateneums skolköksseminarium, vid en av Göteborgs allmänna folkskolestyrelse upprättad kurs, vanligen benämnd Göteborgs skolköksseminarium, samt vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala. Det statsunderstöd, som beviljats sistnämnda skola, har från och med år 1921 varit i riksstaten uppfört såsom ett särskilt extra anslag.

Anslaget till Ateneums och till Göteborgs skolköksseminarier har från och med budgetåret 1923—1924 utgått med 16,000 kronor, av vilket belopp läroanstalterna erhållit hälften var. Anslaget till fackskolan för huslig ekonomi, som i samband med sammanslagning av alla till skolan tidigare utgående anslag av 1920 års riksdag bestämdes till 95,000 kronor, sänktes av 1923 års riksdag till 75,000 kronor men höjdes av 1925 års riksdag till 80,000 kronor, med vilket belopp anslaget är uppfört jämväl i riksstaten för budgetåret 1926—1927.

Fråga har under de sista åren uppstått, huruvida överproduktion av skolkökslärarinnor föreligger eller ej. Spörsmålet togs upp av 1925 års riksdag, som vid anmälan av sitt beslut rörande anslag till de två förstnämnda skolköksseminarierna anförde, att dessa två seminarier enligt riksdagens mening borde upphöra med hänsyn till rådande överproduktion av skolkökslärarinnor. För att möjliggöra, att seminariernas avveckling skulle kunna ske utan allt för stora olägenheter för läroanstalterna själva och den vid dem anställda lärarpersonalen, utgick emellertid riksdagen från att statsbidrag skulle komma dem till del under två år framåt. Vid 1926 års riksdag var samma fråga föremål för behandling, och framhöll riksdagen, att med hänsyn till den otvivelaktigt förekommande överproduktionen av skolkökslärarinnor stats-

bidrag till ifrågavarande båda seminarier efter utgången av budgetåret 1926—1927 icke syntes böra ifrågakomma.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär, att statsanslag till Ateneums skolköksseminarium såväl som till Göteborgs skolköksseminarium fortfarande skall utgå med samma belopp som hittills, eller 8,000 kronor till vardera, samt att statsbidraget till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala bör för budgetåret 1927—1928 utgå med 80,000 kronor, men att viss begränsning i avseende å kursers anordnande bör ske. Denna begränsning skulle innebära, att vid fackskolans A-kurs elever skulle intagas blott varannan vårtermin och vid B-kursen höstterminen 1928 och sedermera varannan hösttermin samt att vid C-kursen antalet årligen mottagna elever skulle nedsättas från 18 till 14, allt detta dock utan begränsning av statsbidraget.

För inskränkande av antalet särskilda anslag å riksstaten föreslås vidare, att anslagen till samtliga tre under denna punkt omförmälda läroanstalter sammanslås till ett anslag.

Motionsvis har yrkats, att jämväl vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala utbildningskurser för lärarinnor böra anordnas i samma omfattning som hittills.

Den av departementschefen framlagda utredningen pekar oförtydligt därhän, att antalet av dem, som erhållit utbildning såsom skolkökslärarinnor, för närvarande är avsevärt större än som motiveras av efterfrågan på sådana lärarinnor. Frågan om överproduktion av skolkökslärarinnor har, såsom övan erinrats, förut uppmärksamats av riksdagen, och riksdagen har såsom ett medel att hämma denna överproduktion pekat på indragning av två skolköksseminarier, nämligen Göteborgs skolköksseminarium och Ateneums seminarium i Stockholm. Departementschefen har, såsom framgår av statsrådsprotokollet, ansett en annan väg böra följas, i det att han förordat att med bibehållande av skolköksseminariernas antal en begränsning av elevantalet skulle ske vid den tredje och största utbildningsanstalten, fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

Av det ovan anförda framgår, att riksdagen under två på varandra följande år med styrka givit uttryck åt den uppfattningen, att med hänsyn till överproduktionen av skolkökslärarinnor de båda seminarierna i Stockholm och Göteborg icke borde efter utgången av innevarande budgetår ifrågakomma till erhållande av statsbidrag. Denna grundsyn på det föreliggande problemet vidhåller riksdagen alltjämt. Emellertid hava genom den i Eders Kungl. Maj:ts framställning lämnade utredningen vissa upplysningar tillkommit, som kunna föranleda tveksamhet, huru utvecklingen å förevarande område under den närmaste framtiden kommer att gestalta sig. Vid sådant förhållande har riksdagen ansett försiktigheten bjuda att avvakta ytterligare erfarenheter i berörda hänseende, innan ett definitivt ståndpunktstagande äger rum beträffande spørsmålet om ytterligare inskränkning i utbildningsmöjlig-

heterna å området i fråga. Riksdagen anser därför, att verksamheten tills vidare bör fortgå i samma omfattning som under innevarande år.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag samt ovanberörda motioner (I: 56 och II: 155), i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt utbildningskurser för lärarinnor i hushållsgöromål anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 16,000 kronor, att under de villkor, Eders Kungl. Maj:t må finna lämpligt föreskriva, utgå till styrelsen för aktiebolaget Ateneum för flickor i Stockholm och till Göteborgs allmänna folkskolestyrelse med högst 8,000 kronor till vardera;

dels ock till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 80,000 kronor, att utgå under iakttagande av vad riksdagen här ovan anført.

130:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 144) föreslagit riksdagen att till understöd åt vissa anstalter för utbildande av lärarinnor i handarbete för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 27,100 kronor att under de villkor och bestämmelser och med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t föreskrivas, utgå till Maria Nordenfelts högre handarbetslärarinneseminarium i Göteborg, föreningen Handarbetets vänner och Hulda Lundins högre slöjdseminarium i Stockholm samt Andrea Eneroths högre handarbetsseminarium i Stockholm.

Anslaget till ifrågavarande läroanstalter utgör jämväl för budgetåret 1926—1927 27,100 kronor. Genom beslut den 28 maj 1926 fördelade Eders Kungl. Maj:t det för budgetåret 1926—1927 anvisade anslaget med 9,000 kronor till Maria Nordenfelts, 8,800 kronor till Handarbetets vänner och Hulda Lundins samt 9,300 kronor till Andrea Eneroths läroanstalt. Av nämnda belopp, 8,800 kronor, skulle 4,000 kronor utgå till Handarbetets vänner lärarinnekurs och 4,800 kronor till Hulda Lundins slöjdseminarium. Samtidigt föreskrevs att i avseende å de sålunda beviljade statsunderstöden skulle gälla, bland annat, att antalet nyintagna elever vid vart och ett av seminarierna finge under arbetsåret 1926—1927 uppgå till sammanlagt högst 25.

Departementschefen framhåller nu, att det är tydligt, att beträffande handarbetslärarinnor disproportion föreligger i avseende å tillgång och efterfrågan och att ytterligare begränsningsåtgärder synas erforderliga. Departementschefen ansluter sig härvid till ett av skolöverstyrelsen framställt förslag om en ytterligare begränsning i antalet nyintagna elever vid de olika seminarierna, och föreslås som maximiantal 16 vid varje seminarium, dock utan att det utgående statsbidraget härigenom skulle nedsättas.

Riksdagen vill för sin del ifrågasätta lämpligheten av att fortfarande med statsanslag understödja samtliga ifrågavarande läroanstalter och att med bibehållande av statsbidrag till nuvarande storlek endast begränsa elevantalet. En dylik anordning synes icke stå i överensstämmelse med en god hushållning i fråga

om allmänna medel, och en annan form för understödsverksamheten torde därför böra sökas, där statens ekonomiska intressen bättre tillvaratagas. Riksdagen förutsätter emellertid, att en fullständig utredning i ämnet varder förelagd nästa års riksdag, då frågan om statsunderstöd till dessa läroanstalter lär böra tagas under förnyad omprövning. Vid sådant förhållande har riksdagen nu icke velat motsätta sig bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Under framhållande av vad sålunda anförts, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till understöd åt vissa anstalter för utbildande av lärarinnor i handarbete för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 27,100 kronor, att under de villkor och bestämmelser och med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t föreskrivas, utgå till Maria Nordenfelts högre handarbetslärarinneseminarium i Göteborg, föreningen Handarbetets vänner och Hulda Lundins högre slöjdseminarium i Stockholm samt Andrea Eneroths högre handarbetsseminarium i Stockholm.

131:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145) har riksdagen, i likhet med vad för löpande budgetår ägt rum, såsom understöd åt svenska skolan i Kina anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 8,000 kronor, att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa.

132:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid privatläroverk anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor, att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Folkundervisningen.

133:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 147) föreslagit riksdagen att

dels för överförande från och med den 1 juli 1927 av folkskoleseminariet i Linköping på ordinarie stat såsom dubbelseminarium m. m. höja den i det gemensamma ordinarie reservationsanslaget till folkskoleseminarier ingående posten: Folkskoleseminarierna, nu 1,799,070 kronor, med 4,930 kronor till 1,804,000 kronor;

dels ock förklara, att följande i nämnda reservationsanslag ingående särskilda poster skola höjas med nedan angivna belopp, nämligen

a) arvoden åt seminarieläkare, nu 28,000 kronor, med 1,000 kronor till 29,000 kronor;

b) arvoden åt seminariebibliotekarier, nu 10,300 kronor, med 400 kronor till 10,700 kronor;

c) arvoden åt biträden vid seminariernas rektorsexpeditioner, nu 7,400 kronor, med 200 kronor till 7,600 kronor.

Angående denna framställning anmäler riksdagen i särskild skrivelse nr 124 sitt beslut.

134:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 148) föreslagit riksdagen att höja den i det gemensamma ordinarie reservationsanslaget till folkskoleseminarier ingående anslagsposten: Stipendier för elever vid folkskoleseminarier, nu 207,825 kronor, med 9,675 kronor till 217,500 kronor.

Angående denna framställning anmäler riksdagen i särskild skrivelse nr 124 sitt beslut.

135:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 149) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg åt lärare vid folkskoleseminarierna, nu 150,000 kronor, med 10,000 kronor till 160,000 kronor.

Utgifterna under ifrågavarande anslagstitel hava under budgetåret 1925—1926 uppgått till omkring 164,000 kronor, varför en anslagsökning nu ansetts påkallad.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg åt lärare vid folkskoleseminarierna, nu 150,000 kronor, med 10,000 kronor till 160,000 kronor.

136:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 152) föreslagit riksdagen att till bestridande av hyresersättning till rektorerna vid folkskoleseminarierna i Linköping, Skara, Kalmar, Lund, Karlstad och Umeå, utan rätt för sagda rektorer att å hyresersättningen åtnjuta dyrtidstillägg, anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 14,800 kronor.

Anslaget utgör för budgetåret 1926—1927 14,500 kronor. Den föreslagna ökningen, 300 kronor, beror på tillkommen hyresförhöjning för rektor vid folkskoleseminariet i Linköping.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till bestridande av hyresersättning till rektorerna vid folkskoleseminarierna i Linköping, Skara, Kalmar, Lund, Karlstad och Umeå, utan rätt för sagda rektorer att å hyresersättningen åtnjuta dyrtidstillägg, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 14,800 kronor.

137:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 153) har riksdagen, i likhet med vad för löpande budgetår ägt rum, för beredande av hyresbidrag till lärare vid folkskoleseminarierna i Stockholm och Göteborg, utan rätt för vederbörande lärare att å hyresbidragen åtnjuta dyrtidstillägg, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra förslagsanslag av 14,000 kronor.

138:o) Sedan 1926 års riksdag beviljat *dels* för anläggande av trädgård vid folkskoleseminariet i Linköping ett belopp av 14,000 kronor och därav

anvisat för budgetåret 1926—1927 såsom extra reservationsanslag ett belopp av 7,000 kronor, *dels ock* för anskaffande av undervisningsmaterieell och böcker för seminariet ett belopp av 31,000 kronor och därav anvisat för samma budgetår såsom extra reservationsanslag ett belopp av 12,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 154) föreslagit riksdagen att

dels av det av 1926 års riksdag för anläggande av trädgård vid folkskoleseminariet i Linköping beviljade beloppet å 14,000 kronor anvisa för budgetåret 1927—1928 såsom extra reservationsanslag återstående beloppet 7,000 kronor,

dels ock av det av samma riksdag för anskaffande av undervisningsmaterieell och böcker för seminariet beviljade beloppet å 31,000 kronor anvisa för budgetåret 1927—1928 såsom extra reservationsanslag återstående beloppet 19,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels av det av 1926 års riksdag för anläggande av trädgård vid folkskoleseminariet i Linköping beviljade beloppet å 14,000 kronor anvisat för budgetåret 1927—1928 såsom extra reservationsanslag återstående beloppet 7,000 kronor;

dels ock av det av samma riksdag för anskaffande av undervisningsmaterieell och böcker för seminariet beviljade beloppet å 31,000 kronor anvisat för budgetåret 1927—1928 såsom extra reservationsanslag återstående beloppet 19,000 kronor.

139:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 155) föreslagit riksdagen att till uppförande vid folkskoleseminariet i Umeå av ett växthus av den storlek och med den plandisposition, som av rektor vid seminariet föreslagits, samt i övrigt enligt ritningar, som kunna komma att av Eders Kungl. Maj:t godkännas, anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 10,400 kronor.

Uppförande av växthus vid folkskoleseminariet i Umeå, har ansetts särskilt behöfligt med hänsyn till där rådande klimatiska förhållanden, vilka omöjliggöra utomhusundervisning i trädgårdsskötsel och botanik under större delen av läsåret.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till uppförande vid folkskoleseminariet i Umeå av ett växthus av den storlek och med den plandisposition, som av rektor vid seminariet föreslagits, samt i övrigt enligt ritningar, som kunna komma att av Eders Kungl. Maj:t godkännas, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 10,400 kronor.

140:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 156) föreslagit riksdagen att för ordnande av folkskoleseminariets i Luleå tomtområde anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

Med anledning av ett i ämnet gjort uttalande av 1919 års riksdag utarbetades ett provisoriskt förslag till ordnande av ifrågavarande seminarie-tomt, för vilket ändamål 1920 års riksdag anvisade ett belopp av 12,000 kronor. Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser ett definitivt ordnande av seminarietomten.

Riksdagen, som icke har något erinra mot de av Eders Kungl. Maj:t framlagda kostnadsberäkningarna, får anmäla, att riksdagen för ordnande av folkskoleseminariets i Luleå tomtområde anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

141:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 157) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för studiebesök vid folkskolor, vilka av lärare vid folkskoleseminarierna företagas för att inhämta kännedom om folkskolor av olika slag inom Sverige, för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor.

Såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för studiebesök vid folkskolor, vilka lärare vid folkskoleseminarierna företaga för att inhämta kännedom om folkskolor av olika slag inom Sverige, har riksdagen på extra stat för vartdera av åren 1918—1921 anvisat ett förslagsanslag, högst 3,000 kronor samt för år 1922 ett reservationsanslag av 4,000 kronor. Sedermera har anslag för ändamålet icke varit uppfört å riksstaten.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser nu ifrågavarande anslags återupptagande å riksstaten enligt samma förutsättningar och grunder, som gällt för tidigare anslag av förevarande art.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för studiebesök vid folkskolor, vilka av lärare vid folkskoleseminarierna företagas för att inhämta kännedom om folkskolor av olika slag inom Sverige, för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor.

142:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 158) föreslagit riksdagen att *dels* för anordnande vid folkskoleseminariet i Stockholm av en utbildningskurs för lärare vid hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor att utgå i enlighet med de bestämmelser, som Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela;

dels ock medgiva, att av de medel, som äro avsedda till arvode åt föreståndaren för de vid folkskoleseminariet i Stockholm anordnade provårskurser, må till rektor vid nämnda seminarium för ledning av ifrågavarande utbildningskurs utbetalas ersättning med högst 300 kronor, att utgå enligt de närmare grunder, Eders Kungl. Maj:t kan komma att bestämma.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels för anordnande vid folkskoleseminariet i Stockholm av en utbildningskurs för lärare vid hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor, att utgå i enlighet med de bestämmelser, som Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela;

dels ock medgivit, att av de medel, som äro avsedda till arvode åt föreståndaren för de vid folkskoleseminariet i Stockholm anordnade provårskurser, må till rektor vid nämnda seminarium för ledning av ifrågavarande utbildningskurs utbetalas ersättning med högst 300 kronor, att utgå enligt de närmare grunder, Eders Kungl. Maj:t kan komma att bestämma.

143:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 159) föreslagit riksdagen att

dels bestämma, att statens småskoleseminarium i Lycksele skall från och med den 1 juli 1927 uppföras å ordinarie stat och följaktligen lärarpersonalen vid seminariet åtnjuta avlöning i likhet med lärarpersonalen vid statens småskoleseminarier i Haparanda och Murjek, därvid arvode till vikarierande rektor vid seminariet skall utgå med det belopp och på det sätt, Eders Kungl. Maj:t för varje särskilt fall förordnar;

dels föreskriva, att för åtnjutande av ovannämnda avlöningsförmåner skola gälla de villkor och bestämmelser, som innehållas i kungörelsen den 22 juni 1920 (nr 542) angående avlöningsförmåner för lärarpersonalen vid statens småskoleseminarier i Haparanda och Murjek m. m. med däri sedermera gjorda ändringar;

dels förklara, att en var, som med eller efter ingången av juli månad 1927 tillträder ordinarie befattning vid statens småskoleseminarium i Lycksele, skall vara pliktig underkasta sig ovannämnda villkor och bestämmelser;

dels ock för överförande av seminariet i Lycksele å ordinarie stat från och med den 1 juli 1927 höja det ordinarie reservationsanslaget till statens småskoleseminarier, nu 127,600 kronor, med 42,400 kronor till 170,000 kronor.

Det ordinarie reservationsanslaget till statens småskoleseminarier är i riksdagen för budgetåret 1926—1927 uppfört med ett belopp av 127,600 kronor. Från detta anslag bestridas kostnaderna för uppehållande av de båda staten tillhöriga småskoleseminarier, vilka äro uppförda på ordinarie stat, nämligen seminarierna i Haparanda och Murjek. Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle, huvudsakligen på grund av minskat antal stipendier, en sänkning av de för dessa seminarier beräknade anslagsmedlen kunna vidtagas med 4,000 kronor.

För uppehållande av verksamheten vid statens småskoleseminarium i Lycksele utgår för budgetåret 1926—1927 av extra anslagsmedel ett belopp av 67,000 kronor. Eders Kungl. Maj:ts förslag avser nu, att detta seminarium skulle uppföras på ordinarie stat, och beräknas kostnaden härför för budgetåret 1927—1928 uppgå till 60,600 kronor, vilket innebär en minskning

av 6,400 kronor i förhållande till det nu utgående extra anslaget. Anslagsbehovet för statens ordinarie småskoleseminarier för budgetåret 1927—1928 skulle alltså utgöra 184,200 kronor. Då emellertid vid utgången av budgetåret 1925—1926 å det ordinarie anslaget till statens småskoleseminarier förefanns en reservation av omkring 36,300 kronor, har det syntts departementschefen tillräckligt, om anslagets belopp för budgetåret 1927—1928 bestämmes till allenast 170,000 kronor, innebärande en höjning med 42,400 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:s förslag, får alltså anmäla, att riksdagen

dels bestämt, att statens småskoleseminarium i Lycksele skall från och med den 1 juli 1927 uppföras å ordinarie stat och följaktligen lärarpersonalen vid seminariet åtnjuta avlöning i likhet med lärarpersonalen vid statens småskoleseminarier i Haparanda och Murjek, därvid arvode till vikarierande rektor vid seminariet skall utgå med det belopp och på det sätt, Eders Kungl. Maj:t för varje särskilt fall förordnar;

dels föreskrivit, att för åtnjutande av ovannämnda avlöningsförmåner skola gälla de villkor och bestämmelser, som innehållas i kungörelsen den 22 juni 1920 (nr 542) angående avlöningsförmåner för lärarpersonalen vid statens småskoleseminarier i Haparanda och Murjek m. m. med däri sedermera gjorda ändringar;

dels förklarat, att en var, som med eller efter ingången av juli månad 1927 tillträder ordinarie befattning vid statens småskoleseminarium i Lycksele, skall vara pliktig underkasta sig ovannämnda villkor och bestämmelser;

dels ock för överförande av seminariet i Lycksele å ordinarie stat från och med den 1 juli 1927 höjt det ordinarie reservationsanslaget till statens småskoleseminarier, nu 127,600 kronor, med 42,400 kronor till 170,000 kronor.

144:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 160) föreslagit riksdagen att

dels bestämma, att lärarpersonalen vid statens småskoleseminarium i Hagarström skall från och med den 1 juli 1927 åtnjuta avlöning i likhet med lärarpersonalen vid småskoleseminarierna i Haparanda och Murjek;

dels ock för uppehållande av verksamheten vid statens småskoleseminarium i Hagarström för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 36,000 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har riksdagen för uppehållande av verksamheten vid statens småskoleseminarier i Lycksele och Hagarström för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,800 kronor, varav avsetts för seminariet i Lycksele 67,000 kronor och för seminariet i Hagarström 33,800 kronor.

Riksdagen har under nästföregående punkt anmält sitt beslut, att seminariet i Lycksele den 1 juli 1927 skall överföras på ordinarie stat. Ifråga-

varande extra anslag skulle således för budgetåret 1927—1928 endast avse seminariet i Hagaström.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om anslagsökning för nu ifrågavarande seminarium avser genomförande av full likställighet i löneavseende mellan lärarna vid seminariet i Hagaström och lärarna vid seminarierna i Haparanda och Murjek.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, får förty anmäla, att riksdagen

dels bestämt, att lärarpersonalen vid statens småskoleseminarium i Hagaström skall från och med den 1 juli 1927 åtnjuta avlöning i likhet med lärarpersonalen vid småskoleseminarierna i Haparanda och Murjek;

dels ock för uppehållande av verksamheten vid statens småskoleseminarium i Hagaström för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 36,000 kronor.

145:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 161) föreslagit riksdagen medgiva, att för ordnande av tomtområdet vid småskoleseminariet i Lycksele må av det ordinarie reservationsanslaget till statens småskoleseminarier utgå ett belopp av högst 4,000 kronor.

På sätt riksdagen under punkt 143 erinrat, förefunnos å ifrågavarande anslag vid slutet av budgetåret 1925—1926 vissa reservationer; mot dessas tagande i bruk för nu ifrågasatt ändamål har riksdagen icke något att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen medgivit, att för ordnande av tomtområdet vid småskoleseminariet i Lycksele må av det ordinarie reservationsanslaget till statens småskoleseminarier utgå ett belopp av högst 4,000 kronor.

146:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 162) föreslagit riksdagen att till ändrings- och reparationsarbeten vid statens småskoleseminarium i Hagaström anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

De ifrågavarande ändrings- och reparationsarbeten, vilka såväl av byggnadsstyrelsen som av departementschefen befunnits oundgängligen nödvändiga, avse huvudsakligen, i överensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet intaget förslag, inrättande av gymnastiksal och ändring av vissa bostadsrum till lärosalar samt anordnande av trappförbindelse för undvikande av eldfara.

För riksdagens vederbörande utskott har företetts ett från det i statsrådsprotokollet omnämnda något avvikande förslag, vilket skulle inom ramen för det äskade anslaget bättre tillgodose behovet av erforderliga ändrings- och reparationsarbeten. Därest ett genomförande av detta sistnämnda förslag skulle befinnas ändamålsenligt, har riksdagen mot detsamma intet att erinra. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till ändrings- och repa-

rationsarbeten vid statens småskoleseminarium i Hagaström anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

147:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 163) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt småskoleseminarier, nu 330,000 kronor, med 10,000 kronor till 320,000 kronor.

I två inom riksdagen väckta likalydande motioner, I:4 och II:11, har hemställts, att riksdagen måtte medgiva, att de statsbidrag, som för närvarande utgå till Norrbottens läns landstings seminarium i Öjebyn, måtte till den del, som svarar mot de anställda ordinarie lärarnas avlöning, få utgå, även om seminariet med hänsyn till läraröverskottet nedlägges.

Beträffande vad såväl Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit som i nämnda motioner yrkats anmäler riksdagen i särskild skrivelse, nr 120, sitt beslut.

148:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 164) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie reservationsanslaget till stipendier åt elever vid småskoleseminarier, nu 90,000 kronor, med 18,000 kronor till 72,000 kronor.

På grund av den minskning av elevantalet vid dessa seminarier, som under de senaste åren ägt rum dels genom indragning av parallellklasser och dels genom minskning av klassernas storlek, har en minskning av anslaget till ifrågavarande ändamål nu kunnat ifrågasättas.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen minskat det ordinarie reservationsanslaget till stipendier åt elever vid småskoleseminarier, nu 90,000 kronor, med 18,000 kronor till 72,000 kronor.

149:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 165) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum,

dels beslutat, att tillfällig löneförbättring för lärare vid småskoleseminarier, som inrättats av landsting eller stad, som ej i landsting deltagar, skall för budgetåret 1927—1928 utgå med $\frac{3}{4}$ av det belopp, som må tillkomma motsvarande lärare vid folkskoleseminariernas övningskolor och vid statens småskoleseminarier;

dels ock för sådant ändamål anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor.

150:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 166) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till allmänna fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor, att utgå enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

151:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 167) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av tilläggsersättning för expenser åt folkskolinspektörer anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 10,400 kronor.

152:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 168) föreslagit riksdagen, att till gratifikationerna åt de för gymnastikundervisningen vid folk- och småskolor, fortsättningskolor, högre folkskolor samt läroanstalter för dövstumma och blinda anställda inspektörerna för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor att utgå enligt grunder, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehått två inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 96 och II: 151), däruti hemställts, att riksdagen för sin del ville besluta,

att 7 konsulenter må tillsättas för undervisning i gymnastik med lek och idrott vid folkskolorna m. fl. läroanstalter med de uppgifter och den löneställning i övrigt, som av gymnastiksakkunniga föreslagits;

att för ändamålet måtte såsom ordinarie anslag anvisas dels till avlöning åt 7 konsulenter 37,100 kronor, dels till expenser 3,500 kronor, eller sammanlagt 40,600 kronor;

att vid bifall till motionen det av Eders Kungl. Maj:t till gymnastikinspektörerna på åttonde huvudtiteln upptagna anslaget måtte utgå; samt

att riksdagen ville medgiva, att tillfällig löneförbättring tillerkännes dessa konsulenter enligt samma grunder, som kunna komma att av riksdagen beslutas för folkskolinspektörerna.

I anledning av därom väckt motion anvisade 1926 års riksdag till gratifikationerna åt de för gymnastikundervisningen vid folk- och småskolor, fortsättningskolor, högre folkskolor samt läroanstalter för dövstumma och blinda anställda inspektörerna ett extra anslag av 20,000 kronor för budgetåret 1926—1927 att utgå enligt grunder, som av Eders Kungl. Maj:t bestämdes. Förslag till en omläggning av gymnastikinspektörsinstitutionen har framlagts av de sakkunniga, vilka den 12 augusti 1926 avgivit betänkande angående verksamheten vid gymnastiska centralinstitutet och därmed sammanhängande frågor. De sakkunnigas betänkande och förslag kan emellertid, enligt vad departementschefen upplyst, icke göras till föremål för någon Eders Kungl. Maj:ts framställning till 1927 års riksdag, då den vidare beredning av ärendet, som härför är erforderlig, icke kan medhinnas. Anslaget till gratifikationerna har därför alltjämt befunnits behövt.

Motionsledes har nu hemställts om genomförande i viss begränsad, av skolöverstyrelsen förordad omfattning av de gymnastiksakkunnigas förslag beträffande gymnastikkonsulenter.

Frågan om en omläggning av gymnastikinspektionen vid folkskolorna m. fl. läroanstalter är ett spörsmål, som sedan länge dryftats och varit före-

mål för upprepade utredningar. Förslag i ämnet hava flera gånger framlagts, senast av de utav departementschefen omförmälda sakkunniga. Riksdagen beaktar till fullo vikten av en sakkunnig ledning för det för hela vårt folks fysiska fostran så betydelsefulla ämne, varom här är fråga, och håller för önskvärt, att det av motionärerna berörda spörsmålet snart måtte vinna sin lösning. Då emellertid ifrågavarande ämne, såsom utgörande del av ett större kommittéförslag, för närvarande är beroende på Eders Kungl. Maj:ts prövning, anser riksdagen det mindre tillrådligt att nu vidtaga åtgärder, som kunna vara ägnade att föregripa denna utredning. Riksdagen förutsätter dock, att med hänsyn till frågans vikt framställningar i anledning av ovanberörda sakkunnigförslag varda förelagda nästkommande års riksdag; och har riksdagen i betraktande av vad sålunda anförts icke ansett sig böra bifalla de nu i ämnet väckta motionerna. Det av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatta anslaget bör vid sådant förhållande utgå även för budgetåret 1927—1928.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, till gratifikationer åt de för gymnastikundervisningen vid folk- och småskolor, fortsättningskolor, högre folkskolor samt läroanstalter för dövstumma och blinda anställda inspektörerna för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 20,000 kronor, att utgå enligt grunder, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

153:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 169) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till avlöning åt lärare vid folkskolor, nu 47,850,000 kronor, med 500,000 kronor till 48,350,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag är grundat på en av skolöverstyrelsen rörande anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1927—1928 gjord beräkning, vilken verkstälts efter samma grunder som tillämpats beträffande beräkningen av motsvarande anslag för löpande budgetår. Departementschefen har dock räknat med ett anslagsbehov, som är 150,000 kronor lägre än det skolöverstyrelsen föreslagit.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till avlöning åt lärare vid folkskolor, nu 47,850,000 kronor, med 500,000 kronor till 48,350,000 kronor.

154:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 170) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränsorter, nu 430,000 kronor, med 36,000 kronor till 466,000 kronor.

Totalutgiften under ifrågavarande anslagstitel har för budgetåret 1925—1926 beräknats till i runt tal 456,650 kronor. Då vidare det första med bidrag av statsmedel uppförda skolhemmet i de finsktalande gränsför-samlingarna väntas kunna träda i verksamhet hösten 1927, har det befunnits

erforderligt att i utgifterna under ifrågavarande anslag för budgetåret 1927—1928 medräkna jämväl statsbidrag till skolhemmets drift, vilket bidrag departementschefen beräknat till högst 9,280 kronor. Ökningen i anslagsbehovet har slutligen avrundats till 36,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränsorter, nu 430,000 kronor, med 36,000 kronor till 466,000 kronor.

155:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet i vissa av rikets nordligaste gränsorter beviljat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 325,000 kronor, att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

156:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 172) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till lappmarks ecklesiastikverk, folkbildningsändamål, nu 160,000 kronor, med 40,000 kronor till 200,000 kronor.

På grundvalen av ett av 1919 års lappkommitté avgivet betänkande framlade Eders Kungl. Maj:t för 1925 års riksdag förslag till ändringar i gällande bestämmelser rörande nomadskoleväsendet. I anledning härav beslöt riksdagen, som i huvudsak icke hade något att erinra mot vad i ärendet förekommit, att uppföra ifrågavarande anslag med dess nuvarande belopp, 160,000 kronor.

Den nu begärda anslagsökningen avser att låta den föreslagna nya organisationen av nomadskoleväsendet i huvudsak träda i full tillämpning från och med budgetåret 1927—1928.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till lappmarks ecklesiastikverk, folkbildningsändamål, nu 160,000 kronor, med 40,000 kronor till 200,000 kronor.

157:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 173) föreslagit riksdagen att — med uteslutande av de nu i riksstaten under åttonde huvudtiteln upptagna ordinarie förslagsanslagen till särskilt lönetillägg åt lärare i lappmarks församlingar med icke finsktalande befolkning samt i Överkalix församling och till avlöande av föreståndarinna för skolhem eller arbetsstuga inom samma församlingar — i stället därstädes under rubriken: Vissa avlöningsförmåner för lärare samt för föreståndarinna för skolhem eller arbetsstuga inom lappmarks församlingar med icke finsktalande befolkning ävensom i Överkalix församling uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 71,000 kronor.

Till bestridande av särskilda lönetillägg till lärare och lärarinnor vid egentliga folkskolor, mindre folkskolor och småskolor inom lappmarks församlingar

med icke finsktalande befolkning i Västerbottens och Norrbottens län samt i Överkalix församling i Norrbottens län uppfördes enligt beslut av 1919 års riksdag i riksstaten ett ordinarie förslagsanslag å 47,000 kronor, vilket anslag alltsedan utgått med oförändrat belopp. Enligt budgetredovisningarna hava utgifterna för här ifrågavarande ändamål under de tre senaste budgetåren utgjort i runt tal 60,000 kronor för år. Vidare finnes i riksstaten uppfört ett ordinarie förslagsanslag till avlönande av föreståndarinna för skolhem eller arbetsstuga inom lappmarksförsamlingar med icke finsktalande befolkning samt i Överkalix församling, vilket anslag är upptaget till 11,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär nu dels en höjning av det för ifrågavarande särskilda lönetillägg beräknade beloppet till 60,000 kronor, dels ock en sammanslagning, på förut i liknande fall anförda skäl, av de båda anslagen till ett gemensamt anslag.

Mot den ifrågasatta anslagsökningen har riksdagen intet att erinra.

Vad beträffar den föreslagna sammanslagningen av anslagen hänvisar riksdagen till vad riksdagen under punkt 4 här ovan i motsvarande fall anført; enligt riksdagens mening böra de båda anslagen allt fortfarande hållas i sär såsom särskilda anslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels ökat det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till särskilt lönetillägg åt lärare i lappmarksförsamlingar med icke finsktalande befolkning samt i Överkalix församling, nu 47,000 kronor, med 13,000 kronor till 60,000 kronor;

dels ock i riksstaten uppfört det ordinarie förslagsanslaget till avlönande av föreståndarinna för skolhem eller arbetsstuga inom lappmarksförsamlingar med icke finsktalande befolkning samt i Överkalix församling, 11,000 kronor. med oförändrat belopp.

158:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 174) föreslagit riksdagen att — med uteslutande av det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget å 10,600 kronor till Skytteanska lappfolkskolan i Tärna — därstädes för Skytteanska skolan i Tärna uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 18,500 kronor.

I riksstaten är uppfört ett ordinarie förslagsanslag till Skytteanska lappfolkskolan i Tärna, vilket anslag för budgetåret 1926—1927 är upptaget med 10,600 kronor. Denna skola, som helt uppehålls på statsverkets bekostnad och är avsedd i främsta rummet för barn av bofasta lappar men i mån av utrymme även för Tärna församlings övriga barn, är organiserad såsom en folkskola med tre årsklasser. Enligt ett av 1926 års riksdag godkänt förslag till ombildning av läroanstalten skulle skolan förändras till en folkskola av första B-formen och det nuvarande barnhemmet ändras till ett skolhem, avsett för 40 barn. I samband härmed beviljade riksdagen medel för ny- och ombyggnader vid skolan samt för anskaffande av nya inventarier.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär nu genomförande av den beslutade omorganisationen från och med början av läsåret 1927—1928, vid vilken tidpunkt ifrågavarande byggnadsarbeten beräknas bliva färdiga. I samband härmed har föreslagits en ändrad benämning å skolan.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen — med uteslutande av det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget å 10,600 kronor till Skytteanska lappfolkskolan i Tärna — därstädes för Skytteanska skolan i Tärna uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 18,500 kronor.

159:o) Sedan 1926 års riksdag för ny- och ombyggnader vid Skytteanska lappfolkskolan i Tärna samt för anskaffning av nya inventarier till densamma beviljat ett belopp av 140,000 kronor samt därav anvisat för budgetåret 1926—1927 såsom extra reservationsanslag 75,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 175) föreslagit riksdagen att av förenämnda utav 1926 års riksdag beviljade belopp av 140,000 kronor för budgetåret 1927—1928 anvisa såsom extra reservationsanslag återstoden 65,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det utav 1926 års riksdag beviljade beloppet av 140,000 kronor till ny- och ombyggnader vid Skytteanska lappfolkskolan i Tärna samt för anskaffning av nya inventarier till skolan för budgetåret 1927—1928 anvisat såsom extra reservationsanslag återstoden 65,000 kronor.

160:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 176) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till skolhemsbyggnader och deras inredning i skoldistrikt inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, anvisa för budgetåret 1927—1928 ett reservationsanslag av 100,000 kronor att utgå enligt av Eders Kungl. Maj:t fastställda grunder.

För innevarande budgetår utgår för ändamålet ett anslag av 150,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till skolhemsbyggnader och deras inredning i skoldistrikt inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor, att utgå enligt av Eders Kungl. Maj:t fastställda grunder.

161:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 177) föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra det ordinarie anslaget till beredande av möjlighet till skolgång genom inackordering i skolhem eller enskilda hem för skolpliktiga barn av fattiga, avlägset boende föräldrar i skoldistrikt inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock med undantag för rikets nordligaste gränsorter, under titeln: Inackorderingsbidrag för vissa skolpliktiga barn inom

Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, med oförändrat belopp 200,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag avser allenast förkortande av rubriken för ifrågavarande anslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten uppfört ifrågavarande ordinarie anslag under titeln: Inackorderingsbidrag för vissa skolpliktiga barn inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, med oförändrat belopp 200,000 kronor.

162:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 178) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bidrag för anordnande av skolskjutsar för skolpliktiga barn anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 30,000 kronor, att utgå enligt de närmare villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

163:o) I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlönande av lärare åt vid statsunderstödda sjukvårdsanstalter intagna barn i skolåldern beviljat för budgetåret 1927—1928 ett extra förslagsanslag av 23,000 kronor.

164:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 180) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till anordnande av slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, nu 2,880,000 kronor, med 180,000 kronor till 3,060,000 kronor.

Den föreslagna höjningen av anslaget är betingad av att detsamma överskridits.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till anordnande av slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, nu 2,880,000 kronor, med 180,000 kronor till 3,060,000 kronor.

165:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 181) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till anordnande av undervisning i hushållsgöromål i egentlig folkskola, nu 350,000 kronor, med 22,000 kronor till 372,000 kronor.

Den ifrågasatta anslagsökningen är jämväl i detta fall föranledd därav, att anslaget under senaste budgetår överskridits.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till anordnande av undervisning i hushållsgöromål i egentlig folkskola, nu 350,000 kronor, med 22,000 kronor till 372,000 kronor.

166:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 182) föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1927—1928 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriell m. m. för folkskolor utan angivet belopp.

Å anslaget förefinnas reservationer, vilka vid slutet av budgetåret 1925—1926 uppgingo till 43,625 kronor 45 öre, varför något anslagsbelopp för ändamålet icke ansetts erforderligt för budgetåret 1927—1928.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1927—1928 upptagit det ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriell m. m. för folkskolor utan angivet belopp.

167:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 183) föreslagit riksdagen att anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 13,600 kronor att utgå till upprätthållande av svensk undervisning åt svenska barn: i Berlin med högst 2,700 kronor, i London med högst 6,000 kronor, i Hamburg med högst 2,700 kronor och i Paris med högst 2,200 kronor, samtliga beloppen enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa.

Anslaget utgör för budgetåret 1926—1927 15,800 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 13,600 kronor, att utgå till upprätthållande av svensk undervisning åt svenska barn: i Berlin med högst 2,700 kronor, i London med högst 6,000 kronor, i Hamburg med högst 2,700 kronor och i Paris med högst 2,200 kronor, samtliga beloppen enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa.

168:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 184) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till understöd för avlönande av lärare vid fortsättningsskolor, nu 3,940,000 kronor, med 560,000 kronor till 4,500,000 kronor.

Mot den av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatta anslagsökningen, vilken är beroende på tillväxten av antalet fortsättningsskolor av 1918 års typ, har riksdagen intet att erinra.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till understöd för avlönande av lärare vid fortsättningsskolor, nu 3,940,000 kronor, med 560,000 kronor till 4,500,000 kronor.

169:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 185) föreslagit riksdagen att till utbildningskurser för lärare vid fortsättningsskolor anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 134,500 kronor att utgå enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Av 1926 års riksdag anvisades för ändamålet ett anslag av 125,000 kronor, avsett att jämte ett beräknat överskott å 5,000 kronor användas för liknande kurser under år 1927. Enligt vad departementschefen upplyst, hava å de medel, som stått till förfogande för ifrågavarande kurser under år 1926, uppkommit ett överskott av allenast 3,300 kronor eller omkring 2,000 kronor mindre än som tidigare beräknats. Då för 1927 års kurser dessutom

finnäs disponibelt anslaget för budgetåret 1926—1927 å 125,000 kronor, men kostnaderna för dessa kurser uppskattats till 132,000 kronor, har man icke ansett sig kunna räkna med något överskott att användas för 1928 års kurser. På grund härav har det befunnits erforderligt att bestämma anslaget för budgetåret 1927—1928 till det nu föreslagna beloppet.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till utbildningskurser för lärare vid fortsättningskolor anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 134,500 kronor, att utgå enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

170:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 186) föreslagit riksdagen att, med uteslutande ur riksstaten av det därstädes nu upptagna ordinarie förslagsanslaget till anordnande av slöjd vid högre folkskolor, öka det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt högre folkskolor, nu 890,000 kronor, med 70,000 kronor till 960,000 kronor.

I riksstaten hava sedan flera år varit uppförda två ordinarie anslag till högre folkskolor, nämligen ett förslagsanslag: understöd åt högre folkskolor, nu 890,000 kronor, samt ett förslagsanslag: anordnande av slöjd vid högre folkskolor, nu 70,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär allenast ett sammanförande av dessa båda anslag till ett gemensamt anslag.

Riksdagen hänvisar till vad riksdagen under punkt 4 här ovan anført, varav framgår, att riksdagen funnit lämpligt att jämväl i detta fall fortfarande hålla anslagen i fråga åtskilda i riksstaten.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen *dels* i riksstaten för budgetåret 1927—1928 upptagit det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt högre folkskolor med oförändrat belopp, 890,000 kronor; *dels ock* i riksstaten för budgetåret 1927—1928 upptagit det ordinarie förslagsanslaget till anordnande av slöjd i högre folkskolor med oförändrat belopp, 70,000 kronor.

171:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 187) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av ökat understöd åt folkhögskolor anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra förslagsanslag av 75,000 kronor.

172:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 188) har riksdagen till anordnande av så kallade folkhögskolekurser i Härjedalen för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor, att utgå i enlighet med de villkor, Eders Kungl. Maj:t äger fastställa.

173:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 189) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt den svenska folkhögskolan i Birkas inom republiken Estland för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligen föreskriva.

174:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 190) har riksdagen

dels i riksstaten för budgetåret 1927—1928 uppfört det ordinarie förslagsanslaget till befrämjande av dövstumundervisningen med oförändrat belopp 190,000 kronor;

dels ock, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, medgivit, att ur nämnda förslagsanslag må för budgetåret 1927—1928 för anskaffande av lämplig litteratur åt dövstumma, under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, utgå ett belopp av högst 2,000 kronor.

175:o) I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 191) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd för utgivande av Tidning för dövstumma anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 1,000 kronor, att utgå enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela.

176:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 192) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt Tysta skolan å Lidingön anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 20,000 kronor, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

177:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 193) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt Svenska föreningen för dövas väl anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 5,000 kronor, att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

178:o) I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 194) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till förstärkande av det ordinarie anslaget till institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 45,000 kronor.

179:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 195) föreslagit riksdagen att för anordnande av en servisledning från Stockholms stads elektricitetsverks ledningsnät till institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag å 4,600 kronor.

Då institutet ej längre såsom hitintills kan erhålla nödig elektrisk energi från statens järnvägars ledningsnät, har en institutets anslutning till Stockholms stads elektricitetsverk befunnits påkallad.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen för anordnande av en servisledning från Stockholms stads elektricitetsverks ledningsnät till institutet och förskolan för blinda å Tomtebodå anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag å 4,600 kronor.

180:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 196) föreslagit riksdagen att till förstärkande av det ordinarie anslaget till förskolan för blinda i Växjö för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 6,600 kronor.

För ifrågavarande ändamål utgår för innevarande budgetår ett anslag av 7,000 kronor.

Riksdagen har icke något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till förstärkande av det ordinarie anslaget till förskolan för blinda i Växjö för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 6,600 kronor.

181:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 197) föreslagit riksdagen att till förstärkande av det ordinarie reservationsanslaget till materialier, expenser m. m. för hantverksskolan i Kristinehamn för blinda för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 10,500 kronor.

För innevarande budgetår utgår detta anslag med 9,800 kronor. Den nu begärda ökningen hänför sig dels till ökade kostnader för fastighetens underhåll, dels till nödvändigheten att anordna två gymnastikavdelningar och dels till en mindre höjning i diverse avlöningar åt personal vid materialdepån.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till förstärkande av det ordinarie reservationsanslaget till materialier, expenser m. m. för hantverksskolan i Kristinehamn för blinda för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 10,500 kronor.

182:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 198) föreslagit riksdagen att till uppehållande vid hantverksskolan i Kristinehamn för blinda av ytterligare en korgmakeriavdelning anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 10,600 kronor.

För budgetåret 1926—1927 har för ändamålet anvisats ett extra reservationsanslag av 6,600 kronor. Den begärda anslagsökningen är föranledd därav, att utrustningsbidrag till avgående elever beräknas vart tredje år för nämnda avdelning, då kursen avses vara avslutad.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till uppehållande vid hantverksskolan i Kri-

stinehamn för blinda av ytterligare en korgmakeriavdelning anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 10,600 kronor.

183:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 199) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av fria frakter för arbetsmaterialier, som från hantverksskolans i Kristinehamn för blinda materialdepå sändas blinda hantverkare, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 7,500 kronor.

184:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 200) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlöning av extra ordinarie lärarpersonal och vaktmästare vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 11,500 kronor.

185:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 201) föreslagit riksdagen att till understöd åt hantverksskolan i Uppsala för blinda kvinnor anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 25,000 kronor att utgå i enlighet med de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva.

Anslaget utgör för löpande budgetår 20,000 kronor.

Vid beräkandet av kostnaderna för skolans verksamhet och av statsunderstödet storlek hade man utgått från att skolans elevantal skulle utgöra högst 14. Inträdesansökningarna till skolan hava emellertid ökat och antalet elever för innevarande arbetsår beräknas nu till 24. Av departementschefen anses önskvärt, att skolan må kunna bereda tillträde till undervisning åt ett större elevantal.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till understöd åt hantverksskolan i Uppsala för blinda kvinnor anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 25,000 kronor, att utgå i enlighet med de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva.

186:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 202) föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1927—1928 uppföra det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till avlöning av vikarier för lärare vid blindundervisningsanstalter med oförändrat belopp 1,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är numera avsett till vikarier för samtliga lärare vid ifrågavarande anstalter, ordinarie såväl som extra ordinarie. I de Eders Kungl. Maj:ts förslag, vilka legat till grund för riksdagens beslut i ämnet, talas emellertid allenast om vikarie för lärare, som åtnjuter tjänstledighet på grund av sjukdom.

Departementschefen har nu, såsom framgår av statsrådsprotokollet, uttalat sig för önskvärdheten av att anslaget för framtiden må användas även till vikarie för lärare, som åtnjuter semester eller tjänstledighet av annan anled-

ning än sjukdom. Med hänsyn till att dylika fall äro relativt sällsynta, har någon höjning av anslaget icke på grund härav ansetts erforderlig.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot vad i ovan angivna hänseende anförts, får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1927—1928 uppfört det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till avlönande av vikarier för lärare vid blindundervisningsanstalter med oförändrat belopp 1,000 kronor.

187:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 203) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till järnvägsresor för blindskolelever jämte åtföljande vårdare, nu 5,000 kronor, med 1,500 kronor till 6,500 kronor.

Den ifrågasatta anslagsökningen är föranledd därav att anslaget under senaste budgetår överskridits.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till järnvägsresor för blindskolelever jämte åtföljande vårdare, nu 5,000 kronor, med 1,500 kronor till 6,500 kronor.

188:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 204) föreslagit riksdagen att till understöd åt blindlärarelever anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

Under en följd av år har riksdagen på extra stat såsom reservationsanslag beviljat medel till understöd åt blindlärarelever och reseunderstöd åt blindlärare. Efter ingången av år 1923 hava ifrågavarande anslag dock endast fått användas till understöd åt blindlärarelever. För budgetåret 1924—1925 utgick anslaget med 1,800 kronor. Då besparingar å anslaget uppkommit, blev på Eders Kungl. Maj:ts förslag något särskilt anslag för nu ifrågavarande ändamål icke upptaget i riksstaten för budgetåren 1925—1927. Förefintliga reservationer å anslaget hava nu tagits i anspråk i sådan utsträckning, att anslagets återupptagande befunnits erforderligt.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till understöd åt blindlärarelever anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

189:o I enlighet med Edert Kungl. Maj:ts förslag (punkt 205) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till tryckning av blindskrifter anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor.

190:o I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 206) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt De blindas förening anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 100,000 kronor, att utgå på de villkor och enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Yrkesundervisningen.

191:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 207) föreslagit riksdagen att *dels* i riksstaten för budgetåret 1927—1928 uppföra det ordinarie reservationsanslaget till tekniska läroverk med oförändrat belopp av 483,000 kronor,

dels ock medgiva, att från de å nämnda anslag uppkomna besparingarna må för budgetåret 1927—1928 av Eders Kungl. Maj:t, under de villkor och bestämmelser Eders Kungl. Maj:t äger föreskriva, utanordnas följande belopp:

a) till uppehållande av en fjärde parallellavdelning vid tekniska gymnasiet i Örebro 24,000 kronor,

b) till laboratorieutrustning vid samma tekniska gymnasium 15,000 kronor,

c) till uppehållande av parallellavdelningar vid tekniska fackskolan i Eskilstuna 6,300 kronor,

d) till laboratorieutrustning vid samma fackskola 5,000 kronor.

Vid *tekniska läroverket i Örebro* har från och med läsåret 1921—1922 varit inrättad *en merkantilt-teknisk linje*, vars tillkomst möjliggjorts genom anvisande av ett extra anslag till uppehållande av en fjärde parallellavdelning vid läroverket. Anslaget har alltsedan sin tillkomst utgått med 24,000 kronor.

Riksdagen, som inhämtat, att eleverna i första klassen av ifrågavarande läroanstalt under innevarande läsår äro 66, fördelade på fyra parallellavdelningar, förutsätter, att i de klasser, där med hänsyn till den merkantilt-tekniska linjen differentiering på avdelningar ej äger rum, uppdelning av parallellavdelningar ej sker i annan mån än då sådant författningsenligt påkallas. Mot Eders Kungl. Maj:ts beräkning av anslagsbehovet har riksdagen icke något att erinra.

Till *laboratorieutrustning* vid läroanstalten har riksdagen anvisat 10,000 kronor.

För uppehållande av *parallellavdelningar vid tekniska fackskolan i Eskilstuna* har under en följd av år utgått extra anslag, för budgetåret 1926—1927 med ett belopp av 6,300 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag om fortsatt anvisande av medel för ifrågavarande ändamål har riksdagen icke något att erinra.

1921 års riksdag beviljade ett extra anslag å 30,000 kronor till anskaffande av *undervisningsmaterieell och utrustning av ett maskinlaboratorium vid tekniska fackskolan i Eskilstuna*. Ifrågavarande laboratorieutrustning var vid ingången av år 1923 anskaffad och tagen i bruk. Den nu gjorda framställningen avser komplettering av denna utrustning.

Riksdagen har ej heller funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels i riksstaten för budgetåret 1927—1928 uppfört det ordinarie reservationsanslaget till tekniska läroverk med oförändrat belopp av 483,000 kronor;

dels ock medgivit, att från de å nämnda anslag uppkomna besparingarna må för budgetåret 1927—1928 av Eders Kungl. Maj:t, under de villkor och bestämmelser Eders Kungl. Maj:t äger föreskriva, utanordnas följande belopp:

- a) till uppehållande av en fjärde parallellavdelning vid tekniska gymnasiet i Örebro 24,000 kronor;
- b) till laboratorieutrustning vid samma tekniska gymnasium 10,000 kronor;
- c) till uppehållande av parallellavdelningar vid tekniska fackskolan i Eskilstuna 6,300 kronor;
- d) till laboratorieutrustning vid samma fackskola 5,000 kronor.

192:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 208) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid de tekniska fackskolorna för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor, att utgå enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser.

193:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 209) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de tekniska läroverken och med dem jämförliga statsunderstödda läroanstalter anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 1,500 kronor, att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

194:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 210) föreslagit riksdagen att till beredande av förhöjt understöd åt handelsgymnasierna i Stockholm, Göteborg, Malmö, Hälsingborg, Örebro och Norrköping, utöver till dem redan anslagna belopp, anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 135,000 kronor att utgå under förutsättning att kommun, där handelsundervisningsanstalt åtnjuter statsunderstöd, själv eller genom enskilda donatorer såväl tillhandahåller erforderliga lokaler för undervisningen som ock årligen lämnar ett kontant bidrag, motsvarande minst en tredjedel av statsunderstödet, samt med den fördelning och under de villkor i övrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till beredande av förhöjt understöd åt handelsgymnasierna i Stockholm, Göteborg, Malmö, Hälsingborg, Örebro och Norrköping, utöver till dem redan anslagna belopp, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 135,000 kronor, att utgå under förutsättning att kommun, där handelsundervisningsanstalt åtnjuter statsunderstöd, själv eller genom enskilda donatorer såväl tillhandahåller erforderliga lokaler för undervisningen som ock årligen lämnar ett kontant bidrag, motsvarande minst en tredjedel av statsunderstödet, samt med den fördelning och under de villkor i övrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

195:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 211) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid statsunderstödda handelsgymnasier anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor, att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

196:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 212) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, nu 875,000 kronor, med 50,000 kronor till 925,000 kronor.

Det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning utgör för budgetåret 1926—1927 875,000 kronor. Det tidigare till beredande av särskild arvodesförhöjning åt lärare vid ifrågavarande läroanstalter anvisade extra anslaget har från och med budgetåret 1924—1925 icke uppförts i riksstaten. I samband med sitt beslut i fråga om anslag för berörda ändamål för sistnämnda budgetår fastställde riksdagen, i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vissa avseenden ändrade grunder för beviljande av statsunderstöd till de läroanstalter, varom här är fråga.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1927—1928 hemställde skolöverstyrelsen *dels* om ökning av nämnda ordinarie förslagsanslag till 1,060,000 kronor, därvid 30,000 kronor beräknats för beredande av särskilt statsunderstöd till arvoden åt rektorerna vid ifrågavarande läroanstalter, *dels ock* om beviljande av ett extra förslagsanslag av 90,000 kronor till beredande av arvodesförhöjning åt lärare vid kommunala anstalter för yrkesundervisning. Sedermera avgav överstyrelsen förslag rörande de grunder, enligt vilka statsbidrag borde utgå till rektorsarvoden. Förslaget går ut på att bidraget ej skulle få överstiga 1,000 kronor för varje särskild rektorstjänst och ej heller $\frac{2}{3}$ av hela det utgående arvodet. Bidragsbeloppet skulle inom nu angivna ram i varje särskilt fall bestämmas av överstyrelsen.

Departementschefen har ansett, att understöd åt ifrågavarande läroanstalter även för budgetåret 1926—1927 bör utgå enligt de av 1924 års riksdag bestämda grunder och följaktligen icke anslutit sig till skolöverstyrelsens förslag i vad det avser statsunderstöd till arvoden åt rektorer eller arvodesförhöjning åt lärare vid dessa anstalter. Även med en fortsatt tillämpning av nu gällande grunder för understöds utgående har emellertid en förhöjning av det ordinarie anslaget med 50,000 kronor ansetts ofrånkomlig.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, nu 875,000 kronor, med 50,000 kronor till 925,000 kronor.

197:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 213) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie anslaget till understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning, nu 650,000 kronor, med 25,000 kronor till 675,000 kronor.

Det ordinarie anslaget till understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning utgjorde för vartdera av budgetåren 1924—1926 625,000 kronor och utgår för innevarande budgetår med 650,000 kronor. I likhet med vad som var fallet med de kommunala anstalterna för yrkesundervisning har det tidigare utgående extra anslaget till arvodesförhöjning åt lärare icke upptagits i riksstaten för nämnda budgetår.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1927—1928 har skolöverstyrelsen hemställt dels om förhöjning av ifrågakvarande ordinarie anslag till 770,000 kronor, därvid 20,000 kronor beräknats för beredande av särskilt statsunderstöd till arvoden åt rektorerna vid ifrågakvarande läroanstalter, dels ock om anvisande av ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor till beredande av arvodesförhöjning åt lärare vid enskilda anstalter för yrkesundervisning.

Lika litet som i fråga om de kommunala yrkesundervisningsanstalterna har departementschefen ansett sig beträffande de enskilda kunna tillstyrka något anslag till arvoden åt rektorer eller arvodesförhöjning åt lärare. Vad angår det ordinarie anslaget, har en förhöjning befunnits nödvändig.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har höjt det ordinarie anslaget till understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning, nu 650,000 kronor, med 25,000 kronor till 675,000 kronor.

198:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 214) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra förslagsanslag av 25,000 kronor att i enlighet med nu gällande grunder utgå som understöd till obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda, kommunala och enskilda skolor för husmodersutbildning.

Under åtskilliga år har riksdagen till understöd åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda enskilda skolor för husmodersutbildning beviljat medel å extra stat. För budgetåret 1926—1927 anvisades för ändamålet ett förslagsanslag av 25,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser att utsträcka understödet att omfatta även elever vid kommunala skolor för husmodersutbildning. Någon anslagsökning i anledning härav har icke befunnits erforderlig.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot förslaget, får anmäla, att riksdagen för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra förslagsanslag av 25,000 kronor, att i enlighet med nu gällande grunder utgå som understöd till obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda skolor för husmodersutbildning.

199:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 215) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till upprätthållande av verksamheten vid tekniska skolan i Stockholm anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 33,000 kronor, under villkor att Stock-

holms stad för samma tid utöver förut anslagna medel, 7,500 kronor för år, för berörda ändamål bidrager med samma belopp som statsanslaget samt med beräkning, att 480 kronor tillskjutas av Sjöstedtska fonden.

200:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 216) har riksdagen såsom bidrag med $\frac{3}{5}$ av kostnaderna för uppehållande under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 av verksamheten vid bergsskolorna i Filipstad och Falun, anordnade på sätt i yttrande till statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 14 mars 1922 närmare angivits, för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 46,590 kronor,

att utgå under villkor att järnkontoret ansvarar för den del av kostnaderna för skolornas uppehållande i den uti nämnda yttrande angivna omfattning, som ej täckes genom anslag av statsmedel, samt med rätt för Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter i fråga om nämnda anslag, som av Eders Kungl. Maj:t prövas erforderliga.

201:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 217) föreslagit riksdagen att till uppehållande av verksamheten vid vävskolan i Borås anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 10,325 kronor att utgå med de belopp, till de ändamål och under de villkor, som i statsrådsprotokollet angivits.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till uppehållande av verksamheten vid vävskolan i Borås anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 10,325 kronor, att utgå med de belopp, till de ändamål och under de villkor, som under punkt 217 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 angivits.

202:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 219) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till en yrkespedagogisk centralanstalt med de uppgifter och den anordning, som av Eders Kungl. Maj:t närmare bestämmas i huvudsaklig anslutning till nu tillämpade grunder, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

Folkbildningsåtgärder i övrigt.

203:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 220) föreslagit riksdagen att dels höja det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt folkbibliotek, nu 500,000 kronor, med 40,000 kronor till 540,000 kronor,

dels ock medgiva, att av förenämnda anslag må för budgetåret 1927—1928 utgå högst 300 kronor till rese- och traktamentsersättning vid biblioteksinspektion från landsbibliotek.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels höjt det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt folkbibliotek, nu 500,000 kronor, med 40,000 kronor till 540,000 kronor,

dels ock medgivit, att av förenämnda anslag må för budgetåret 1927—1928 utgå högst 300 kronor till rese- och traktamentsersättning vid biblioteksinspektion från landsbibliotek.

204:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 221) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum,

dels till understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 400,000 kronor, ävensom medgivit, att av detta anslag må enligt av Eders Kungl. Maj:t fastställda villkor användas högst 25,000 kronor till understöd åt centralbyråer och undantagsvis även åt andra sammanslutningar för förmedling av dylika föreläsningar, 3,000 kronor till arvode åt en hos skolöverstyrelsen anställd föreläsningskonsulent samt högst 8,000 kronor till understöd åt vissa anstalter och föreningar för av dem havda resekostnader för föreläsare,

dels ock medgivit, att för tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 det minsta antal föreläsningar, som för åtnjutande av statsbidrag skall årligen anordnas av anstalt eller förening, varom här är fråga, må utgöra 10.

205:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 222) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till arbetarnas bildningsförbund för bestridande av dess organisations- och administrationskostnader anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 26,000 kronor att utgå i den mån förbundet visar sig för ändamålet för samma tid disponera från annat håll bekomna medel till minst lika stort belopp som statsbidraget, och i övrigt enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till arbetarnas bildningsförbund för bestridande av dess organisations- och administrationskostnader anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 26,000 kronor, att utgå i den mån förbundet visar sig för ändamålet för samma tid disponera från annat håll bekomna medel till minst lika stort belopp som statsbidraget, och i övrigt enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

206:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 223) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till täckande av kostnaderna för de föreläsningskurser, som från universitetet i Uppsala och Lund varda på begäran vare sig av institution, som ej åtnjuter särskilt till populärvetenskapliga föreläsningar beviljat statsunder-

stöd, eller av viss kommun eller enskild person anordnade att under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 eller senare hållas utom universitetsstäderna, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 11,500 kronor, varav 7,000 kronor till Uppsala universitet och 4,500 kronor till Lunds universitet, att utgå under villkor att den, som begärt föreläsning, tillskjuter för täckande av föreläsarens resekostnad och arvode minst lika stort belopp som statsbidraget, samt enligt de bestämmelser i övrigt, Eders Kungl. Maj:t må finna skäl föreskriva.

207:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 224) föreslagit riksdagen att till anordnande av tre s. k. universitetscirkular för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 3,900 kronor att fördelas enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t finner gott meddela.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion (I: 94), däruti hemställts bl. a., att riksdagen måtte besluta, att till anordnande av universitetscirkular i överensstämmelse med i motionen angivet förslag till bestämmelser för medlens användning för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 29,000 kronor,

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och ovannämnda motion (I: 94), till anordnande av s. k. universitetscirkular för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 13,000 kronor, att fördelas enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t finner gott meddela.

208:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 225) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för de föreläsningkurser, som äro avsedda att sommaren 1927 eller senare vid Göteborgs högskola anordnas för allmänheten, anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för de föreläsningkurser, som äro avsedda att sommaren 1927 eller senare vid Göteborgs högskola anordnas för allmänheten, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

209:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 226) föreslagit riksdagen att *dels* till undervisnings- och upplysningsverksamhet för nykterhetens främjande anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 168,500 kronor att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel under de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpliga samt till de av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 omförmälda ändamål med högst de av departementschefen angivna belopp;

dels ock medgiva, att möjligen uppkommande besparingar på de till anordnande av en social fortbildningskurs för lärare m. fl. samt av en allmän

utbildningskurs för studie- och ungdomsledare m. fl. av sagda medel må, enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, användas till anskaffande och revision av materiell för nykterhetsundervisningen.

För innevarande budgetår utgår för ändamålet ett anslag av 161,500 kronor.

Innebörden av Eders Kungl. Maj:ts förslag samt fördelningen av anslagsmedlen mellan de olika ändamålen framgår av en av departementschefen i statsrådsprotokollet införd sammanställning, här intagen å sid. 94.

Ovannämnda av departementschefen tillstyrkta anslag uppgå till sammanlagt 168,500 kronor, och Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär alltså en anslagsökning med 7,000 kronor i förhållande till innevarande budgetårs anslag till samma ändamål.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels till undervisnings- och upplysningsverksamhet för nykterhetens främjande anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 168,500 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel under de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpliga samt till de av departementschefen under punkt 226 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 omförmälda ändamål med högst de av departementschefen angivna belopp;

dels ock medgivit, att möjligen uppkommande besparingar på de till anordnande av en social fortbildningskurs för lärare m. fl. samt av en allmän utbildningskurs för studie- och ungdomsledare m. fl. av sagda medel må, enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, användas till anskaffande och revision av materiell för nykterhetsundervisningen.

210:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 227) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande, bedriven i enlighet med de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa, anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 120,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

211:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 228) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till främjande av nykterhet på andra sätt än vad under punkterna 228 och 229 angivits samt till motarbetande av dryckenskapens följder anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor, att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

212:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 229) föreslagit riksdagen att till understöd åt föreningar, som anordna god orkestermusik för allmänheten,

Anslagets ändamål	För 1926-1927 beviljat anslag Kronor	För 1927—1928 av departe- ments- chefen tillstyrkt anslag Kronor
1) Anordnande under år 1928 av en social fortbildningskurs för lärare m. fl.	40,000	40,000
2) Anordnande under år 1928 av en allmän utbildningskurs för studie- och ungdomsledare m. fl.	16,000	16,000
3) Understöd för utgivande av en tidskrift för undervisnings- och upplysningsverksamheten för nykterhetens främjande (»Tirfing, tidskrift för nykterhetsfrågans studium»)	3,500	3,500
4) Främjande av centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet	20,000	20,000
5) Underhåll och skötsel av centralförbundets för nykterhetsundervisning bibliotek	1,000	1,000
6) Främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet .	12,000	12,000
7) Främjande av Svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade svenska nykterhetssällskapet, verksamhet.	5,000	5,000
8) Främjande av Sveriges storloges av I. O. G. T. studie- och ungdomsverksamhet	26,000	29,000
9) Främjande av Sveriges blåbandsförenings studie- och ungdomsverksamhet	6,000	8,000
10) Främjande av nationaltemplarordens studie- och ungdomsverksamhet	9,000	9,000
11) Främjande av nykterhetsorden Verdandis studie- och ungdomsverksamhet	3,000	4,000
12) Främjande av Sveriges studerande ungdoms helykterhetsförbunds verksamhet	6,000	6,000
13) Främjande av nykterhetsföreningen Vita bandets studie- och ungdomsverksamhet	3,000	3,000
14) Främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet	4,500	4,500
15) Främjande av Järnvägsmännens helykterhetsförbunds verksamhet	1,000	1,000
16) Främjande av Sveriges polismäns helykterhetsförbunds verksamhet	1,000	1,000
17) Bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande (Bureau international contre l'alcoolisme) verksamhet . . .	1,500	2,500
18) Arvode åt den hos skolöverstyrelsen anställda konsulenten för nykterhetsundervisning och nykterhetsupplysning	3,000	3,000

samt till inspektion av ifrågavarande föreningars och orkestrars verksamhet anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag å 67,500 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta motioner (I:57 och II:82), däruti hemställts, att riksdagen ville med avslag å Eders Kungl. Maj:ts förslag om höjning av förut utgående extra anslag till understöd åt orkesterföreningar uppföra nämnda anslag i riksstaten för budgetåret 1927—1928 med 57,000 kronor;

Riksdagen får anmäla, att riksdagen med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till ovanberörda motioner, I:57 och II:82, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt föreningar, som anordna god orkestermusik för allmänheten, samt till inspektion av ifrågavarande föreningars och orkestrars verksamhet anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag å 57,000 kronor.

213:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 230) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till folkliga musikskolan i Arvika för en minst 20 veckor lång kurs under verksamhetsåret 1927—1928 beviljat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 5,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

214:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 231) föreslagit riksdagen

dels förklara, att anlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartementet och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1927 äga tillämpning å befattningshavare vid statens biografbyrå, dock att därvid följande särskilda bestämmelse skall lända till efterrättelse:

Befattningshavare vid biografbyrån må ej deltaga i styrelsen av eller vara anställd i företag för upptagning av biograffilmer eller uthyrning eller försäljning av sådana filmer;

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid statens biografbyrå på följande sätt:

Befattningshavare	Lönegrad
1 chef, tillika granskningsman	B 29
1 granskningsman	B 26
1 kontorist	B 10
2 maskinister	B 10
1 kassör	B 8
1 maskinist, tillika vaktmästare	B 7

dels fastställa av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1927 förordad förslag till avlöningsstat för statens biografbyrå;

dels besluta, att Eders Kungl. Maj:t må utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för de tjänstemän, å vilka förenämnda avlöningsreglemente skall äga tillämpning;

dels medgiva, att därest nuvarande befattningshavare vid biografbyrån den 1 juli 1927 tillträder ordinarie befattning å byråns stat, som svarar mot den av honom före sagda dag innehavda tjänsten, i fråga om hans placering i löneklass avlöningsreglementet må å honom tillämpas, som om det varit gällande under hela hans tjänstetid vid byrån och han varit ordinarie innehavare av sistnämnda tjänst;

dels medgiva, att kostnaderna för de förmåner, som omförmälas i 25 och 32 §§ av nämnda avlöningsreglemente, må bestridas från anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, de i 26 § av avlöningsreglementet omförmälda kostnader från biografbyråns överskottsmedel samt den i 29 § av avlöningsreglementet omförmälda kostnaden, där sådan förekommer, från anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare;

dels medgiva, att, därest Eders Kungl. Maj:t antingen med stöd av 31 § av löningsreglementet för särskilda fall finner en avvikelse från de i 19 § av reglementet stadgade regler om vikariatsersättning påkallad eller i motsvarande fall med stöd av 34 § tillerkänner icke-ordinarie befattningshavare vikariatsersättning, Eders Kungl. Maj:t må äga att för ändamålet taga i anspråk den i staten upptagna anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels under riksstatens åttonde huvudtitel under rubriken: Statens biografbyrå uppföra ett ordinarie reservationsanslag å 76,000 kronor att direkt utgå av avgifter för granskning av biografbilder;

dels medgiva, att reservation, som kan uppkomma å nämnda anslag, må i den omfattning, Eders Kungl. Maj:t prövar lämpligt, användas till befrämjande av sådana i samband med kinematografien stående ändamål, som Eders Kungl. Maj:t finner vara förtjänta av understöd.

Till biografbyrån är för innevarande budgetår anvisat ett extra anslag av 61,500 kronor att utgå av inflytande avgifter för granskning av biografbilder. Den nu gällande staten för biografbyrån är av följande lydelse.

Stat.

1	ordinarie granskningsman	kronor	6,000: —
2	» granskningsmän	»	12,000: —
	skolande för var och en av granskningsmännen 4,000 kronor anses motsvara lön samt 2,000 kronor tjänstgöringspenningar;		
	personligt lönetillägg till ordinarie granskningsmannen G. Bjurman	»	1,000: —
	byråföreståndaren, tilläggsarvode	»	1,000: —
	personligt lönetillägg till ordinarie granskningsmannen R. G:son Berg	»	500: —
	personligt lönetillägg till ordinarie granskningsmannen G. Montelin	»	500: —

extra granskningsman, arvode förslagsvis	kronor	940: —
ordinarie granskningsmännens suppleant, arvode förslagsvis	»	1,800: —
extra granskningsmannens suppleant, arvode förslagsvis	»	300: —
militär extra granskningsman för armén, arvode förslagsvis	»	400: —
militär extra granskningsman för marinen, arvode förslagsvis	»	400: —
kassörska	»	1,960: —
skolande 1,260 kronor anses motsvara lön, 500 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor ortstillägg;		
personligt arvodestillägg till kassörskan Lisa Sandström	»	790: —
skolande härav 390 kronor anses motsvara lön och 400 kronor tjänstgöringspenningar;		
1 kontorist	»	2,160: —
skolande 1,260 kronor anses motsvara lön, 750 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg;		
personligt lönetillägg till kontoristen E. Carlgren	»	580: —
3 maskinister	»	6,480: —
skolande för var och en av dessa maskinister 1,260 kronor anses motsvara lön, 750 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg;		
personligt lönetillägg till maskinisten A. Hagberg	»	580: —
arvode till biträdande personal, hyra m. m. förslagsvis	»	24,110: —
Summa kronor		61,500: —

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär överflyttande av biografbyrån å ordinarie stat och i samband därmed lönereglering för den vid byrån anställda personalen i enlighet med numera allmänt vedertagna grunder. Från biografbyråns sida hava under de senare åren upprepade framställningar gjorts angående lönereglering för byråns personal. Över de sålunda framkomna förslagen till stat för byråns personal har statskontoret avgivit utlåtanden, och har enligt den nu föreliggande framställningen departementschefen i huvudsak anslutit sig till statskontorets i dess senast avgivna utlåtande innefattade förslag. Mot ett överflyttande av statens biografbyrå på ordinarie stat och en lönereglering för byråns personal har riksdagen i princip intet att erinra.

Statskontoret har förordat den anordningen, att endast föreståndaren för byrån skulle beredas ordinarie anställning och att granskningsmännen skulle tillsvidare tillsättas endast på förordnande. Departementschefen har ej kunnat finna övertygande skäl vara anförda för denna anordning, i vad avser den ene av granskningsmännen, utan föreslagit, att denne skulle erhålla ordinarie anställning, medan den tredje granskningsmannen skulle erhålla arvode från anslaget till övriga utgifter för byrån. Den till uppförande såsom ordinarie tjänst föreslagna granskningsmannabefattningen borde enligt departementschefens förslag hänföras till lönegraden B 26. Vad beträffade den nuvarande tjänsten som ordinarie granskningsman, vars uppförande å ordinarie stat departementschefen ansett böra tillsvidare anstå, har det synts departementschefen, att man borde räkna med en avlöning i 25:e löneklas-

sen, d. v. s. löneklassen närmast under lägsta löneklassen i 26:e lönegraden; beloppet utgör 8,124 kronor.

En av granskningsmännen uppbär nu såsom föreståndare för byrån ett arvode av 1,000 kronor. Från biografbyråns sida hade föreslagits, att chefen skulle placeras i lönegraden B 29, medan statskontoret ansett tillräckliga skäl härför icke vara anförda: »varken arbetets art eller göromålets omfattning» kunde enligt statskontorets mening föranleda, att befattningen hänfördes till högre lönegrad än B 28. Departementschefen har emellertid föreslagit, att biografbyråns chef hänföres till lönegraden B 29.

I likhet med statskontoret finner riksdagen försiktigheten bjuda, att av granskningsmannabefattningarna endast den, med vilken tillika är förenad chefskapet för byrån, varder uppförd såsom ordinarie tjänst; de båda övriga befattningarna anser riksdagen med hänsyn till det med dem förenade arbetet mera hava karaktär av arvodestjänster, och i allt fall torde ytterligare någon tids erfarenhet böra avvaktas, innan beslut rörande någon av dessa tjänster fattas.

Beträffande frågan om löneplacering för nu berörda tjänster håller riksdagen före, att byråns chef lämpligen icke bör hänföras till högre lönegrad än lönegraden B 28. Avlöningen till de båda övriga granskningsmännen anser riksdagen, med hänsyn till vad nu tillkommer dem och för att vederbörande ej skall vidkännas löneminskning, böra bestämmas till ett belopp av 9,000 kronor för vardera.

För byråns kontorist hade statskontoret föreslagit en placering i lönegraden B 9, medan departementschefen med hänsyn till hans nuvarande löneställning föreslagit placering i lönegraden B 10. Riksdagen ansluter sig emellertid till statskontorets förslag och anser alltså att kontoristen bör hänföras till lönegraden B 9.

Beträffande de båda maskinisttjänsterna har såväl från Eders Kungl. Maj:ts som från statskontorets sida föreslagits lönegraden B 10. I betraktande av de arbetsuppgifter, som tillkomma innehavarna av dessa befattningar, och med hänsyn till den löneställning, som tillerkänts tjänstinnehavare i motsvarande ställning vid andra statsinstitutioner, har riksdagen ansett, att den ena av dessa befattningar bör hänföras till lönegraden B 10 och den andra till lönegraden B 8.

Den föreslagna löneplaceringen för kassörstjänsten (B 8) samt för befattningen som maskinist, tillika vaktmästare (B 7) har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Såsom framgår av statsrådsprotokollet har departementschefen föreslagit följande stat för biografbyrån:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän	kronor 38,500: —
» » icke-ordinarie befattningshavare	» 13,500: —
Hyra, bränsle och diverse expenser m. m.	» 24,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 76,000: —

Den till grund för denna stat liggande kostnadsberäkningen har icke givit riksdagen anledning till erinran i annat hänseende än att riksdagen med anledning av de ändringar i Eders Kungl. Maj:ts förslag, som av riksdagen ovan anmälts, vidtagit därav föranledda ändringar i den föreslagna staten.

Enligt verkställda beräkningar bör anslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän upptagas med 28,000 kronor. Härjämte anser riksdagen, att i staten böra uppföras de för de båda extra granskningsmännen av riksdagen föreslagna arvoden av 9,000 kronor; anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare torde böra bestämmas till 5,300 kronor.

Under åberopande av vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen, som i övrigt icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen

dels förklarar, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1927 äga tillämpning å befattningshavare vid statens biografbyrå, dock att därvid följande särskilda bestämmelse skall lända till efterrättelse:

Befattningshavare vid biografbyrån må ej deltaga i styrelsen av eller vara anställd i företag för upptagning av biograffilmer eller uthyrning eller försäljning av sådana filmer;

dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare vid statens biografbyrå på följande sätt:

Befattningshavare	Lönegrad
1 chef, tillika granskningsman	B 28
1 kontorist	B 9
1 maskinist	B 10
1 maskinist	B 8
1 kassör	B 8
1 maskinist, tillika vaktmästare	B 7

dels fastställt följande avlöningsstat för statens biografbyrå:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän	kronor 28,000: —
Arvoden å 9,000 kronor till två granskningsmän	» 18,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	» 5,300: —
Hyra, bränsle och diverse expenser m. m.	» 24,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 75,300: —

dels beslutat, att Eders Kungl. Maj:t må utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för de tjänstemän, å vilka förenämnda avlöningsreglemente skall äga tillämpning;

dels medgivit, att, därest nuvarande befattningshavare vid biografbyrån den 1 juli 1927 tillträder ordinarie befattning å byråns stat, som svarar mot den av honom före sagda dag innehavda tjänsten, i fråga om hans

placering i löneklass avlöningsreglementet må å honom tillämpas, som om det varit gällande under hela hans tjänstetid vid byrån och han varit ordinarie innehavare av sistnämnda tjänst;

dels medgivit, att kostnaderna för de förmåner, som omförmälas i 25 och 32 §§ av nämnda avlöningsreglemente, må bestridas från anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, de i 26 § av avlöningsreglementet omförmälda kostnader från biografbyråns överskottsmedel samt den i 29 § av avlöningsreglementet omförmälda kostnaden, där sådan förekommer, från anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare;

dels medgivit, att, därest Eders Kungl. Maj:t antingen med stöd av 31 § av löneordningen för särskilda fall finner en avvikelse från de i 19 § av reglementet stadgade regler om vikariatsersättning påkallad eller i motsvarande fall med stöd av 34 § tillerkänner icke-ordinarie befattningshavare vikariatsersättning, Eders Kungl. Maj:t må äga att för ändamålet taga i anspråk den i staten upptagna anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels under riksstatsens åttonde huvudtitel under rubriken: Statens biografbyrå uppfört ett ordinarie reservationsanslag å 75,300 kronor, att direkt utgå av avgifter för granskning av biografbilder;

dels ock medgivit, att reservation, som kan uppkomma å nämnda anslag, må i den omfattning, Eders Kungl. Maj:t prövar lämpligt, användas till befrämjande av sådana i samband med kinematografien stående ändamål, som Eders Kungl. Maj:t finner vara förtjänta av understöd.

215:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 233) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1927—1928 anvisa

dels till ersättning åt postverket för dess bestyr med statens räntefria studielån ett extra förslagsanslag av 2,500 kronor;

dels ock till bestridande av kostnaderna för den nämnd, som under år 1928 må komma att handlägga ärenden rörande omförmälda lån, ett extra anslag av 4,500 kronor.

Riksdagen, som icke har något erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen för budgetåret 1927—1928 anvisat

dels till ersättning åt postverket för dess bestyr med statens räntefria studielån ett extra förslagsanslag av 2,500 kronor,

dels ock till bestridande av kostnaderna för den nämnd, som under år 1928 må komma att handlägga ärenden rörande omförmälda lån, ett extra anslag av 4,500 kronor.

Åtgärder för fysisk utbildning.

216:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 234) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1927—1928 anvisa:

dels till extra personal vid gymnastiska centralinstitutet m. m. att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes, ett extra anslag av 6,110 kronor,

dels ock till täckande av brist i institutets ordinarie anslagspost till ved, ljus, materiell, samlingar m. m. vid utgången av budgetåret 1925—1926 ett extra anslag av 2,398 kronor.

Till extra personal vid gymnastiska centralinstitutet m. m. utgår för innevarande budgetår ett anslag av 5,810 kronor. Den föreslagna ökningen avser att bereda höjning av den i nämnda anslag ingående posten till undervisning i idrott från 1,200 till 1,500 kronor. Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Förslaget om anslag till täckande av förefintlig brist har ej givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för budgetåret 1927—1928 anvisat:

dels till extra personal vid gymnastiska centralinstitutet m. m., att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes, ett extra anslag av 6,110 kronor,

dels ock till täckande av brist i institutets ordinarie anslagspost till ved, ljus, materiell, samlingar m. m. vid utgången av budgetåret 1925—1926 ett extra anslag av 2,398 kronor.

217:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 235) har riksdagen till understödjande av idrotten anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 110,000 kronor, därav till svenska gymnastikförbundet 55,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma.

218:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 236) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understödjande av skididrotten bland ungdomen anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst

m. m.

219:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 237) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till svenska forn-skriftsällskapet för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor, under villkor att sällskapet kostnadsfritt för statens räkning avlämnar 150 exemplar av sina under år 1927 utgivna arbeten.

220:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 238) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till

understöd åt samfundet för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor, under villkor att samfundet till ecklesiastikdepartementet avlämnar 50 exemplar av den för år 1927 avsedda publikationen.

221:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 239) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understödande av svenska vitterhetssamfundets verksamhet under år 1927 anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma.

222:o) Sedan 1925 års riksdag till understöd under tiden 1 januari 1926—30 juni 1928 åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst beviljat ett belopp av 50,000 kronor samt därav för budgetåren 1925—1927 såsom extra anslag anvisat tillhoppa 30,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 240) föreslagit riksdagen att av förstnämnda belopp, 50,000 kronor, för budgetåret 1927—1928 såsom extra anslag anvisa återstoden 20,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det år 1925 till årliga understöd under tiden 1 januari 1926—30 juni 1928 åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst beviljade anslaget av 50,000 kronor, att användas enligt av riksdagen angivna grunder och villkor, för budgetåret 1927—1928 såsom extra anslag anvisat återstoden, 20,000 kronor.

223:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 241) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till arvode under tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 åt ortnamnskommitténs sekreterare med erforderliga biträden anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 8,000 kronor.

224:o) Sedan riksdagen år 1919 såsom understöd åt docenten Olof Östergren för fullföljande och avslutande under åren 1920—1929 av hans arbete »Nusvensk ordbok» beviljat ett anslag av 56,000 kronor och därav anvisat på extra stat för vardera av åren 1920, 1921 och 1922 5,000 kronor, för förra halvåret 1923 2,500 kronor, för budgetåret 1923—1924 5,500 kronor samt för vart och ett av budgetåren 1924—1927 6,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 242) föreslagit riksdagen att av förenämnda år 1919 beviljade anslag å 56,000 kronor för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 6,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det år 1919 såsom understöd åt docenten Olof Östergren för fullföljande och avslutande under åren 1920—1929 av hans arbete »Nusvensk ordbok» beviljade anslaget å 56,000 kronor för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 6,000 kronor.

225:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 243) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 6,350 kronor, att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma, användas till understöd för utgivande under år 1927 av tidskriften »Svenska landsmål och svenskt folk-liv».

226:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 244) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till fortsatt systematisk undersökning av svenska folkmål för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 28,650 kronor, att utgå på de närmare villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma.

227:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 245) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till systematisk undersökning av sydsvenska folkmål för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra reservationsanslag av 3,500 kronor, att utgå på de närmare villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma.

228:o) I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 246) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd för utgivande av ordbok över Gotlands folkmål för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma.

229:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 247) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till undersökningar rörande lapskt folkliv och lapskt språk för budgetåret 1927—1928 anvisat:
dels till Norrlands kulturhistoriska museum i Härnösand ett extra anslag av 4,000 kronor,

dels ock till Norrbottens läns hembygdsförening ett extra anslag av lika-
ledes 4,000 kronor,

med rätt för Eders Kungl. Maj:t att beträffande ifrågavarande bägge anslag meddela de närmare bestämmelser, som kunna befinnas nödvändiga.

230:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 248) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till utredning och tryckning av framlidne revisionssekreteraren Nils Anderssons efterlämnade samlingar av äldre svensk folkmusik anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor, att utgå på de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

231:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 249) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till främjande av föreningen Pietas' verksamhet under år 1927 anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 2,500 kronor, under villkor att föreningen till statens historiska museum med äganderätt överlämnar genom föreningens försorg utförda fotografier, register och beskrivningar över behandlade föremål.

232:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 250) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till fortsatt utgivande under år 1927 av det av riksantikvarien S. Curman och professorn J. Roosval påbörjade, med stöd av vitterhetsakademien utgivna verket »Sveriges kyrkor, konsthistoriskt inventarium» anvisat för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor, att utgå på de närmare villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma.

233:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 251) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för utgivande av statistiska tabeller över Öresundstullen för tiden efter år 1660 för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag å 1,500 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma.

234:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 252) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd för fortsatt utgivande av tidskriften Acta mathematica för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 12,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma.

235:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 253) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till främjande av svenska naturskyddsföreningens verksamhet för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 2,500 kronor, att utgå under de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

236:o) Sedan 1925 års riksdag för beredande av delaktighet för Sverige i Ramsay Memorial Fund beviljat ett anslag av 27,000 kronor och därav anvisat såsom extra anslag för budgetåret 1925—1926 5,400 kronor och för budgetåret 1926—1927 5,500 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 254) föreslagit riksdagen att av förenämnda anslag å 27,000 kronor för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 5,400 kronor, att utgå efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för beredande av delaktighet för Sverige i Ramsay Memorial Fund av det utav 1925 års riksdag beviljade anslaget av 27,000 kronor för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 5,400 kronor, att utgå efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligen föreskriva.

237:o) Sedan 1926 års riksdag till förhvirande för en tid av tre år från och med den 1 juli 1926 av ett arbetsbord vid den zoologiska stationen i Neapel beviljat ett extra anslag å 5,400 kronor samt därav anvisat för budgetåret 1926—1927 ett extra anslag av 1,800 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 255) föreslagit riksdagen av nämnda år 1926 beviljade anslag å 5,400 kronor för budgetåret 1927—1928 anvisa ett belopp av 1,800 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det år 1926 till förhvirande för en tid av tre år från och med den 1 juli 1926 av ett arbetsbord vid den zoologiska stationen i Neapel beviljade extra anslaget å 5,400 kronor för budgetåret 1927—1928 anvisat ett belopp av 1,800 kronor.

238:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 256) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt ryske undersåten Alexander Sibiriakoff för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

239:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 257) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av ytterligare medel för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 15,000 kronor.

240:o) I en inom riksdagen väckt motion (I: 141) har hemställts, att riksdagen åt professor Otto Nordenskjöld ville bevilja ett anslag av 13,917 kronor 79 öre för täckande av den merutgift, som bearbetningen och utgivningen av den svenska sydpolarexpeditionens vetenskapliga resultat dragit med sig.

Till stöd för sitt yrkande har motionären andragit följande:

Efter att i 2¹/₄ år ha varit borta från hemlandet återkom i januari 1904 till Sverige den av dåvarande docenten Otto Nordenskjöld ledda svenska sydpolarexpeditionen. Denna, som uteslutande bestod av enskilda medel och som bl. a. omfattade 8 vetenskapsmän, utgjorde ett led i ett stort anlagt internationellt samarbete för utforskande av sydpolens dittills nästan okända världsdal, ett samarbete, som bestod däri, att tre expeditioner, förutom den svenska en engelsk och en tysk, gingo ut för att från tre olika sidor tränga fram för att undersöka detta land och samtidigt utföra observationer efter en gemensamt avtalad plan. Sverige hade tagit på sin del de stora landområdena söder om Sydamerika och Atlantiska oceanen, där dittills aldrig någon människa gjort annat än tillfälliga landningar, men där nu denna expedition tillbragt ungefär 20 månader. Företaget mötte växlande öden och stora

svårigheter, framträdande särskilt vid den tid, då dess fartyg förolyckats och deltagarna måste livnära sig nästan uteslutande på vad en sparsam jakt inbragte. Trots detta kunde de unga expeditionsdeltagarna till fullo genomföra sitt program, och även nu, sedan under de gångna åren flera andra lyckade expeditioner återvänt från sydpolsområdet, intager denna forskningsfärd genom sina vunna resultat en hedrande ställning. Den hade kartlagt dittills okända kuststräckor; dess delvis oväntade meteorologiska resultat ha fått en allmän betydelse för klimatologien, dess zoologiska och botaniska samlingar utgöra, trots vad som gick förlorat vid fartygets undergång, underlaget för en inte ringa del av vad vi nu veta om sydpolstrakterna, och när det gäller vår kännedom om den geologiska utvecklingshistorien under de senare tidsskedena inom hela den stora del av jordklotet, som ligger söder om 55:te breddgraden, bildar denna svenska expedition än i dag den enda källan. Även praktisk betydelse har expeditionen haft: på dess erfarenheter byggde från början den stora valfångstindustri, som huvudsakligen med norska fartyg bedrivs i de sydliga haven och som närmast torde föranlett England att med sitt imperium införliva dessa delar av sydpolskontinenten.

Dels därför att det ansågs mycket svårt att pressa in den tryckta redogörelsen för hela detta stora material i någon existerande svensk vetenskaplig publikationsserie, men också för att i någon mån vinna likformighet med de tyska och engelska systerexpeditionerna, vilkas resultat utgavs i särskilda arbeten, beviljade riksdagen efter proposition av Kungl. Maj:t och på underdånig ansökan av expeditionsledaren i maj 1904 till bearbetning och tryckning av sydpolarexpeditionens »viktigaste resultat» ett belopp av 55,000 kronor, fördelade på fem år, 1904—1908, varvid dock som villkor uppställdes, att expeditionens samtliga samlingar skulle som gåva överlämnas till svenska staten.

Utöver själva anslaget beräknade man att genom försäljning av arbetet samt räntor omkring 15,000 kronor skulle inflyta, och för bearbetnings- och tryckningsändamål skulle alltså tillsammans 70,000 kronor vara tillgängliga. Att emellertid även detta belopp efter dåvarande prisläge var otillräckligt stod redan från början klart, och arbetets genomförande måste därför bero på, huru man tolkade riksdagens medgivande, att det beviljade anslaget skulle användas för tryckningen av expeditionens »viktigaste resultat». Det är naturligtvis svårt att bestämma, vad härmed skulle menas: nödvändigt ansågs det i varje fall vara, att i publikationen skulle ingå bearbetningen av hela det material av observationer, som utförts efter avtal med de engelska och tyska expeditionerna, och därefter ansågs i första hand böra inflyta dels avhandlingar, utarbetade av expeditionsdeltagarna själva, dels i första hand beskrivningen av material från det egentliga sydpolarområdet. Att på förhand noga beräkna omfattningen av detta material var inte lätt möjligt, men man trodde sig kunna begränsa detsamma till omkring 3,000 trycksidor jämte 500 tavlor och kartor. Till en sådan publikation borde medlen efter dåvarande prisläge ungefär kunna räcka, men någon marginal för oförutsedda utgifter fanns inte, utan måste man i sådant fall lita till bidrag av enskilda givare.

Att denna ekonomiska plan sedan ej visat sig fullt hållbar beror dock mindre på felaktiga beräkningar utan på alldeles oförutsebara omständigheter. En viss rubbning i planen, vilken dock till att börja med inte tycktes ha någon större betydelse, inträffade, när det här, liksom det tyvärr ofta händer med dylika publikationer, visade sig, att bearbetningen av materialet krävde

betydligt mera tid, än man från början antagit. Medan det hela efter beräkning borde varit i huvudsak färdigt under år 1908, hade man först 1911 nått så långt, att den avgjort större delen förelåg i tryck, varjämte några särskilt viktiga avhandlingar voro under förberedelse. Vid början av år 1915, efter krigets utbrott, hade man tryckt omkring 3,600 sidor med cirka 400 tavlor, d. v. s. omfattningen var ungefär den, som från början beräknats för hela arbetet, med ett litet överskott för texten och en motsvarande besparing för bilderna. Samtliga utgifter, inberäknat ett mindre belopp för utbetalda räntor, uppgingo vid denna tid till något över 75,000 kronor, medan inkomsterna, inberäknat försäljning samt ännu ej uppburet statsanslag jämte därå löpande räntor, uppgingo vid denna tid till något över 69,000 kronor, vartill dock kommo ytterligare 6,000 kronor, som influtit som gåvor från enskilda mecenater. Någon brist förelåg alltså inte då. Men dessutom fanns såsom tillgång fortfarande en god del av upplagan osåld kvar, och någon anledning att vid denna tid omedelbart avbryta arbetets utgivande förelåg inte. Mot ett sådant avbrott talade särskilt den omständigheten, att ännu några få arbeten förelågo opublicerade, vilka ovillkorligen måste räknas till expeditionens »viktigaste», särskilt dess kartor samt det i samförstånd med övriga samtidiga expeditioner utarbetade jordmagnetiska iakttagelsematerialet. Villkoret för att få den ännu inestående delen av statsanslaget utbetald var sålunda inte uppfyllt, och en hänvändelse till statsmakterna med begäran att få avbryta utgivandet skulle under alla förhållanden varit erforderlig. Men just 1914 hade svenska riksdagen till en ny sydpolarexpedition i särskilt samarbete med England beviljat 135,000 kronor, och det kan väl betvivlas, om det varit Sverige fullt värdigt att under de förhållanden, som då förelågo, i ofullbordat skick avbryta tryckningen av ett arbete, vars utgivande till en del motiverats med önskvärdheten att vinna likformighet med de samverkande engelska och tyska expeditionerna, detta så mycket mindre, som det som nämnts *då* inte föreföll ekonomiskt nödvändigt. Men man beslöt å andra sidan, att hädanefter endast det absolut nödvändiga skulle medtagas i arbetet, och i själva verket ha efter 1914 och intill år 1921, då det hela avslutades, i detta blott tryckts något över 400 sidor. Visserligen har materialet av kartor och bilder i dessa avhandlingar varit rätt stort, men det kan inte betvivlas, att det under vanliga förhållanden skulle varit fullt möjligt täcka dessa utgifter med inkomsterna från arbetets försäljning jämte de bidrag av enskilda, som även nu i viss mån ingingo.

Att likväl utvecklingen efter denna tid, trots sålunda visad försiktighet vid arbetets utgivande, till sist ledde till en katastrof för verkets ekonomi, beror på kriget och den efterföljande depressionsperioden. Två omständigheter äro därvid avgörande: *dels* de oerhört stegrade tryckningskostnaderna, som under de år, det här särskilt kom att gälla, kristidsåren 1918—1920, ofta kunde stiga våldsamt till och med under den tid tryckningen av ett redan påbörjat arbete pågick, och *dels* det för en tid nästan fullständiga avbrott i möjligheterna att försälja arbetet, som kriget vållade och som den följande depressionstiden inte i någon större mån kunnat häva. Genom dessa på förhand oberäknade och oberäknliga omständigheter ha bearbetningen och utgivningen av expeditionens vetenskapliga resultat dragit med sig en skuld på kronor 13,917:79 — alldeles fränsett det räntebelopp, som företaget dessutom haft att betala.

Det kan möjligen sägas, att arbetet fått en något större omfattning än den från början beräknade. Men om så skulle vara, må en utvidgning

dock anses förlåtlig vid ett arbete av denna karaktär. Att utvidgandet skulle ha fördyrats genom några onödiga kostnader kan inte påstås, och förutom smärre översättningsbidrag ha exempelvis författarna aldrig fått några honorar. Det är ju eljest en beklaglig företeelse, att så mycket värdefullt expeditjonsmaterial av iakttagelser och samlingar från andra svenska forskningsfärder aldrig blivit ordentligt bearbetat, och man må ej förtänka utgivarna, om de i detta fall, när materialets värde allt mera framträtt under arbetets gång, gjort allt för att åtminstone dessa viktigare delar av materialet skulle bliva utgivna i en fullständig och värdig form. Dylika extrautgifter täcktes emellertid före krigsutbrottet genom särskilda gåvor av enskilda givare, som överlämnat sammanlagt 7,700 kronor, och hade inte kriget eller rättare sagt depressionstiden kommit emellan, skulle säkert också återstående utgifter av detta slag blivit täckta på samma sätt. Att det verkligen inte är något lyxarbete, som utgivits, framgår lätt vid jämförelse med t. ex. motsvarande arbete från den tyska expeditionen, vars samlingar ingalunda vore mera värdefulla än de svenska, men vars för övrigt ännu ej fullt avslutade publikation är mer än fyrdubbelt större och mycket dyrbart utstyrd. Men å andra sidan är även det svenska arbetet med sina sex band, omfattande 50 monografier, drygt 4,000 sidor och ett mycket stort antal tavlor och bilder, ett ståtligt minnesmärke över de svenska statsmakternas intresse för en vetenskaplig expedition, som, om inte genom mängden så dock genom värdet av de samlingar och iakttagelser den gjort, blivit en av de viktigaste insatserna i den svenska polarforskningen och överhuvud i svensk geografisk forskning.

Men detta resultat har vad det tryckta arbetet beträffar endast nåtts genom ett överskridande av anslaget. Upprepade försök, som av utgivarna gjorts att på enskild väg som gåvor anskaffa medel, ha på grund av den ännu rådande depressionen misslyckats. Hela beloppet har därför tills vidare förskottrats av Generalstabens litografiska anstalt, men den som i sista hand är ansvarig för detsamma är expeditjonsledaren professor Otto Norden skjöld. Denne har emellertid redan tidigare för genomförande av expeditjonsarbetet bragt mycket tyngande personliga offer. De för färden tillgängliga medlen voro redan från början knappa, och förlusten av expeditjonsfartyget, som krossades i isen, innebar även direkt en avsevärd ekonomisk förlust. Ännu värre var det, att expeditionen härigenom tvangs att stanna borta ett år längre än beräknat, vilket naturligtvis medförde stora utgifter. Resultatet blev, att när expeditionen och dess deltagare återkommit till Sverige, förelåg en brist på omkring 70,000 kronor, varav blott en liten del senare täckts genom enskilda gåvor. Då vidare alla samlingar överlämnades som gåva till svenska staten, var också möjligheten att genom försäljning av dessa minska den uppkomna bristen borta. Denna har därför till största delen fått täckas av expeditjonsledaren, som härför använt samtliga genom utgivande av den populära resebeskrivningen samt för hållna föredrag inflyttna medel samt därutöver nödgats göra utbetalningar. Det måste då anses synnerligen hårt, om han efter allt det arbete, han nedlagt på detta fält, också skulle nödgas personligen betala så stor del av den vetenskapliga publikationen.

Vid 1904 års riksdag, då anslaget till publikationen av den ifrågavarande svenska sydpolarexpeditionen beviljades, redogjorde riksdagens i denna fråga speciellt sakkunnige ledamot, professor *Gerard De Geer*, ganska ingående för betydelsen av den stora expeditionens mångsidiga och rika resultat,

varför med avseende härpå kan hänvisas till hans yttrande i andra kam-marens protokoll för den 7 maj nyssnämnda år. På min förfrågan har nämnde polarforskare också nu rörande sakens nuvarande läge lämnat följande svar:

»Det för några och tjugu år sedan av mig i riksdagen gjorda uttalandet om det stora värdet av de synnerligen rika resultaten från den svenska antarktiska expeditionen under Otto Nordenskjöld hava sedan dess i fullaste mån bekräftats.

Vid den för vårt land så hedrande internationella geologkongressen i Stockholm år 1910 väckte de förvånande rikhaltiga och väl bevarade samlingarna från nämnda expedition den största uppmärksamhet och beundran, och man kan utan överdrift påstå, att intet annat land lämnat något viktigare bidrag till kunskapen om den förut så okända antarktiska världsdelen än det, som kom till stånd genom våra käcka unga landsmäns dådkraft, ihärdighet och vetenskapliga duglighet under synnerligen svåra yttre förhållanden samt utan något som helst statsbidrag.

Genom deras från början nog så djärva initiativ fick vårt land tillfälle att jämte England och Tyskland deltaga i ett storslaget internationellt samarbete, vari svenskarna särskilt kunnat göra sig gällande genom tillgodogörandet av sina ingående kunskaper om det norra polarområdet.

Då sedermera de sällsynt rika resultaten trots allt lyckligt blivit inbärgade och det gällde deras vetenskapliga bearbetning och tillgodogörande, hade den enskilda offervilligheten redan till det yttersta anlåtats, varför Nordenskjöld som bekant hemställde om statsunderstöd. Jag har mig bekant, att han vid beräkningen av det erforderliga beloppet kommit ganska nära den nu faktiska slutsiffran, ehuru dåvarande ecklesiastikministern av lämplighetsskäl ansåg sig ej kunna föreslå hela beloppet.

Nordenskjöld sökte därför också vidtaga alla tänkbara inknappningar. Men dels befanns det, att vissa nödvändiga delar av arbetet ovillkorligen krävde betydligt mera utrymme än som på förhand kunnat beräknas, dels inträffade den ännu mera opåräknade kristiden med sina oerhört stegrade tryckningskostnader och lika hastigt minskade köpkraft hos de påräknade abonnenterna till det stora och dyrbara arbetet.

Dessa exceptionella förhållanden med hänsyn till såväl arbetets sällsynt vetenskapliga värde som de ovanliga svårigheterna vid dess publikation torde ställa detsamma i en klass för sig, som icke lätteligen kan komma att betraktas såsom prejudikat.

Med hänsyn såväl härtill som till den outröttliga energi, vilken professor Nordenskjöld nedlagt på genomförandet av detta stora, för vårt land hedrande företag, och även till de mycket betydande ekonomiska uppoffringar han själv, hans familj och hans vänner redan påtagit sig för denna rent ideella uppgift, vågar jag för min del hysa den bestämda tillförsikten till Sveriges riksdag, att denna genom bifall till det behövlige anslaget skall visa sin tacksamhet mot en av sina söner, som satt sitt land och dess vetenskapliga insats i främsta rummet.

Det är utan tvivel det allmännas sak att se till, att de, som på allvar och med duglighet egnat sitt liv åt kulturellt betydelsefull forskning och därvid offrat egna fördelar, åtminstone skola sättas i tillfälle att utan särskilt tyngande ekonomiska bekymmer fullfölja sin osjälviska livsuppgift.»

Riksdagen, som vid prövning av det väckta förslaget funnit särskilda skäl, för vilka i motionen redogöres, tala för ett bifall till detsamma, har följakt-

ligen ansett sig böra tillmötesgå motionärens hemställan. Anslaget synes böra avrundas till 13,918 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till professor Otto Nordenskjöld såsom ytterligare bidrag till kostnaderna för bearbetningen och utgivningen av den svenska sydpolarexpeditionens vetenskapliga resultat för budgetåret 1927—1928 anvisat ett extra anslag av 13,918 kronor.

Diverse.

241:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 258) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 175,000 kronor, med 40,000 kronor till 135,000 kronor.

Enligt den av riksräkenskapsverket för budgetåret 1925—1926 meddelade budgetredovisningen har på här ifrågavarande anslag för nämnda budgetår uppstått en behållning av 41,588 kronor 26 öre.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat det ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 175,000 kronor, med 40,000 kronor till 135,000 kronor.

242:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 259) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 150,000 kronor, med 20,000 kronor till 130,000 kronor.

Enligt den av riksräkenskapsverket för budgetåret 1925—1926 lämnade budgetredovisningen har å ifrågavarande anslag för nämnda budgetår uppkommit en besparing av 28,449 kronor 5 öre. Ehuru den tid, under vilken det nya resereglementet varit gällande, ännu varit väl kort för att man redan nu skulle kunna överblicka vilka besparingar, som genom detsamma komme att beredas statsverket, har anslaget dock ansetts kunna minskas på sätt nu föreslagits.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat det ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 150,000 kronor, med 20,000 kronor till 130,000 kronor.

243:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 260) föreslagit riksdagen att öka det ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 140,000 kronor, med 35,000 kronor till 175,000 kronor.

Det nu utgående anslaget har, enligt vad departementschefen meddelat, kunnat endast med iakttagande av den yttersta varsamhet bliva tillräckligt, och åtskilligt utredningsarbete har på grund av den knappa medelstillgången måst uppskjutas till nästkommande budgetår. Härtill komme, att under den närmaste tiden de vidlyftiga utredningsarbeten, som hava sammanhang med frågan om en förestående omreglering av det prästerliga avlöningssystemet, måst igångsättas.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen ökat det ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 140,000 kronor, med 35,000 kronor till 175,000 kronor.

244:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 261) angående det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

245:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 263) föreslagit riksdagen att förberedande av tillfälligt lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare för budgetåret 1927—1928 under åttonde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 4,600 kronor.

I anslutning till riksdagens tidigare i skrivelse n:r 13 anmälda beslut i fråga om grunderna för ifrågavarande tillfälliga lönetillägg får riksdagen, som icke har något att erinra mot det nu äskade anslaget, anmäla, att riksdagen för beredande av tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare för budgetåret 1927—1928 under åttonde huvudtiteln anvisat ett extra förslagsanslag av 4,600 kronor.

246:o) I avseende å de i nu gällande riksstat uppförda ordinarie anslag, som icke här ovan blivit särskilt omnämnda, har någon förändring icke ifrågasatts.

Riksdagen får anmäla, att samtliga de ordinarie anslag under åttonde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, i riksstaten för budgetåret 1927—1928 upptagits med oförändrade belopp.

Stockholm den 27 april 1927.

Med undersåtlig vörndnad.
